Nr 230. Kraków, Sobota 20 Maja 1911. Rok XXX

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.
Numer poranny wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych, numer popołudniowy codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	24 koron	12 koron	6 koron	2 korony
W Austro-Węgrzech: z jednorazową przesyłką pocz.	32	16	8	2 kor. 70 h.
z dwurazową	38	19	9 kor. 50 h.	3 „ 20
W Państwie Niemieckiem	36	18	9 kor.	3
W innych państwach	48	24	12	4

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „N. Reformy“ w Krakowie.
Adres Redakcyi i Administracyi: Kraków, ulica Jagiellońska 10.
Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41. Dla rozmów zamiejscowych 972.
Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857.484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 12 hl.: w Biurze dzienników A. Olszewskiego, ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.
Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

NOWA REFORMA

NUMER POPOŁUDNIOWY.

Prenumeratę przyjmują: zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Karlińskiego, Szklarska. — Handel Piszka i Turka, ul. Szewska. — Biuro dzienników M. Hupczysa, ul. Wiślna.
Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We Lwowie Biura dzienników: A. Buchatab, ul. Karola Ludwika 21, S. ...owski, Pasaż Hausmana 9. — W Przemyślu Krug. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Bochach. — W Wiedniu Herman Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), I. Wollzeile 3. M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle le Publicité A. Lorette, directeur, 61 Rue Rongemont.
Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz 15 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza. — Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 h. — Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Dysonanse wiedeńsko-berlińskie.

(Korespondencya „Nowej Reformy“).

Wiedeń, 19 maja.

W Berlinie dąsają się na Austryę. Dzienniki berlińskie zmieniły ton opiekuńczej serdeczności wobec Austryi i obrzucają „sprzymierzeńca“ stekiem obelg, z których przebija gniew i rozgoryczenie. Co tego powodem? Niemcy potrzebują znowu „sekundanta“, Austrya zaś nie chce już podejmować się tej roli. Czynna i samodzielna polityka zagraniczna hr. Aehrenthala ma znaleźć wyraz także w stosunku do państwa niemieckiego, co niezupełnie odpowiada zamiarom i oczekiwaniom rządu niemieckiego.

Gdy Francya zapowiedziała nową ekspedycyę wojskową do Maroka, zajęły Niemcy odrazu stanowisko bardzo ostre, dzienniki, czerpiące informacye na Wilhelmstrasse, a nawet jawny organ kancierza „Norddeutsche Allgemeine Ztg“ pisały w tonie upokarzającym Francyę, którą przedstawiły jako skrępowaną różnemi względami i zależną od Prus. Bez formalnego „zezwolenia“ Niemiec Francyi ruszyć się nie wolno. Z lekka pobrzękiwano szabelką, aby Francyę zastraszyć. W Paryżu odpowiedziano na to dalszemi przygotowaniami do wielkiej ekspedycyi marokańskiej i — powołaniem Delcasse'ego do gabinetu. Ku ogólnemu zdziwieniu nie wysnuwano jednak w Berlinie z tych „prowokacyj“ zapowiedzianych konsekwencyj. Przeciwnie. — Prasa przestała grozić Francyi, zaczęła natomiast gniewać się na... Austryę. Zaaranżowano dwie podróże polityczne: cesarza Wilhelma do Londynu, a następcy tronu do Petersburga. Podczas gdy podróż pary cesarskiej do Anglii można było jeszcze upozorować względami „familijnemi“, odsłonięciem pomnika królowej Wiktoryi, babki Wilhelma, to dla wizyty następcy tronu w Petersburgu w danej chwili żadnego nie ma formalnego pretekstu.

Podróże te mają jednak wybitne cele polityczne. Anglia i Rosya, traktatami związane z Francyą, nie przyłączyły się do wrogich kroków, podejmowanych przez Niemcy przeciw Francyi i w zupełności pochwalały jej postępowanie w Maroku. Przymierze zaczepno-odporne Francyi z Rosyą pozbawione jest w dzisiejszych stosunkach wszelkiej wartości militarnej dla republiki, która swojemi miliardami ochroniła państwo cara od bankructwa i zupełnego upadku.

W francuskiej Izbie deputowanych i w prasie objawiło się już wielkie zniechęcenie do tego kosztownego sojuszu, który tylko jednej stronie zapewniał korzyści. Głosy te nie pozostały bez wrażenia w Petersburgu, gdzie chroniczny brak gotówki zmusza sfery rządzące do liczenia się z francuską opinią publiczną. Kwestya marokańska i równoczesne starania Niemiec o porozumienie w sprawach perskich, dały Rosyi sposobność do przysłużenia się Francyi przynajmniej w drodze dyplomatycznej. Rosya wywarła w Berlinie presyę przez ciągłe zwlekanie z ostatecznem sfinalizowaniem umowy bagdadzkiej i żąda wolnej ręki dla Francyi w Maroku. Anglia zachowuje się sympatycznie wobec stanowiska Rosyi, starania zaś Niemiec o podburzenie Hiszpanii przeciw Francyi, nie odniosły skutku.

Zważywszy, że rząd niemiecki na poparcie Włoch w swoich planach antifrancuskich liczyć nie może, pozostała j e s z c z e t y l k o A u s t r y a, jako ostatnia nadzieja, która — jak się zdaje — również zawiodła. W kwestyi marokańskiej są więc Niemcy do tej chwili zupełnie izolowane, co dostatecznie tłómaczy nagłą rezerwę wobec Francyi i rozgoryczenie pod adresem Wiednia.

Wynik podróży cesarza Wilhelma do Londynu, jego syna następcy tronu do Petersburga, może mieć bardzo ważne następstwa dla dalszych wypadków w Europie. Zdaje się jednak, że tym razem Francya wyjdzie zwycięsko z tej kampanii dyplomatycznej.

Wczorajszy artykuł „Fremdenblattu“ wiedeńskiego i odpowiedź „Norddeutsche Allg. Ztg.“, która skarciła agresywny ton części prasy niemieckiej przeciw Austryi, wykazują, że ważne rokowania dyplomatyczne między Wiedniem a Berlinem poprzedziły te obie enuncyacye półurzędowe. Jest to formalnem załagodzeniem dysonansów między obu sojusznikami na zewnątrz. Ustanie teraz może kampania prasowa, ale naprężenie austryacko-pruskie i jego przyczyny dalej istnieją.

Stanowisko Austryi w sprawie marokańskiej, które oznaczyć można jako, conajmniej, obojętne, uważać należy za o d w e t hr. A e h r e n t h a l a z a P o c z d a m. — Zjazd ten w jesieni roku ubiegłego był aktem wielkiej nielojalności Niemiec wobec Austryi. Dziś mówią o pewnem polepszeniu stosunków monarchii austryacko-węgierskiej do Rosyi, ale o usunięciu naprężenia, wywołanego aneksyą Bośni i Hercegowiny, nie ma mowy. Jeśli Niemcy są wiernym sojusznikiem Austryi, to powinny się trzymać zasady: przyjaciele mojego przyjaciela są także moimi przyjaciółmi, jego nieprzyjaciele są także moimi nieprzyjaciółmi. Tymczasem cesarz Wilhelm zawarł w Poczdamie z carem Mikołajem, a więc nieprzyjacielem swego sojusznika, jednostronnie, daleko idący pakt, w którym nawet zobowiązał się w żadnej akcyi nie brać udziału, któraby zwróconą była przeciw Rosyi. Takich zobowiązań nie może cesarz Wilhelm, jeśli jest lojalnym sojusznikiem Austryi, przyjmować bez jej wiedzy i woli. Uczynił to jednak.

W Wiedniu umowa, zawarta w Poczdamie, była niespodzianką. Dowiedziano się o niej dopiero z powodu rewelacyj angielskiego pisma „Evening News“, które otrzymało odpis umowy, skradzionej w ministerstwie w Paryżu przez Maimona. Ten nieco oryginalny dowód „wierności Nibelungów“ wywołał znaczne oziębienie stosunków między Wiedniem a Berlinem, czego wyrazem były mowy hr. Aehrenthala podczas ostatniej sesyi delegecyjnej. — Dalszem następstwem nielojalności Niemiec jest obecne stanowisko Austryi w sprawie marokańskiej. Austrya nie chce więcej sekundować Niemcom.

Sytuacya wyborcza w Austryi.

(Telefonem).

Wiedeń, 20 maja.

(B. minister Stibral o cłach zbożowych. — Konserwatyści tyrolscy przeciw chrześcijańsko społecznym).

Były szef sekcyi i minister handlu S t i b r a l ogłasza w „N. Fr. Presse“ artykuł, w którym wykazuje, że cła agrarne, których ciężar odczuwano dotychczas tylko w mniejszej mierze, staną się w i e l k i e m n i e b e z p i e c z e ń s t w e m dla ludności w najbliższych latach. Skutkiem ceł tych i skutkiem innych niekorzystnych warunków ekonomicznych, obawiać się należy, że obecna drożyzna w następnych latach j e s z c z e z n a c z n i e w z r o ś n i e. Autor artykułu ubolewa, że sprawa drożyzny i sprawa ceł, w obecnej walce wyborczej, tak małą odgrywa rolę, i że nie nadano jej charakteru hasła wyborczego.

W „Neue Tiroler Stimmen“ ogłasza jeden z przywódców konserwatywnych artykuł, w którym wywodzi, że konserwatyści, wstąpiwszy przed 4 laty do stronnictwa chrześcijańsko-socyalnego, przykrego d o z n a l i z a w o d u i r o z c z a r o w a n i a. Wobec tego zmuszeni są dziś w y s t ą p i ć z t e j p a r t y i i utworzyć na nowo w ł a s n e s a m o d z i e l n e s t r o n n i c t w o k o n s e r w a t y w n e.

Rosya na Dalekim Wschodzie.

Sytuacya na Dalekim Wschodzie zaostrza się z dniem każdym. Rosyjska partya wojenna, złożona z wietrzących nowe łupy intendentów, aferzystów i ambitnych oficerów, zyskuje coraz większą przewagę. To też od dwóch miesięcy jest rzeczą jasną, że Rosya dąży do wojny z Chinami, ufna w swój sojusz agresywny z Japonią i przejęta pragnieniem poprawienia swej reputacyi wojennej na byle kim i wskrzeszenia wśród żółtych utraconego prestige'u. Minister wojny Suchomlinow od miesiąca objeżdża wschodnią Syberyę, gdzie zabawi jeszcze około dwóch miesięcy, aby osobiście dozorować robionych tam na wielką skalę przygotowań wojennych.

W takiej chwili budzić musi wielkie zainteresowanie opinia patryotycznego obywatela rosyjskiego, który, przebywając na Dalekim Wschodzie, własnemi oczyma patrzy na wszystko i ocenia położenie samodzielnie i niezależnie od suggerowanych przez rządowe i nacyonalistyczne organa poglądów.

Opinię taką znajdujemy też w jednym z ostatnich numerów kadeckiej „Rieczi“ w obszernej korespondencyi z Władywostoku, której autorem jest S. Konduruszkin. Korespondencya ta datowana jest z 21 kwietnia, daje więc obraz sytuacyi najświeższej. Dlatego też powtórzymy ją tu w obszerniejszych wyjątkach.

„Stałem na szczycie „Orlego Gniazda“ we Władywostoku — pisze Konduruszkin. — Długą linią wyciągało się wzdłuż Złotego Rogu miasto. W dolinach między górami rozrzucone przedmieścia i dworki. Dokoła miasta rozbiegają się w dal siną i chowają jedna za drugą niebiesko-różowe skaliste góry. Stoki ich pokryte fortyfikacyami. Na wschodzie, między wyspami, widać zimną, stalową taflę morza japońskiego z pływającemi po niej białemi bryłami kry.

„Za dachami domów, koło brzegu, rysują się na Złotym Rogu nasze, nazywane tu w Władywostoku „cichemi siłami“, krążownik pierwszej klasy „Askold“, krążownik drugiej klasy „Żemczug“, kilka torpedowców i łodzi podwodnych. Widać stąd jedną łódź podwodną, która spoczywa na brzegu na — wozie...

„Nad miastem szerokim wachlarzem rozpostarła swoje potężne działa Bezimienna Baterya. Wszystkie wyspy kamienne, wszystkie wzgórza i góry, oddalając się od miasta w głąb zatoki, roznoszą na swych łbach potężnych wieniec tych śmiercionośnych narzędzi. Wszędzie magazyny wojskowe i arsenały... Pierwsze pociski armat z bateryj rosyjskich mogą spotkać nieprzyjaciela o czterdzieści wiorst od centrum miasta.

„Nie wiele rozumiem się na rzemiośle wojennem. Ale to nawet profan łatwo zrozumie, że twierdza ta może być ufortyfikowana tak, że pancerniki całego świata nie zdołają jej ruszyć. Byleby tylko chleba i pocisków starczyło. Nie mniej jednak czułem, że miasto - to otoczone koncentrycznymi kręgami fortyfikacyj, jest c h o r e, s ł a b e i d l a n i e p r z y j a c i e l a z e w s z y s t k i c h s t r o n d o s t ę p n e.

„Nie wiem, o ile doskonałemi są nasze fortyfikacye na Dalekim Wschodzie. Być może są one wszystkie — pierwszej sorty. Ale niemniej brak tu z pewnością tego jednego i najgłówniejszego zarazem, co dopiero „niedostępną“ twierdzę czyni rzeczywiście niedostępną. Brak tu mianowicie siły n a r o d o w e g o d u c h a, brak świadomości u mieszkających tu ludzi — włościan, czynowników, kupców i robotników, że t o n a s z e, głównie zaś, że to n a m j e s t p o t r z e b n e, tak potrzebne, iż bez tego obejść się nie możemy.

— Przeklęte miasto! Pomieszkam jeszcze rok, dwa i pojadę do domu do Rosyi! — powtarza tu niemal każdy. — Pieniądze się tu łatwo dostaje. Oto dlaczego siedzimy.

— Mieszkać tu i to przy porządkach rosyjskich! Rosyjska policya, rosyjscy żandarmi, generał-gubernatorowie!.. żebyście wy wszyscy byli przeklęci! Już lepiej do Moskwy pojadę. Porządki tam wprawdzie te same, ale za to w domu...

— I co tu właściwie robić, jak nie kraść i nie pić? Jedyna pociecha!

„Do domu! Do domu! Wszystko tęskni. Chłopi jeszcze w drugiem pokoleniu cierpią na nostalgię. Kiedy wybudowano kolej, wśród chłopów zapanował prawdziwy szał. Każdy chciał sprzedawać swą ziemię pod kolej i co rychlej wracać do Rosyi. Ci szczęśliwcy, przez których grunta linię kolejową poprowadzono, wziąwszy pieniądze, co prędzej pojechali do Rosyi. Nie zostali tu, nie osiedli na innem miejscu, nie zakupili nowej ziemi. Bardziej im było tęskno do ojczystych rzek i wsi, daleko od tego chłodu i obcości tutejszej.

„I to wielkie miasto otoczone potrójnym i poczwórnym wieńcem armat spiżowych zdaje się jakiemś zimnem, nieprzydatnem do dłuższego pobytu, obcem. Jeżeli je kto nam odbierze, nikomu z nas krew serca nie zaleje i nikt nie powie, że zabrano nam coś takiego, bez czego Rosya nie Rosya, ojczyzna nie ojczyzna. Umrzeć, ale odebrać!

„Drgnie harde samolubstwo. Żal będzie straconych pieniędzy i sił, ale nic więcej. Samolubstwo jednak w stosunkach międzynarodowych często uchodzi za miłość ojczyzny.

„I niechaj dzisiaj odejdzie stąd rząd ze swoimi wyciśniętemi w centrum Rosyi milionami, a jutro to w y m y ś l o n e miasto i cały kraj daleki także wymyślony opustoszeje i zamrze.

„I opustoszeje nie dlatego, jakoby nie było tu najlepszej ziemi, wody, ryby, zwierza, lasów, żelaza, srebra i złota. Przeciwnie, wszystko to jest w większej nawet niż gdzieindziej obfitości. Ale niemniej wszystko to jest także w kochanej, a jeszcze nie zagospodarowanej ojczyźnie, w kałuskiej, czy rjazańskiej gubernii. Tam także jeszcze moc wolnej przestrzeni. Jest do czego brać się, do czego siłę swoją zastosować. Tak jeszcze ubodzy jesteśmy w ludzi w samem nawet centrum Rosyi. Tak ubodzy w inteligencyę we wszystkich warstwach ludności. Zmyślny, roztropny, oświecony i trzeźwy chłop jest ciągle jeszcze tak samo rzadki i koniecznie potrzebny w jakiejś gubernii samarskiej, jak tu na Dalekim Wschodzie nad Amurem.

„Pięćdziesiąt lat panowania rosyjskiego na Dalekim Wschodzie. Kosztuje on Rosyę setki milionów, a razem z wojną i koleją mandżurską licząc, przeszło cztery miliardy rubli.

„I nie można powiedzieć, aby rząd tego nie rozumiał, że pobudować twierdze i ponastawiać armat i kartaczownic, to jeszcze nie wszystko, że potrzeba jeszcze wrosnąć w tę ziemię narodem, zamieszkać ją i zaludnić, urządzić i uczynić swoją r o d z i n n ą. Obok twierdz widzialnych, potrzeba utworzyć twierdzę silniejszą od tamtej, a niewidzialną — siłę narodowego ducha. Aby mieszkały tu miliony ludzi, którzy stąd nigdzie wyjść nie mogą. Aby umierali, ale bronili s w o i c h pól, s w o i c h ogrodów, s w o i c h cerkwi, s w o i c h miast i wsi i mogił ojczystych... A te miliony wkorzenionych w ziemię spokojnych ludzi, to większa potęga niż armaty, twierdze i pancerniki. A i armia w razie wojny wiedziałaby, że broni s w o j e g o i p o t r z e b n e g o, a nie samego pomysłu tylko, nie samych tylko kamiennych budynków rządowych, ale rodzimej ziemi swojego narodu, potrzebnej ziemi.

„Bez tego wszystkiego, nawet miliardy okazały się bezsilnemi. Nie można bowiem stworzyć kulturalnej siły narodowej na dalekich kresach, o dziewięć tysięcy wiorst od środka państwa, gdy w tym środku samym ogromne jeszcze leżą pustynie, setki milionów dziesięcin nieobrobionej ziemi, nietknięte olbrzymie bogactwa naturalne, gdy tym środku jeszcze i za sto lat nie będzie za ciasno“.

O nową placówkę polską na kresach.

We Frysztacie, jednem z większych miasteczek Śląska Cieszyńskiego, gdzie toczy się od dawna zaciekła walka żywiołu polskiego z Niemcami, rozpoczęli Polacy tamtejsi w bieżącym roku energiczne i stanowcze zabiegi w sprawie założenia tam p o l s k i e j s z k o ł y l u d o w e j.

Aby społeczeństwo polskie poinformować o stosunkach istniejących we Frysztacie, przytoczymy tutaj kilka szczegółów uwagi godnych. Frysztat pod względem liczby ludności tak się przedstawia:

	Mieszkańców	Polaków	Niemców
w r. 1890	3082	2368	666
w r. 1900	3669	2356	1103
w r. 1910	5057	3809	1782

Cyfrowo więc tworzą Polacy we Frysztacie większość, jednak jako ludność uboga, przeważnie tylko robotnicza, posiadająca zaledwie w piątej części prawo wyboru do gminy, nie posiada na gospodarkę gminną w mieście żadnego wpływu. Ta okoliczność jest też przyczyną, że we Frystacie istnieją dzisiaj tak dla chłopców jak i dziewcząt, szkoły ludowe i wydziałowe t y l k o n i e m i e c k i e. Nauczyciele, oczywiście Niemcy i renegaci, stanowią tam główną podporę niemczyzny, a Polacy, pozbawieni zupełnie szkoły polskiej, tracą coraz bardziej grunt pod nogami.

W roku zeszłym obszerny, miejscowy komitet szkolny we Frysztacie rozpoczął stanowczą pracę, celem zdobycia p u b l i c z n e j szkoły polskiej. Urządzono kilkanaście zgromadzeń, wniesiono podania do władz szkolnych, które były zmuszone skutkiem tego przeprowadzić potrzebne dochodzenia. Rezultat dochodzeń tych był dla Polaków korzystny, ponieważ wykazali wszystkie warunki prawne, jakie tylko dla otwarcia szkoły są wymagane. Niemiecko-renegacki wydział gminny, co było z góry do przewidzenia, zajął wobec tego żądania zasadniczo wrogie stanowisko i nie tylko uzasadnionego żądania Polaków frysztackich nie uwzględnił, lecz pospiesznie rozszerzył ogromny gmach istniejącej szkoły niemieckiej.

W okolicy Frysztatu istnieją po gminach polskich szkoły przeważnie trzyklasowe. Po ukończeniu klasy III posyłają rodzice z tych gmin dzieci swoje do niemieckich szkół (ludowej lub wydziałowej) do Frysztatu, celem uzupełnienia nauki, i to niestety w takiej liczbie, że frysztackie szkoły niemieckie, a zwłaszcza wydziałowa, liczą dzisiaj większą ilość polskich dzieci z gmin okolicznych, aniżeli z miejsca.

W ten sposób polska młodzież szkolna z Frysztatu i okolicy szybko niemczeje, wynaradawia się i przechodzi otwarcie do obozu wrogiego, a ludność polska, bezsilna i bezradna, przygląda się z bólem serca narodowemu upadkowi, któremu zaradzić może tylko szkoła polska.

Polacy frysztaccy w miarę swych sił stawiają pod każdym względem czoło tamtejszym Niemcom, aby ludność swoją ratować przed celową germanizacyą na każdym kroku. Od lat 15 staczają Polacy tamtejsi przy wyborach gminnych zacięte walki, celem zdobycia przynajmniej Koła III. Niestety, dotychczas wobec teroru i solidarnej akcyi antypolskiej wszystkich Niemców — usiłowania te pozostają bez skutku. Na polu ekonomicznem zdziałali tamtejsi Polacy w ostatnich czasach bardzo wiele. Założyli parową cegielnię polską, wykupioną z rąk niemieckich, założyli fabrykę likierów i wody sodowej, polską drukarnię, osadzili kilkunastu rę-

Nagrody Akademii umiejętności.

Wybrany z łona Akademii umiejętności komitet dla poczynienia wniosków w sprawie przyznania nagród imienia ś. p. Probusa Barczewskiego za najlepsze dzieło naukowe i za najlepsze dzieło malarskie z r. 1910 przedstawił wczoraj na pełnem posiedzeniu Akademii swój referat, w którem poddano krytycznemu rozpatrzeniu najwybitniejsze dzieła naukowe, a zarazem najznamienniejsze obrazy z zeszłorocznego dorobku, mogące się ubiegać o nagrody konkursowe.

W tym roku komitet konkursowy Akademii umiejętności znalazł się w tem szczęśliwem położeniu, że mógł po raz pierwszy obok nagrody Barczewskiego przyznać także nagrodę z fundacyi ś. p. Włodzimierza Spasowicza w kwocie 3000 kor., która według postanowień statutu może być rozdzielona na dwie nagrody.

I. Nagroda za pracę historyczną.

Komitet wziął pod uwagę następujące dzieła: 1) Maciej L o r e t: „Kościół katolicki a Katarzyna II. (1772—1784)“; 2) Jasiński Ł.: „Beiträge zur Finanzgeschichte Polens im XVIII Jahrhundert“; 3) Finkel L.: „Elekcya Zygmunta I.“; 4) Kubala L.: „Szkice historyczne“; 5) Limanowski B.: „Stanisław Worcell“; 6) Bujak Fr.: „Galicya“ tom I. i II.; 7) Skałkowski Adam: „Les Polonais en Egypte (1789—1801)“; 8) Balcer Oswald: „Statut ormiański w zatwierdzeniu Zygmunta I. z r. 1519“; 9) Jabłonowski Al.: „Pisma“, tom I. i II.; 10) Kutrzeba St. i Ptaśnik Jan: „Dzieje handlu i kupiectwa krakowskiego“; 11) Windakiewicz Stanisław: „Badania źródłowe nad twórczością Słowackiego“; 12) Wrzosek Adam: „Jędrzej Śniadecki. Życiorys i rozbiór pism, tom I. i II.; 13) Sokolnicki Michał: „Les origines de l'emigration polonaise en France 1831—1832“; 14) Spotański Stanisław: „Maurycy Mochnacki“; 15) Morawski Kazimierz: „Historya literatury rzymskiej za Rzeczypospolitej“; 16) Radziszewski Henryk: „Bank polski“; 17) Szembek Aleksander: „Les associations économiques des paysans polonais sous la domination prussienne“; 18) Antoniewicz-Bołoz Jan: „Grottger“; 19) Struve Henryk: „Historya logiki jako teoryi poznania w Polsce“; 20) Tretiak Józef: „Bohdan Zaleski (1802—1831)“.

Uwagi krytyczne referatu i ostateczne wnioski komitetu streszczają się w następującym wywodzie:

Z wymienionych i krótko scharakteryzowanych utworów wysuwają się z punktu widzenia konkursów Barczewskiego i Spasowicza na samo czoło dzieła pp. Morawskiego, Antoniewicza, Struvego i Tretiaka. Z nich o nagrodę Barczewskiego współubiegać się mogą tylko książki pp. Antoniewicza i Tretiaka, wszystkie zaś o nagrodę imienia Spasowicza. Praca p. Morawskiego jednak musiała być na razie usunięta od bliższej oceny, a to tylko z tego powodu, że autor należy do członków komitetu konkursowego.

Dzieło p. Antoniewicza ma wybitne zalety i nie jest wolne od wad, które już dostatecznie przez krytykę objektywną i tendencyjną zostały (z różnym naturalnie naciskiem) podniesione. Komitet wychodził przedewszystkiem z założenia, że miarą wartości książki jest dorobek naukowy, który przez nią dla ogólnej naszej literatury zdobyty został. Jeżeli ktoś rozproszoną, a po części niezidentyfikowaną dostatecznie działalność znakomitego malarza przez lat wiele bada i poszczycić się może rezultatem, że około 120 utworów nieznanych do swego opracowania wciąga, jeżeli ewolucyę artysty z możliwie najtroskliwszym wysiłkiem śledzi i ustalić się stara, jeśli w pracę swą wkłada wiele znawstwa i wszystkie środki metodyczne, jakich z współczesnej nauki zaczerpnąć może, to rzeczą jest już obojętną, czy każde jego zdanie lub spostrzeżenie przyjmie się za ostanie. A zwłaszcza, jeżeli autor pokusił się dać obraz działalności artysty pierwszorzędnego, trudnego do ujęcia, a tak płodnego, że utwory jego liczą się na setki, to sama próba syntezy, zwłaszcza takiej, gdzie autor całokształt materyałów do niej mozolnie musiał zbierać, już jest faktem naukowym pierwszorzędnej wagi. W nauce absolutów niema. Każda generacya ma swój kąt widzenia i swoje rozumienie ludzi i rzeczy. Ale możność wydawania sądów, możność doskonalenia dotychczasowych zapatrywań rozpoczyna się właściwie od chwili, kiedy umiejętna ręka tak materyał zestawiła, że dla powołanych do sądu premissy są gotowe. P. Antoniewicz spełnił tu nie tylko przygotowawcze zadanie, i to z pietyzmem i sumiennością niezwykłą. Pokusił się także, jak do tego miał prawo, o wydanie swego naukowego sądu. Czy zdanie jego się utrzyma, czy dozna modyfikacyi, to jest rzecz przyszłości. Ale że krytykom obecnie już tak łatwo, bez jego wysiłków i pracy, wytykać błędy lub przeciwstawiać inne poglądy, to, nie zapominajmy, jest tylko dowodem, jak obfitą w treść, jak bogatą w materyał, jak pobudzającą do myślenia za lub przeciw jest książka p. Antoniewicza.

Dlatego Komitet nie wahał się, pomimo pewnych usterek faktycznych, umieścić ją bardzo wysoko i przyznać jej wielkie znaczenie w szeregu prac nad współczesną sztuką polską.

Dzieło p. Struvego przemawia do mniejszej może liczby czytelników, niż niejedna z omówionych poprzednio książek. Ale ze stanowiska naukowego musi być ona uznana za zjawisko pierwszorzędne.

Pod skromniejszym tytułem, nie odzwierciadlającym całej treści, kryje się właściwie pierwsza próba przedstawienia historyi filozofi Polskiej od wieku XV aż po czasy najnowsze. — A próba to nie nowicyusza na tem polu, ale wytrawnego i rozważnego badacza, który lat kilkadziesiąt ze spokojem iście filozoficznym zbierał materyał do swego dzieła i z przedmiotowością, rzadko zawodzącą, wyniki swych studyów przerabiał na obszerne i wyczerpujęce przedstawienie. Ruch w kierunku badań filozoficznych zaczyna się w Polsce potężnie rozwijać. Książka p. Struvego jest jak gdyby bilansem produkcyi po rok niemal 1910. — W tym charakterze Komitet uznaje jej doniosłość i spodziewa się wielkich dla nauki polskiej korzyści z powodu jej ogłoszenia.

Prof. Tretiak zanadto jest znany w historyografii literatury polskiej, ażeby należało go dopiero szczegółowo oceniać. Wytrawny i zrównoważony pisarz, pilny badacz, z miłością przystępujący do przedmiotów, które opracowuje, nie mógł dać co innego, jak rzecz bardzo ciekawą, dobrą i ważną. Za długo pracuje na niwie historyi literatury, ażeby mu wystarczało pisarza, którym się zajmuje, wyrwać z otoczenia i przedstawić publiczności jako interesującą jednostkę. Dla p. Tretiaka osoba poety to tylko okazya, żeby namalować tło współczesne, wciągnąć jak najwięcej osób w opowiadanie i dać przez to obraz tej literatury, która tkwi w społeczeństwie, a której wybitnymi przedstawicielami są szczególniej uposażeni pisarze.

Monografia o Zaleskim nie obejmuje całego jego życia i całej działalności. Ale właśnie z powodu tego szerokiego ujęcia przedmiotu rzecz sama nic nie traci. Jest to książka, z której czytelnik się wiele uczy, a najwięcej skorzystać może, zwłaszcza pod względem techniki pisarskiej, ten, który zamyśla na tem samem polu pracować, co prof. Tretiak.

Po dokładnej rozwadze Komitet uchwalił z przytoczonych i wyjaśnionych powyżej względów przedstawić walnemu zgromadzeniu członków Akademii następujące wnioski:

1) Nagrodę im. Probusa Barczewskiego przy-

kodzielników polskich i założyli trzy większe polskie sklepy.

Praca ta jest jednak daremną, skoro młodzież polska tamtejsza marnieje pod względem narodowym w szkołach niemieckich. Nadto Niemcy, oprócz istniejących szkół, zamierzają jeszcze założyć we Frysztacie w bieżącym roku prywatne gimnazyum niemieckie, na otwarcie którego miał im już przyrzec minister oświaty zezwolenie. Niemcy pragną w ten sposób utrwalić niemiecki stan posiadania i niemiecki charakter Frysztatu, oraz do tej nowej szkoły zwabić jeszcze więcej polskich dzieci. Polacy frysztaccy zwracali się już kilkakrotnie do Macierzy szkolnej w Cieszynie i do T. S. L. w Krakowie, niestety instytucye te, chociaż uznają piekącą potrzebę polskiej szkoły we Frysztacie, tak są finansowo zaangażowane, że o nowych wydatkach w takiej wysokości, jakiej wymaga budowa i utrzymanie nowej szkoły, myśleć nawet nie mogą.

Sytuacya jest we Frysztacie tem groźniejszą i krytyczniejszą, że nie mają tam Polacy nawet budynku odpowiedniego dla pomieszczenia szkoły polskiej, a ponieważ szkoła polska we Frysztacie bezwarunkowo powstać powinna i powstać musi, czy to pod opieką Macierzy, czy Towarzystwa Szkoły Ludowej, przeto na Polaków tamtejszych, na ich własne skromne siły, spadł obowiązek postarania się o budynek szkolny, którego jednak, bez pomocy całego społeczeństwa poza Śląskiem i na Śląsku, bez ofiarności ogółu — wystawić — nie będą w stanie

Dlatego wydział miejscowego Koła Macierzy szkolnej oraz wydziały „Sokoła“ i towarzystwa „Domu polskiego“ we Frysztacie utworzyły komitet szkolny celem zbierania funduszów na budowę szkoły polskiej we Frysztacie.

Komitet szkolny, świadomy groźnej sytuacyi, w jakiej sprawa polska we Frysztacie się znajduje, zwraca się za naszem pośrednictwem do ofiarnych serc polskich z gorącą prośbą o szczere materyalne poparcie usiłowań Polaków frysztackich. Szkoła bowiem polska we Frysztacie uratuje tysiące dzieci naszych przed wynarodowieniem nietylko w mieście, lecz i w całej okolicy, która dotyczas zasila niemieckie szkoły polskiemi dziećmi. Datki zechcą ofiarodawcy przesyłać na rachunek polskiej szkoły pod adresem: „Bank rolniczy we Frysztacie“, Śląsk austryacki.

Kandydaci na posłów.

Kraków, 20 maja.

Stronnictwa i Rada narodowa ustalają ostatecznie kandydatury na posłów do parlamentu. Sporo kandydatów wycofało się już z przedwyborczych zapasów — a chociaż co do pewnych okręgów nie wypowiedziano jeszcze ostatniego słowa, można już przedstawić, kto w dniach 13 i 19 czerwca*) stanie do walki wyborczej. — Pewne zastrzeżenia poczynić należy jeszcze co do Krakowa, gdzie formalna uchwała co do wszystkich kandydatów jeszcze nie zapadła.

Do walki wyborczej o 106 mandatów staje mniej więcej 222 kandydatów, w tej liczbie 169 Polaków, 53 Rusinów, wedle przynależności partyjnej: 27 demokratów (d), 37 narodowych demokratów (nd), 37 ludowców (lud.), 25 konserwatystów (k), 18 socyalistów (soc), 7 z frondy ludowej, 6 chrześcijańsko-socyalnych, 7 syonistów, 1 niezawisły socyalista, 14 nieokreślonej barwy politycznej, 22 Ukraińców, 18 Moskalofilów wszelkich odcieni, 7 ruskich socyalistów, 6 ruskich radykałów. Kandydują zatem do parlamentu:

Jednomandatowe okręgi miejskie.

Lwów.

Nr 1. Profesor Roszkowski (d), Hipolit Śliwiński (d).

Nr 2. Dr Battaglia (d), Ernest Breiter (niezawisły socyalista).

Nr 3. Dr Diamand (soc.), dr Garfein (?).

Nr 4. Nr 4. Dr Głąbiński (nd), dr Wyrostek (soc.).

Nr 5. Dr Tomaszewski (nd), dr Lisiewicz (d).

Nr 6. Dr Buzek (nd), Artur Hausner (soc.).

Nr 7. Dr Chlamtacz (nd), Józef Hudec (soc.).

Kraków.

Nr 8. Dr Juliusz Leo (d), dr Nieć (?).

Nr 9. Dr Adam Doboszyński (d).

Nr 10. Inż. Edmund Zieleniewski (d).

Nr 11. Dr Ignacy Petelenz (d), Ignacy Daszyński (soc.).

Nr 12. Dr Adolf Gross (d), dr Drobner (?)

Nr 13. Przemyśl. Dr Adam (nd), dr Liebermann (soc.).

Nr 14. Stanisławów. Paweł Stwiertnia (d), Edmund Rauch (d), Adolf Stand (syon.).

Nr 15. Tarnopol. Dr Dulęba (d), Rudolf Gall (nd), Adolf Stand (syon.)

Nr 16. Tarnów. Dr Tertil (nd), dr Hofmokl (?), dr Bobrowski (soc.).

Nr 17. Kołomyja. Jan Kleski (d), dr Schorr (soc.), dr G. Zipper (syon.).

Nr 18. Biała. Dr Łazarski (d), dr Gumplowicz (soc.).

Nr 19. Podgórze. Dr Korytowski (k), radca Windakiewicz (nd)., dr Bobrowski (soc.).

Nr 20. Nowy Sącz. Dr German (d), dr Marek (soc.).

Nr 21. Rzeszów. Dr Biliński (k), dr Grabski (nd), dr Pelzling (soc.).

Nr 22. Jarosław. Ignacy Rychlik (d), dr Świtalski (nd), Kazimierz Kaczanowski (soc.).

Nr 23. Tarnobrzeg. Dr Rosner (k), ks. Pastor (?), Stefan Chciuk (nd).

Nr. 24 Jasło. Dr Jaworski (k.), dr Starzewski (nd.).

Nr. 25 Sanok. Wincenty Jabłoński (nd.).

Nr 26 Sambor. Zygmunt Lewakowski (d.), hr. Skarbek (nd.).

Nr 27 Drohobycz. Dr Loewenstein (d.), Teodor Nacher (soc.). dr Gerszon Zipper (syon.)

Nr 28 Stryj. Dr Goldhammer (d.), dr Leon Reich (syon.), Jędrzej Moraczewski (soc.).

Nr 29 Brzeżany. Minister Zaleski (k.), radca Hozer (fronda lud.).

Nr 30 Żółkiew. Dr Steinhaus (k.), dr Stan. Starzyński (k.).

Nr 31 Brody. Dr Kolischer (d.), Adolf Stand (syon.).

Nr 32 Buczacz. Jan Orski (nd.), dr Zipser (?), dr Michał Ringl (syon.), Teofil Meleń (ruski socyalista).

Nr 33 Złoczów. Dr Gold (d.), Stan. Starzyński (k.).

Nr 34 Bóbrka. Dr Halban (k.), dr Leszek Cyga (nd.).

Dwumandatowe okręgi wiejskie.

Nr 35. Chrzanów. Jan Zarański (d.), ks. Stojałowski (nd.), dr Wróbel (lud.), dr Smoleń (lud.), Zygmunt Żuławski (soc.).

Nr 36. Biała. Antoni Smieszek (d)., Jan Kubik (lud.), Stan. Poniński (k.), Dobija (nd.), Leon Misiołek (soc.), Stohandel (nd.).

Nr 37. Wadowice. Andrzej Sredniawski (lud.), Baścik (lud.), dr Banaś (?).

Nr 38 Żywiec. Jan Rusin (lud.), Cezary Heller (k.), dr Michał Danielak (d), Krupka (nd.), Fijak (nd.), radca Bocheński (chrześc. soc.), Fryd. Foryś (?), Klemens Kąkol (?).

Nr 39. Limanowa. Stan. Smiłowski (lud.), Józef Bachleda-Curuś (lud.), Józef Ptaś (nd.), ks. Rzeszódko (chrześc. soc.).

Nr 40. Kraków. Franc. Wójcik (lud.), Włodz. Tetmajer (lud.), Ign. Daszyński (soc.), Stan. Zgórniak (chrześc. soc.).

Nr 41. Bochnia. Dr Bardel (lud.), Adam Ruebenbauer (lud.), Jan Goetz (k.), ks. Stojałowski (nd.).

Nr 42. Winc. Witos (lud.), Filip Włodek (lud.), dr Matakiewicz (k.), Wawrzyniec Łuka (nd).

Nr. 43 Pilzno. Jan Ścibor (lud.), Józef Staniszewski (lud.), Jan Babicz (fronda lud.).

Nr 44. Mielec. Jakób Bojko (lud.), Andrzej Kędzior (lud.).

Nr 45. Tarnobrzeg. Zygm. hr. Lasocki (lud.), Wład. Niemiec (lud.), Franciszek Krempa (lud.), Wojciech Wiącek (nar.-dem.), ks. Wojciech Sapecki (nar.-dem.).

Nr 46 Rzeszów. Klaudyusz Angermann (ludow.), Adam Jędrzejowicz (k.), dr Nieć (chrześć.-socyal.), Jan Skuciński (frond. lud.), Lewicki (nd.).

Nr 47. Łańcut. Józef Jachowicz (lud.), ks. Andrzej Lubomirski (k.), ks. Józef Mach (nd.).

Nr 48. N. Sącz. Jan Cieluch (lud.), Jan Kubisz (lud.), Błażej Bednarek (nd.), ks. Hnatyszak (moskalofil), na własną rękę ludowiec Ciągło i Potoczek.

Nr 49. Jasło. Wład. Długosz (lud.), Jakób Madej (lud.), Myjak i Mordawski (fronda ludowa), St. Zajkowski (nd.), ks. Męski (chrześc. soc.).

Nr 50. Krosno. Jan Stapiński (lud.), Franciszek Łyszczarz (lud.), Jan Gruszecki (nd.).

Nr 51. Sanok. Stan. Nowowiejski (k.), Pytel (nd.), B. Fidler (nd.), radca Kuryłowicz (mosk.), Roman Załoziecki (ukr.).

Nr 52. Brzozów. Dr Biały (lud.), Ant. Bomba (lud.).

Nr 53. Sambor. Hr. Skarbek (nd.), Leon Bereżnicki (nd.), Iwanczyszyn (?), dr Cichocki (?), ks. Onyszkiewicz (ukr.), Iwan Kulczycki (mosk.).

Nr 54. Drohobycz. Semen Wityk (ruski soc.), ks. ks. Jan Jaworski (ukr.), dr Jarosław Oleśnicki (ukr.), Ignacy Hoszowski (mosk.), Kruszyński (mosk. odc. Korola).

Nr 55. Dolina. Dr Zdzisław Smoleński (?), Jul. Romańczuk (ukr.), Onufry Geciow (mosk.), dr Roman Jarosiewicz (ruski soc.), dr M. Łahodyński (ruski rad.).

Nr 56. Kołomyja. Alojzy Swoboda (Rada Narodowa), Cyryl Trylowski (ruski radykał), Ant. Guła (mosk.), Zacharyasz Skwarko (ukr.).

Nr 57. Stryj. Dr Eugeniusz Oleśnicki (ukr.), ks. Dawydiak (mosk.), dr Dudykiewicz (mosk.).

Nr 58. Borszczów. Michał hr. Baworowski (k.), Marcin Kaliszczak (?), dr Okuniewski (ukr.), Wasyl Stefanyk (ruski radykał).

Nr 59. Stanisławów. Wład. hr. Dzieduszycki (k.), dr Eugeniusz Lewicki (ukr.), dr Lew Baczyński (ruski radykał), Jul. Baczyński (ruski socyalista).

Nr 60. Buczacz. Stanisław Serwatowski (k.), Budzynowski Wiaczesław (ukr.), Longin Cegielski (ukr.).

Nr 62. Żółkiew. Władysław Górka (d.), Kazimierz Wysocki (k.), dr Korol (mosk.), dr Dniestrzański (ukr.).

Nr. 63. Złoczów: Władysław Dębski (nd.), Poznański (lud.), Siengalewicz (ukr.), dr Markow (mosk.), Hlibowicki (grupa Korola).

Nr. 64. Lwów: Dawid Abrahamowicz (k.), Maślanka (nd.), Jan Dąbski (fronda lud.), Wł. Wąsowicz (lud.), ks. Fołys (ukr.), Lew Hankiewicz (ruski socyalista), Wiaczesław Jaworski (mosk.), Lew Martowicz (ruski radykał).

Nr. 65. Sokal: dr Petruszewicz (ukr.) dr Markow (mosk.), ks. Iwan Kostecki (mosk.) dr Daniłowicz (ruski radykał).

Nr. 66. Brzeżany: Józef Zborowski (d.), dr Konst. Lewicki (ukr.), Tymoteusz Staruch (ukr.), ks. Senyk (mosk.)

Nr. 67. Jarosław: dr Kozłowski (k.ns.), Jampolski (fronda lud.), Longin Cegielski (ukr.)

Nr. 68. Tarnopol: Ign. Sochanik (k.), Jan Zamorski (nd.), Jacko Ostapczuk (ruski socyal)., dr Hołubowicz (ukr.). Podhajny (mosk.)

Nr. 69. Czortków: hr. Jan Baworowski (k.), Karol Wojewoda (lud.), prof. Kolessa (ukr.), Michał Iwankow (mosk.)

Nr. 70. Husiatyn: hr. Adam Gołuchowski (k.), Stan. Bieniowski (nd.), Michał Petrycki (ukr.), Włodzimierz Tempiński (ruski socyalista).

*) Okręgi 8—12, 16, 18—21, 23 i 24, 35—50 i 52—13 czerwca (wybory ściśle 21 czerwca); — okręgi 1—7, 13—15, 17, 22, 25—34, 51, 53—70 19 czerwca (ściśle 26 czerwca).

Z ruchu wyborczego.

Kraków, 20 maja.

„Wieniec“ i „Pszczółka“, organ ks. Stojałowskiego ogłasza w dzisiejszym numerze następujące kandydatury:

Biała: Ludwik Dobija i Stanisław Stohandel; Chrzanów: ks. Stanisław Stojałowski, zastępca: Mieczysław Białkowski; Rzeszów: Tomasz Szajer i Jan Ciepielowski; Tarnobrzeg: Wojciech Wiącek i ks. Stanisław Wolanin; Żywiec: Maciej Fijak i Edward Krupka; Bochnia: ks. Stanisław Stojałowski; Krosno: Jan Gruszecki. Ogłoszenie dalszych kandydatur nastąpi.

Kandydatura dra Grossa.

W niedzielę 21 maja o godzinie 8 i pół wieczorem odbędzie się w sali Tow. budowy tanich domów przy ul. Bocheńskiej 7 zgromadzenie przedwyborcze, na które stron. niezawisłych żydów zaprasza wyborców z Kazimierza. Porządek dzienny: Wybory do Rady państwa. Referenci: Dr Adolf Gross, dr Ignacy Landau.

Kandydatury narodowo-demokratyczne.

„Ojczyzna“ publikuje dalszą listę kandydatów narodowo-demokratycznych. Na rzeszowskie staje Antoni Lewicki, włościanin z Majdanu kolbuszowskiego (zastępca ks. Eugeniusz Okoń).

Na Lwów: okręg IV — dr Głąbiński; okręg V — dr Fr. Tomaszewski; okręg VI — dr Buzek; okręg VII — dr Marceli Chlamtacz.

Na Przemyśl — dr Adam.

Na Sambor — hr. Skarbek.

Na Jasło-Gorlice — dr Starzewski Maryan z Krakowa.

Ponadto wzywa „Ojczyzna“ do popierania kandydatur stojałowczyków, w bialskiem — Dobiji i Stohandla; w chrzanowskiem — Stojałowskiego, (zastępca nar. dem. Tabaczyński z Krakowa); w żywieckiem — Fijaka; w bocheńskiem — Stojałowskiego i Pilcha.

(Korespondencye „N. Ref.“)

Oświęcim, 19 maja.

Sytuacya w tutejszym okręgu wiejskim Nr 36 Oświęcim-Biała-Kęty-Andrychów, zaczyna się powoli wyjaśniać. Z kilkunastu kandydatów, którzy początkowo o mandat poselski z tego okręgu się ubiegali, powstało obecnie tylko 4, z którymi opinia publiczna się liczy. Są to mianowicie b. poseł Dobija, p. Antoni Śmieszek, delegat bialskiej Rady powiatowej, dawny poseł z tego okręgu p. Kubik i p. Poniński, dyrektor szkoły rolniczej w Kobiernicach ad Kęty. W powiatach oświęcimskim i bialskim nie ma p. Poniński zwolenników — ze szczupłą garstką przyjaciół w andrychowskim i kęckim nie przeprowadzi swojej kandydatury.

Widoki wyboru b. posła Dobiji osłabły z chwilą, gdy kontrkandydat p. Kubik rozwinął nadzwyczaj silną agitacyę za sobą. Z tem wszystkiem, o ile przyjdzie do ściślejszego wyboru, rozegra się batalia wyborcza pomiędzy pp. Dobiją, Śmieszkiem i Kubikiem. Mówią w ostatnich dniach, że o ile ks. Stojałowski straci widoki na mandat w powiatach bocheńskim lub w chrzanowskim, wtedy zostanie postawioną jego kandydatura w tutejszym okręgu. W takim wypadku obecna sytuacya uległaby znacznej zmianie. Dnia 24 b. m. odbędzie się posiedzenie centralnego komitetu w Białej, gdzie też sprawa postawionego kandydata roztrząsaną będzie i nastąpi finalne załatwienie co do zgłoszonych kandydatur

Wieliczka, 19 maja.

Wczoraj wieczór odbyło się w sali Rady miejskiej zgromadzenie wszystkich urzędników rządowych, salinarnych i prywatnych, które uchwaliło kandydaturę dra Korytowskiego.

Stryj, 18 maja.

Wybrany na zgromadzeniu wyborców zwołanem przez mężów zaufania Rady narodowej komitet wyborczy dla miasta Stryja ukonstytuował, się wybierając przewodniczącym adwokata dra Edmunda Kaletę, a zastępcą adwokata dra Nasona Fischnera. Kandydatów polskich, chcących ubiegać się o mandat na posła do Rady państwa z okręgu miejskiego Stryj-Kałusz, a uznających obowiązek solidarności Koła polskiego, uprasza się zgłaszać swoje kandydatury na ręce adwokata dra Edmunda Kalety w Stryju najpóźniej do 25 bm.

Brody 18 maja.

Dr Henryk Kolischer stanął dziś przed wyborcami. Sytuacya kandydata była bardzo trudna, gdyż partya syońska, należycie zorganizowana, nie dała mu z początku przyjść do słowa. W przeszło godzinnych wywodach omówił kandydat sprawy parlamentarne, poczem rozpoczęły się interpelacye pp. Józefa Kapelusza, Tartakowera (przywódcy partyi syonistów), Steinera (socyalisty) i innych. Kandydat odpowiedział zadowalająco. Na tem zamknięto zgromadzenie.

Międzynarodowa wystawa hygieniczna.

Drezno, 17 maja.

(Pawilon austryacki. — Jego twórcy. — Ogólny pogląd na jego zawartość. — Pałac japoński i jego działy. — Kultura ciała. — Hygiena dzieci w Japonii. — Pawilon Formozy.)

Dnia 6 maja, w obecności Fryderyka, króla saskiego, otwarta została międzynarodowa wystawa hygieniczna, dająca wyborny pogląd na całokształt hygieny wszystkich czasów, tudzież ludów. Wszystkie państwa kulturalne wzięły udział w tem dziele, które jest równie zajmujące dla ludzi fachowych, jak dla laików. W tych dniach odbywały się po kolei uroczyste otwarcia poszczególnych pawilonów, które okazują zdobycze, jakie na polu hygieny dokonane zostały w rozmaitych państwach.

Jednym z pierwszych był pawilon państwa austryackiego, zbudowany wedle planów drezdeńskiego architekta Karola Hirschmanna. Położony jest przy alei Herkulesa, pomiędzy pawilonami rosyjskim a chińskim. Urządzenie wewnętrzne jest dziełem wiedeńskiego architekta Eryka Gschöpfa. Przez główne wejście dostajemy się do sali przyjęć, ozdobionej widokami rozmaitych miast i krajów państwa austryackiego. Na prawo i na lewo znajdują się przednia część pawilonu, w której mieszczą się głównie państwowe okazy wystawowe.

Ministerstwo spraw wewnętrznych za pomocą wielkiej liczby tabel i kartogramów daje obraz walki z rozmaitemi chorobami zakaźnemi. Zwracają na siebie uwagę wyniki zwalczania tyfusu, ospy i pelagry w południowym Tyrolu. Walka z gruźlicą znajduje się dopiero w stadyum zaczątków. Ministerstwo rolnictwa wystawiło wzorową pracownię dla rzeźni, tudzież tabele, odnoszące się do zaraz bydlęcych. Generalna dyrekcya monopolu tytoniowego, zatrudniająca w swoich fabrykach tylu robotników i robotnic, dała modele rozmaitych zakładów humanitarnych i ochronki dla niemowląt. Zakład patalogiczno-anatomiczny uniwersytetu wiedeńskiego wystawił preparaty złośliwych nowotworów, gruźlicy rozmaitych organów i t. d. Tutaj wystąpiły także ze swojemi urządzeniami z dziedziny hygieny większe miasta, prywatne zakłady lecznicze, miejsca kąpielowe i klimatyczne, fabryki — słowem wszystko, co ma do czynienia z hygieną. Gdy rozpatrzymy się dokładnie w tym pawilonie, zbierzemy szczegóły, odnoszące się do Galicyi, co nie będzie rzeczą łatwą.

Wystawa jest wprost wspaniała, gdyż wszystkie państwa pragnęły wystąpić godnie w tym rekordzie kulturalnym, a mimo to wszyscy mówią przedewszystkiem o pawilonie.. japońskim, podziwiając go całkiem zresztą słusznie. Plany pawilonu, a raczej pałacu wypracował architekt Ito, profesor w w Tokio, a rząd wyasygnował na budowę i urządzenie ogromne sumy.

W grupie I. zwraca na siebie uwagę olbrzymi model najwyższej w Japonii góry „Fujijama“ i jej okolicy z miejscowościami leczniczemi i wycieczkowemi, dalej model miejscowości kąpielowej Mijanoszita, fotografie i szkice innych miejsc leczniczych, kąpieli morskich i t. p. W grupie II. znajdują się modele wodociągów i krematoryum w Tokio. Grupa III. obejmuje dział spożywczy, urządzony z wzorową wszechstronnością.

W grupie „odzieży i pielęgnowania ciała“ zajmującemi są pod względem historyczno-kulturalnym rysunki dawnych strojów, które dowodzą, że i w Japonii moda była zmienna, chociaż przez całe wieki, aż do dzisiaj utrzymał się ogólny typ „kimono“ zarówno dla kobiet jak mężczyzn. Tylko zamożniejsza ludność wielkich miast coraz więcej idzie za modą europejską. Nie ma może na świecie narodu, któryby tak uważał na czystość i kulturę ciała, jak Japończycy. Stąd bardzo bogatym jest dział, mieszczący modele łaźni publicznych, tudzież urządzeń sportowych.

Wprost wspaniale urządzony jest dział chorób zakaźnych, mieszczący niezliczone preparaty, fotografie, tabele i obfity materyał informacyjny. Klinika dermatologiczna uniwersytetu w Tokio dała liczne okazy. Czasopisma, książki, przyrządy, dawne chińskie i japońskie leki, tudzież ludowe środki lecznicze, czerpane ze świata fauny i flory, dają zajmujący pogląd na dzieje medycyny w Japonii. Niemniej zajmującemi są te wszystkie okazy, które odnoszą się do opieki nad chorymi i ratownictwa. Japonia dba o rozwój szpitalnictwa, a niedawno mikado ofiarował na ten cel przeszło trzy miliony koron.

Hygiena dzieci i szkoły stoi w Japonii na wysokim stopniu rozwoju. Dla Japończyka dziecko jest uosobieniem szczęścia i radości, dlatego też pragnie on dziatwie stworzyć raj na ziemi. A ten raj pojęty jest w sposób wielce rozsądny. Japończyk z całą pieczołowitością stara się o zdrowie przyszłych pokoleń, o harmonijny rozwój ciała i ducha u dzieci. Modele szkół niższych i wyższych, przyrządów gimnastycznych i rozmaitych metod wychowawczych dają obraz postępu Japonii w tej dziedzinie.

Ostatni dział obejmuje armię i marynarkę. Plastyczna diorama daje bardzo zajmujący widok obozowego życia z kuchniami polowemi i lazaretami. Modele schronisk żołnierskich, szpitali, kwarantan z tabelami i kartogramami, okazują zwiedzającemu życie żołnierza japońskiego w czasie pokoju wojny.

Obok pałacu japońskiego wybudował rząd japoński pawilon wyspy Formozy, która należy do Japonii od roku 1895. Tutaj widać różnicę dwóch kultur: dawnej chińskiej i nowej japońskiej. Formoza w tym czasie uczyniła ogromne postępy, które są zarówno chlubą dla administracyi japońskiej, jako też dla ludności tej wyspy.

Deszcze i wylewy.

(Informacye „N. Reformy“)

Oświęcim, 20 maja.

Wskutek gwałtownych deszczów, jakie tu padają od wczoraj, rzeka Soła silnie wezbrała i dziś wystąpiła z brzegów, zalewając przedmieście Zasole i Klucznikowice. Deszcz wprawdzie tu się zmniejszył, ale w górach trwają dalej bardzo obfite opady, więc nie jest wykluczone, że wylew Soły przybierze większe rozmiary.

Z Kęt donoszą, że stan wody w Sole wzrósł bardzo znacznie. Dotychczas jeszcze rzeka tam nie występuje z brzegów.

Stan wody na Wiśle dziś stale się podnosi.

Trzebinia, 19 maja.

Wczoraj wieczór przeszła nad naszem miastem i okolicą straszna burza. Piorun uderzył w dom, powodując zapalenie się tegoż. Spłonęły trzy domy i zabudowania gospodarskie, oraz zginęła część bydła. Ludzie zdołali ujść niebezpieczeństwa.

Tarnów, 19 maja.

Wczoraj przeciągnęła nad Tarnowem wielka burza gradowa. Spadł bardzo obfity deszcz przy akompaniamencie gradu wielkości małych laskowych orzechów. Między Tarnowem a Pleśną nastąpiło oberwanie chmury.

---

znaje się p. Antoniewiczowi za książkę o Grottgerze.

2) Nagrodę im. Wł. Spasowicza w połowie udziela się p. Struvemu za książkę „Historya Logiki w Polsce“ a w drugiej połowie p. Tretiakowi za monografię o Bohdanie Zaleskim.

II. Nagroda za dzieło malarskie.

Rok ubiegły, o ile z wystaw krakowskich sądzić było można, przedstawiał co do produkcyi dzieł malarstwa pewne podobieństwo z rokiem bezpośrednio poprzedzającym: wcale znaczną była ilość obrazów przeciętnie dobrych — wybitnych stosunkowo niewiele.

Jako pomyślny objaw uważać należy to, że malarstwo nasze pejzażowe utrzymuje się na poziomie ku chlubie sztuki polskiej osiągniętym przed kilku laty. Przesunął się przed oczyma naszemi znaczny poczet dobrych krajobrazów, jak p. Stanisława Gałka małe widoki z Tatr i Krymu, p. Włodzimierza Kuglera widok z puszty węgierskiej i konie „Podczas deszczu“; p. Teodora Grotta liczne utwory, w których na zaznaczenie zasługuje szukanie nowych dróg, traktowanie efektów światła i szeroki sposób malowania. P. Stanisław Podgórski zbiorową wystawą swoich widoków górskich, zwłaszcza z Tatr, złożył dowód, że odczuwa cechy polskiego krajobrazu i jest kolorystą, umiejącym farbami subtelnie oddawać światło igrające na obłokach, mgłach i oparach, natomiast mniejszą wagę przykłada do rysunku. W „Widoku z Wawelu na Wisłę“ p. Stefana Filipkiewicza podziwialiśmy wyborne schwycenie wrażenia mglistego dnia zimowego. P. Henryk Uziembło swoim „Kościołem w Rudawie“ i „Wsią“ w oświetleniu dnia jesiennego okazał się sumiennym, wytrwale naprzód kroczącym pejzażystą. Wpływ zaś nowożytnego malarstwa francuskiego odbił się korzystnie na wdzięcznych impresyach widokowych p. Ignacego Pieńskowskiego, między któremi wyróżniał się „Dworek“.

Pośród artystów, uprawiających równocześnie kilka działów malarstwa, postęp niemały wykazał p. Alfons Karpiński, którego pejzaże ujmują prawdą i swobodną naturalnością, studya zaś portretowe zyskały w ostatnim czasie na śmiałości i pewności rysunku, w niektórych portretach graniczącej może z ostrością. Zaletami swemi przewyższał inne portret kobiecy, zakupiony do Muzeum narodowego. Wielką też sumiennością rysunku zalecały się utwory p. Eugeniusza Kazimirowskiego, który wystawiał portrety, pejzaże i studya kwiatowe.

Coraz wyraźniej rysuje się artystyczna indywidualność p. Vlastimila Hofmana; świadczyła o tem niemała liczba obrazów wystawionych w Krakowie, szczególnie zaś niepospolity portret p. H., zatytułowany: „Poeta“, i zakupiona do Muzeum Narodowego „Madonna“, w której obok technicznej biegłości malarza uwydatniła się jego zdolność wyrażania głębokiego uczucia.

P. Juliana Fałata oryginalnie pojęty portret własny w świetle księżyca, tudzież szereg widoków z Beskidów, wykazywały właściwości temperamentu artystycznego, z których twórca ich chlubnie jest znany i ceniony. Odznaczał się wśród nich zimowy widok ulicy z charakterystycznymi domkami w „Starym Żywcu“. Podobnież do przykładania wysokiej skali do dzieł swoich przyzwyczaili nas: p. Teodor Axentowicz, który wystawił między innemi „Wiejską dziewczynę“ i portret księcia Władysława Czartoryskiego, tudzież p. Wojciech Weiss, który wystąpił z pejzażami, aktami i t. d.; wreszcie p. Wojciech Kossak, którego poprawna i nader wdzięczna scena wojenna z powstania 1831 r., nazwana „Pułk 5 ty ułanów im. Zamoyskich“, powszechnie się podobała. Mimo swoich wielkich zalet, wszystkie te utwory nie mogą być uważane za jakiś doniosły krok naprzód w zawodzie artystów o ustalonej sławie.

Z nowej strony dał się poznać talent p. Henryka Pautscha w wybornym „Portrecie poety“ (Leopolda Staffa), w którym można dopatrzeć się jakby dalekiego powiewu szkoły lombardzkiej XV wieku. — Własnemi znów drogami chodzi p. Kazimierz Sichulski. Usilną pracą udało mu się w znacznym stopniu przezwyciężyć dawniejszą surowość niemal brutalną — kolorystą był i jest niepospolitym. W ciągu r. 1910 złożył on dowody twórczości w różnych działach i kierunkach. Obok portretu dyrektora Solskiego w roli Fryderyka Wielkiego, zwracały uwagę kompozycye religijne — „Zwiastowanie“ i „Tryptyk“ — energicznie i oryginalnie pojęte. W kartonach do witrażów udało mu się wywołać silne efekty barwności, jakby pasami słuckiemi natchnionej. Na wprost przeciwnem stanowisku stoi w świecie naszej sztuki panna Olga Boznańska, ze swymi obrazami pewnymi i subtelnymi, będącemi jakby odtworzeniem drgań eteru. Wystawiła ona kilka wybornych portretów, z których najlepszym był portret pani H.; żaden z nich jednak nie mógł być postawionym na równi z dziełem jej przed trzema laty odznaczonem nagrodą Barczewskiego. Również znaczeniem swem nie dorównały utworowi w przeszłym roku nagrodzonemu rysunki portretowe pana Józefa Mehoffera, w swoim rodzaju świetne, pełne właściwego zacięcia, jak wszystko, co wychodzi z pod ręki tego artysty. Wspomnieć tu wreszcie wypada niemałej wartości akwaforty p. Jana Rubczaka z motywów widokowych krakowskich i paryskich, tudzież p. Feliksa Jabłczyńskiego piękne akwaforty kolorowane; jedne i drugie ze względu na technikę reprodukcyjną nie odpowiadają wymaganiom konkursu Barczewskiego.

P. Jacek Malczewski wzbogacił wystawę krakowską całym szeregiem kompozycyj, wśród których zwracały uwagę: „Chrystus i Samarytanka“, „Slepy faun“, „Prolog“, „Jawnogrzesznica“, „Podwieczorek“ i portrety; najznakomitszemi były dwie jako „pendant“ pojęte krajobrazowe kompozycye nazwane „Idź nad strumienie“, a natchnione poezyą Słowackiego i poezyą tchnące, wykonaniem niezrównane. Przy całem wszakże mistrzowstwie techniki i głębokości pomysłów, produkcya przeszłoroczna tego artysty była tylko dalszym ciągiem tego, do czego on nas od lat wielu przyzwyczaił.

Faktem pewnej doniosłości stała się pod koniec roku zbiorowa wystawa około 50 obrazów p. Włodzimierza Tetmajera. Była ona dowodem podziwienia godnej pracowitości, ile że mieściła przeważnie utwory ukończone w roku 1910, a zarazem ciągłej dążności artysty ku wydoskonaleniu się. Jędrna, swojska nuta, znakomicie schwycona, brzmiała we wszystkich dziełach tego wybitnego kolorysty, umiejącego odczuć barwny obraz wsi z okolic Krakowa, domostwa naszego ludu i malowniczego typu, jakim jest dziarski, a lubujący się w żywych kolorach Krakowiak. Jakkolwiek w tym zbiorze nie było jednego jakiegoś dzieła, któreby można uważać za najwyższy skoncentrowany wyraz tego, co nam p. Tetmajera talent dać może, to jednak całość wystawy dawała miarę niezwykłych zalet twórczości artysty, kilkanaście było utworów wybornych, a nad innemi górowały obserwacyą światła i perspektywy powietrznej, oraz efektownem wykonaniem: „Przodownica“ i „Żniwo“. Obok nich zwracał też uwagę portret znanego lekarza krakowskiego

Uwzględniając więc przedewszystkiem te trzy ostatnie obrazy, komitet z uwagi na całość wystawy zbiorowej, a zarazem mając na myśli wogóle działalność artystyczną p. Tetmajera, której ocenienie dotąd jeszcze w konkursach Barczewskiego nie znalazło swego wyrazu, postanowił obecnie za rok 1910 przedstawić Akademii Umiejętności wniosek przyznania nagrody z fundacyi ś. p. Barczewskiego p. Włodzimierzowi Tetmajerowi.

Wł. Tomaszewski

Lampy naftowe, spirytusowe, gazolinowe. **Swieczniki** elektryczne. **Serwisy** porcelanowe. **Szkło** pojedyncze i luksowe. **Wazony, Figury** terracotowe. **Srebro** »Christofla«. **Herbata** chińska. **Serwis** stołowy porcel. na 6 osób z pięknym deseniem niezmywalnym o złożeniu sztuk 23 Koron 12.—

Kraków, Rynek gł. 16. u wylotu ul. Grodzkiej. Telefon 1148.

Na wesela i zebrania towarzyskie wypożycza porcelany i szkło.

HUGO HOFMANSTHAL.

Maj.

Leżę w jasnej zieleni... o czoło me trąca
Mokra trawy łodyga i gałąź kwitnąca...
— Oto złote jest rano majowego święta!
W oczach błękit nam nieba, jabłoń uśmiechnięta
Spoczęła na mych ustach słodyczą... Klekoty
Dochodzą mnie bocianie, a śmieją się płoty
W czeremchowych koronach, zapatrzone w stawy
Szafirowe i w żółty szuwar kędzierzawy...

Leżę w jasnej zieleni... nic mi już nie trzeba!
Mam w sobie tyle blasków, słońca, tyle nieba — —
W ciepłym wietrzu powiewu lecą na mą głowę
Z gałęzi prochy kwiatów białe i różowe,
A w cichą, utajoną moich ócz tęsknotę
Z ciekawością dziewanny spoglądają złote...

Przekład Jana Pietrzyckiego.

Kronika.

Kraków, 20 maja.

Pogoda. Po długim stosunkowo szeregu dni bardzo pogodnych i ciepłych, mamy obecnie porę pochmurną z opadami i obniżoną temperaturą. W południe bywa wprawdzie duszno, ale poranki są chłodne. Pisząc niedawno o stanie pogody w ubiegłych miesiącach, podnieśliśmy, na podstawie spostrzeżeń wiedeńskiej centrali meteorologicznej, że chłód i ciepło tworzy w każdym miesiącu na przemian pewną serę dni. Ody to spostrzeżenie obecnie się nie „sprawdziło" i pogoda ciepła rychło wróciła. Wprawdzie deszcz był bardzo potrzebny dla wegetacyi i rolnicy z upragnieniem go oczekiwali, gdyż przysłowie powiada: „suchy marzec, mokry maj, będzie żyto kieby gaj" — wprawdzie i nam Krakowianom potrzebna była ta kąpiel naturalna, ale na razie jest ona wystarczająca.

Zmiana pogody przyszła od zachodu i południa, gdzie dokonała się w sposób wielce gwałtowny. Koło Wiednia, na Morawach i w Czechach burze, grady i wylewy nagłe lub oberwania chmur zrządziły znaczne szkody. U nas, na szczęście, padał grad tylko sporadycznie, deszcz zaś, umiarkowany w zachodniej części kraju, był coraz ulewniejszy ku wschodowi. Zmiana pogody nastąpiła po kilku wielce upalnych dniach. I tak n. p. w Wiedniu we czwartek około południa termometr wskazywał w cieniu parku ratuszowego 28·2° C, zaś na placach w miejscu słonecznem 40·8° C. Drewniane bruki wydzielały z siebie pod żarem słonecznym masę impregnującą.

Namiestnik dr Bobrzyński przyjechał dziś rano pociągiem pospiesznym do Krakowa na posiedzenie Akademii Umiejętności. — Namiestnik zamieszkał w hotelu Saskim.

Minister Zaleski przybył dziś do Krakowa i zamieszkał w Grand hotelu. Jutro udzielać będzie minister posłuchań w biurze delegata Fedorowicza od godz. 10 do 12 w południe.

W niedzielę wieczorem o godzinie 7 wydaje prezydent dr Leo obiad w sali Grand hotelu na cześć ministra.

Sprawy miejskie. Wczoraj odbyło się posiedzenie sekcyi skarbowej, prawniczej i ekonomicznej, na którem uchwalono wnioski w sprawie zmian w etacie urzędu budownictwa miejskiego oddziału A, oraz w sprawie dodatku inspektorowi budownictwa miejskiego za zastępcze pełnienie służby w innych okręgach budowlanych.

Na osobnem posiedzeniu sekcyi skarbowej uchwalono wnioski w sprawie zmian w etacie weterynarzy miejskich.

Towarzystwo przyrodników im. Kopernika. We wtorek 23 b. m. odbędzie się w sali zakładu mineralogicznego (ul. Gołębia 11) posiedzenie naukowe. Na porządku dziennym odczyt dr W. Kuźniara p. t. „Kilka uwag o naszem dyluwium"; prof. Smreczyński demonstrować będzie „Szarańczaki krajowe". Początek posiedzenia punktualnie o godzinie 6¹/₄ wieczorem.

Teatr w Parku Krakowskim. „Sprawa kobiet", zawsze aktualna i wesoła komedya A. Bałuckiego będzie dzisiaj odegraną; wystąpią w niej poraz pierwszy państwo Karbowscy. Jutro, w niedzielę popołudniu, ukażą się „Krowoderskie zuchy, w których wystąpi artystka teatru poznańskiego, p. Krystyna Lesszkówna; wieczorem „Wicek i Wacek" najweselsza komedya Z. Przybylskiego z udziałem nowych artystów. „Ułani księcia Józefa", sympatyczny wodewil w czterech aktach, odegrany będzie w poniedziałek.

Festyn na Dom Pracy, który się odbędzie we czwartek 25 b. m. o godzinie 3 popołudniu w parku Jordana, zajął w wysokim stopniu uwagę komitetu pań, które wszelkich dokładają starań, aby program festynu ułożyć interesująco i zabawnie. Prezesowa komitetu p. Leowa prosi panie należące do komitetu, aby zechciały się jeszcze zgromadzić we wtorek 23 b. m. dla omówienia kilku kwestyj, złączonych z festynem. Punkt zborny mleczarnia w parku (o godzinie 6 wieczorem).

Walne zgromadzenie Tow. Bursy dla żydowskiej młodzieży odbędzie się w niedzielę 21 maja b. r. o godzinie 4 popołudniu w lokalu Stowarzyszenia „Solidarność" ulica Zielona 10. W braku kompletu następne o godzinie 5 bez względu na ilość obecnych. Na porządku dziennym: Odczytanie protokołu, sprawozdanie wydziału i komisyi kontrolującej, wybór wydziału i komisyi kontrolującej, wnioski.

Wiadomości osobiste. Naczelnik c. k. galicyjskiego starostwa górniczego w Krakowie, radca dworu dr Riel, wyjechał dziś na kilka dni w sprawach urzędowych do Wiednia.

Dr Wilhelm Krongold, lekarz i radca miejski w Krakowie, po szczęśliwie przebytej w Wiedniu operacyi, wyjechał na Semmering, poczem w pierwszych dniach czerwca powraca do Krakowa i podejmie praktykę lekarską.

Z kraju.

Tarnów, 19 maja. (Kurs ogrodniczy. Z Towarzystwa muzycznego).

Staraniem Towarzystwa ogrodniczego odbył się pierwszy okres kursu ogrodniczego dla nauczycieli szkół ludowych, w którym wzięło udział 16 nauczycieli z 15 okręgów szkolnych i jeden inspektor okręgowy. Prelegentami kursu byli prof. Kurowski i dyr. Maciaszek. Na wykładach i przy demonstracyach był obecny także przybyły umyślnie ze Lwowa dr Kociuba, referent spraw rolniczych i ogrodniczych w Radzie szkolnej krajowej.

Że w Towarzystwie muzycznem panują nie bardzo zdrowe stosunki, dowodzi ostatnie walne zgromadzenie, na które przybyło zaledwie 12 członków. Walne zgromadzenie zamianowało p. Romualda Lelka, zasłużonego członka i b. prezesa członkiem honorowym. Ponieważ wniosek o udzielenie absolutoryum wydziałowi przeszedł minimalną większością, przeto wydział, uważając głosowanie, jakoteż przeprowadzoną dyskusyę, jako votum nieufności, przez swego prezesa dyr. Jaglarza oświadczył, że mandatów nie przyjmie. Wybrano nowy wydział, lecz wybrani godności nie przyjęli, skutkiem czego obecnie w Towarzystwie muzycznem panuje bezkrólewie.

Żywiec, 19 maja. Dnia 11 b. m. wygłosił tutaj w sali magistratu p. J. Bayger, nauczyciel szkoły wydziałowej we Lwowie odczyt p. t.: „Kościuszko i jego życie". Wykład swój wygłosił p. Bayger oddzielnie dla dorosłych, oddzielnie dla dzieci, a oddzielnie dla młodzieży klas wyższych, stosując zawsze formę do poziomu umysłowego słuchaczy. Wykład ilustrowany był barwnemi obrazami za pomocą skioptikonu. Umiejętne opracowanie odczytu, w którym około życia Kościuszki ugrupowano historyę Polski od roku 1772 — 1830, jako też starannie dobrane obrazy, obudziły wielkie zainteresowanie młodzieży, tak, że z zapartym oddechem śledziła bieg wykładu. Prelegentowi życzyć należy, aby praca jego, mająca na oku szlachetny cel krzewienia kultu najczystszego z bohaterów naszych, spotkała się z zasłużonem poparciem społeczeństwa.

Ze świata.

Wiedeń. (Śmierć Mahlera. — Jubileusz tow. „Künstlergenossenschaft". — Słota).

— Przedwczesna śmierć Mahlera, który umarł tutaj w 51 roku życia, wywołała bolesne echo w świecie muzycznym. Dzisiaj oddają hołd jego talentowi ci nawet, którzy go niegdyś z całych sił zwalczali. Mahler, urodzony w r. 1860 w Kaliszcie w Czechach, uczęszczał w Wiedniu na uniwersytet i równocześnie do konserwatoryum, poczem poświęcił się karyerze muzycznej jako dyrygent orkiestry. Był niezrównanym dyrygentem, jak się wyraża krytyk Korngold niezupełnie może trafnie, ale efektownie: Bülowem epoki powagnerowskiej. Umiał się wżyć w kompozycye każdego mistrza i pod jego batutą Beethowen, Mozart, Wagner byli zawsze sobą. Mahler oddawał w całej pełni ich indywidualność. Jako dyrektor Opery nadwornej w Wiedniu stworzył w ciągu 10 lat swoją epokę w rozwoju tej instytucyi. Ale go stąd „wygryziono". Jako kompozytor stanął na równej wyżynie. Tworzył głównie na orkiestrę. Z jego 9 symfonij druga symfonia C-mol stała się wprost „symfonią Mahlerowską".

— Oficyalne uroczystości z powodu 50-letniej rocznicy istnienia stowarzyszenia artystów-malarzy i rzeźbiarzy pod nazwą „Künstlergenossenschaft" rozpoczęły się dzisiaj (19 b. m.) rano uroczystem zebraniem w sali posiedzeń parlamentu. Zebranie to pod patronatem Rady miejskiej urządził komitet, na czele którego stoi minister oświaty jako prezes honorowy. Na zebranie przybył prezydent gabinetu bar. Bienerth; ministrowie Stürgkh i Wickenburg; generał piechoty Pohl; burmistrz m. Wiednia dr Neumayer; prezydent tow. dziennikarzy „Concordia" dr Ehrlich, wielu dygnitarzy, artystów, literatów. Z Polaków byli: prof. Pochwalski, Rauchinger, Karliński, prof. Mehoffer, rektor Aksentowicz i t. d. O godzinie 11 przybyli arcyks. Leopold Salwator i Reiner.

Przemówił minister oświaty hr. Stürgkh, odpowiedział prezes „Künstlergenossenschaftu" prof. Weyr. Po ukończeniu zebrania przemówił burmistrz, wznosząc okrzyk na cześć cesarza.

— Po gwałtownych burzach i gradobiciach, które zrządziły ogromne szkody, mamy obecnie słotę, która, jak przepowiadają znawcy, nie prędko ustąpi.

Dodatki drożyźniane. Z Wiednia donoszą: Magistrat miasta Wiednia uchwalił przyznać urzędnikom i służbie miejskiej znaczniejsze dodatki drożyźniane.

Pierwsza polska szkoła średnia w Paranie. Pismo codzienne „Polak w Ameryce" donosi z Parany w Brazylii: Rozwój interesów polskich wywołał potrzebę założenia średniej szkoły polskiej, którąby dostarczyła odpowiednich sił, uzdolnionych do prowadzenia rozwijającego się handlu i przemysłu. Rząd parański zakłada szkoły niemal na każdej linii w kolonii, lecz szkoły te świecą pustkami, już z tego względu, że prowadzone są w języku portugalskim, już to z tego względu, że uczą w nich nauczyciele zupełnie do tego zawodu nieprzysposobieni. To też koloniści polscy do szkół tych dzieci nie posyłają i o ile możności zakładają własne szkoły. W Rio Claro jest takich szkółek polskich sześć, lecz dzieci uczą się w nich zaledwie czytać i pisać. O innych przedmiotach jak również o celowem wychowaniu mowy być nie może, gdyż nauczyciele nie są ukwalifikowani, a uczą tylko z konieczności, zwykle po kilka miesięcy tj. tak długo, dopóki nie otrzymają stosowniejszego dla siebie miejsca. W takich warunkach zawiązało się w Marechal Mallet Towarzystwo szkoły im. Kopernika, złożone z miejscowych kupców i przemysłowców. Celem tego towarzystwa jest utrzymanie i rozwój średniej szkoły polskiej w M. Mallet, a środkami: wpisowe i wpłaty członków, tudzież wpisowe, pobierane od uczniów i uczennic.

Na ślicznem wzgórzu, tuż przy stacyi kolejowej, zakupiono przestrzeń o powierzchni czterech morgów i wybudowano okazały budynek szkolny łącznie z internatem, w którym pomieszczeni są uczniowie, przybywający z dalszych okolic Parany. Ze względu na niski poziom szkół ludowych, wymagania na pierwszy kurs tej szkoły są bardzo ograniczone. Szkoła ma pięć kursów jednorocznych, a plan nauk obejmuje następujące przedmioty: język polski, język portugalski, język niemiecki, język francuski, arytmetykę z rachunkowością, geografię, historyę, nauki przyrodnicze, rysunki, śpiew i gimnastykę. Dla dziewcząt istnieje osobny przedmiot nauk kobiecych ręcznych i kroju.

Dnia 1 marca r. b. zostały otwarte dwa pierwsze kursy, później co rok przybywać będzie jeden kurs.

Dzisiejszy numer „Nowej Reformy" zawiera 10 stronic. Na stronicy 5 zamieszczamy oryginalny obrazek Heleny Filochowskiej p. t.: „W prosektoryum".

Składki. Zamiast wieńca na trumnę ś. p. Honoraty Mroczkowskiej złożyli Ferdynandowie Gismanowie z Muszyny 16 K na zakład w Pawlikowicach.

Z kalendarza. W sobotę 20 maja: Bernardyna S. i Teodora b.; w niedzielę 21 maja: Tymot. i Wiktora; w poniedziałek 22 maja: Faustyna, Julii i Heleny.

Wschód słońca dnia 20 maja: o godzinie 3 m. 49, zachód o godzinie 7 min. 23; długość dnia godzin 15 min. 34.

Z krakowskiego obserwatoryum. — Dnia 19 maja termometr doszedł od 14·6 do 20·0 C.; barometr opadał. Dnia 20 maja o godzinie 7 rano stan barometru 728·8 mm., termometru 12·8 C.; wiatr zachodnio-południowo-zachodni.

Repertoar teatru miejskiego im. Słowackiego w Krakowie.

W sobotę: „Kupiec wenecki" (występ K. Kamińskiego).
W niedzielę po poł.: „Kordyan"; wieczór: „Kupiec wenecki".
W poniedziałek: „Rigoletto", opera Verdiego, wykona szkoła operowa prof. Marso.
We wtorek: „Sąsiadka" (występ K. Kamińskiego).
We środę: „Szczury".
We czwartek po poł.: „Kościuszko pod Racławicami"; wieczór: „Pan Damazy".
W piątek: „Mój przyjaciel Tadzio".
W sobotę: „Bogaty wujaszek" (występ K. Kamińskiego).

Teatr w Parku Krakowskim

W sobotę: „Sprawa kobiet", M. Bałuckiego.
W niedzielę po poł.: „Krowoderskie zuchy"; wieczór: „Wicek i Wacek".
W poniedziałek: „Ułani księcia Józefa".
We wtorek: „Wicek i Wacek".
We środę: „Krowoderskie zuchy".
We czwartek: „Pod gwiaździstą banderą".
W piątek: „Krowoderskie zuchy".
W sobotę: „Nasi górale", wodewil K. Krumłowskiego.

Dział ekonomiczny.

* **Dostawa puszek dla kas oszczędności.** Ponieważ w galicyjskich kasach oszczędności wchodzą coraz bardziej w użycie puszki do zbierania drobnych oszczędności, które przeważnie, jeżeli nie wyłącznie, sprowadzane bywają z zagranicy — przeto Liga Pomocy przemysłowej zwraca się z zachęceniem do krajowych fabryk z działu metalowego, aby podjęły tę produkcyę. Bliższe wskazówki udziela Biuro Ligi Pomocy przemysłowej, Lwów, ul. Pańska l. 11.

* **O przyszłości przemysłu naftowego w Galicyi** napisał prof. dr Józef Siemiradzki ze Lwowa bardzo ciekawy artykuł w trzecim numerze dwutygodnika „Ropa". W tymże samym numerze znajdujemy artykuł inż. Eug. Spieglera, o gazie ziemnym niezmiernie cennym a dotychczas z niesłychaną lekkomyślnością marnowanym produkcie kopalni naftowych. Gaz ten za granicą znalazł już olbrzymie zastosowanie w przemyśle, do oświetlenia miast i t. p. W Galicyi gaz ziemny — materyał nasz jest gazem pierwszorzędnej jakości — uchodzi w powietrze zupełnie swobodnie, marnowany jak wiele innych naturalnych bogactw kraju naszego. Adres redakcyi „Ropy": Borysław. Numery okazowe odwrotnie, darmo opłatnie.

* **Rozszerzenie stacyi kolejowej w Limanowej.** Wskutek znacznie wzmożonego ruchu towarowego na linii transwersalnej w okolicy Limanowej, spowodowanego między innemi powstaniem ogromnych zakładów rafineryj nafty, wybudowanych przy pomocy francuskich kapitałów, zaszła potrzeba dość znacznego rozszerzenia stacyi kolejowej w Limanowej. Przed kilku dniami poruszono w prasie krajowej tę sprawę, przyczem wyrażono obawę, że krakowska dyrekcya kolejowa zamierza, ze względów trudności w nabyciu gruntów w Limanowej i innych kwestyj technicznych, wybudować zupełnie nową stacyę kolejową w Łososinie, co naturalnie byłoby dla interesów miasta Limanowej szkodliwem. Jak się obecnie dowiadujemy, odstąpiła krakowska dyrekcya kolejowa stanowczo od zamiaru wybudowania nowej stacyi kolejowej w Łososinie, natomiast przystępuje już w najbliższych dniach do znacznego rozszerzenia dzisiejszej stacyi kolejowej w Limanowej.

Ceny ziemiopłodów i ważniejszych artykułów żywności. Kraków, 19 maja.

Płacono za 100 kilogr.: Pszenica biała (waga gatunkowa 74/78) od 23·50 do 24·90 żyto krajowe (waga gatunkowa 67/73) od 16·70 do 17·90; żyto węgierskie od —·— do —·—; jęczmień browarny od 16·80 do 18·—; jęczmień na krupy od 15·20 do 16·80; jęczmień na paszę od 15·— do 15·20; owies do siewu (z opłatą akcyzową) od —·— do —·—; owies na paszę od 18·70 do 20·60; proso od —·— do —·—; kukurudza od 14·— do 17·50; tatarka od 15·— do 16·20; groch 23·— do 27·—; fasola od 28·— do 44·—; soczewica od 26·— do 30·—; wyka od 20·— do 22·—; siano zwyczajne od 5·60 do 7·20; koniczyna pastewna od 8·— do 9·20; słoma od 4·— do 5·20; rzepak zimowy —·— do —·—; kminek krajowy od 54·— do 60·—; kminek holenderski od 70·— 72·—; koniczyna nasienna czerwona od 0—·— do 0—·—; koniczyna nasienna biała od —0·— do —0·—; tymotka nasienna od —·— do —·—; esparsetta od —·— do —·—; ziemniaki 3·20 do 4·20; jaja za kopę 3·20 do 3·60; masło za 1 kilogram 2·80 do 3·—; ser za 1 kg. —·72 do —·80; mleko zbierane za 1 litr —·12 do —·16; mleko niezbierane —·20 do —·24; spirytus na 95° za 1 hl. —·— do —0; okowita na 75° Tralesa —·— do —·—.

Kronika lwowska.

Lwów, 19 maja.

Z komitetu budowy pomnika J. Słowackiego we Lwowie. Na ostatniem posiedzeniu sekcyi obchodowej uchwalono ogłosić odezwę do społeczeństw wzywającą do składek na fundusz budowy pomnika. Zastanawiano się dalej nad urządzeniem koncertów, wieczorów, przestawień itp. w miejcach kąpielowych galicyjskich w lipcu i sierpniu b. r., przyczem postanowiono uprosić szereg pań i panów o zajęcie się tą sprawą.

Z politechniki. P. Eugeniusz Bielański, asystent politechniki, rodem z Witkówki zdał na wydziale inżynieryi drugi egzamin państwowy.

Domy mieszkalne we Lwowie. W uzupełnieniu notatki o wynikach ostatniego spisu ludności podajemy następujące szczegóły o domach mieszkalnych we Lwowie. Wedle stanu z dnia 31 grudnia 1910 r. jest w tem mieście ogółem 5.409 domów, podczas gdy z końcem roku 1900 liczba ta wynosiła tylko 4.409. Nominalnie wynosi tedy przyrost okrągło 1000 domów; cyfra ta jest jednak w rzeczywistości niższa, albowiem nie wszystkie domy nowe powstały na gruntach poprzednio niezabudowanych, lecz znaczną ich część zbudowano na miejscu domów starych, które zburzono. Największą cyfrę domów i najwyższy przyrost wykazuje dzielnica I (halickie), w r. 1900 było tam domów 1356, teraz 1819, przybyło tedy 463; dalej idzie dzielnica II (gródeckie) (1325 i 1689) z przyrostem 364 domów; dalej dzielnica IV (łyczakowskie) (742 i 905) z przyrostem 163 domów; wreszcie dzielnica III (żółkiewskie) z przyrostem 50 domów (612 i 672).

Zupełny zastój, a nawet pewne cofnięcie się, wykazuje śródmieście, gdzie w 1900 r. było domów 325, obecnie zaś jest ich tylko 324. Z ogólnej cyfry 5409 domów było zamieszkałych 5361, niezamieszkałych 48. We wszystkich domach mieszkało ogółem 42.373 partyj (w r. 1900 — 32.226). We Lwowie wedle rezultatów spisów poprzednich wypadało na jedną partyę 4·6 osób, (w Krakowie 4·8, w Wiedniu 4·8); cyfra ta — jeżeli się weźmie na uwagę samą tylko ludność cywilną 196.170 osób — pozostaje także obecnie niezmienioną.

Repertoar teatru miejskiego we Lwowie.

W niedzielę po poł.: „Gaj święty"; wieczór: „Sprzedana narzeczona" (występ p. Didura).
W poniedziałek: „Aglawena i Selisetta" (występ Ireny Solskiej).
We wtorek „Wolny strzelec" (występ p. Didura).
We środę: „Wachlarz lady Windermare" (występ Ireny Solskiej).

Posiedzenie Akademii umiejętności.

Kraków, 20 maja.

Dziś o godzinie 12 w południe odbyło się w auli uniwersytetu doroczne uroczyste posiedzenie Akademii umiejętności przy licznym udziale dostojników, gości i świata naukowego. Między innymi obecni byli minister dla Galicyi p. Wacław Zaleski, namiestnik dr Bobrzyński, delegat A. Fedorowicz, prezydent m. dr Leo, wice-prezydent sądu wyższego dr Stebelski, dyrektor kolei radca dworu Zborowski, nadprokurator dr Wędkiewicz, radca dworu Richl i inni przedstawiciele władz, liczni członkowie zamiejscowi i miejscowi Akademii, w ich liczbie pp. dr Abraham, prof. Kallenbach, Kętrzyński, prof. Dickstein z Warszawy i inni.

Mowa prezesa Akademii

Posiedzenie zagaił przemową prezes Akademii Stanisław hr. Tarnowski. W pięknych, jak zawsze słowach, dał mowca ogólny pogląd na działalność Akademii umiejętności w roku ubiegłym i scharakteryzował stosunek najwyższej naszej instytucyi naukowej do społeczeństwa, podnosząc wzrost autorytetu Akademii, i uznanie ze strony ogółu polskiego wszystkich trzech zaborów, jakie towarzyszy pracom Akademii i znajduje wyraz w rosnącem z roku na rok poparciu materyalnem celów Akademii ze strony społeczeństwa. Pozwala ono Akademii coraz spokojniej spoglądać w przyszłość i ogarniać coraz szerszy krąg zadań w dziedzinie kultury narodowej. Obecnie przystępuje Akademia do rozszerzenia swej siedziby przez zakupno dwóch sąsiadujących z gmachem Akademii domów, które burzy się, a w ich miejsce dobudowany będzie front gmachu, dostosowany stylem do dotychczasowego b. pałacu kasztelana Wężyka. Znaczny wydatek, spowodowany tem przedsięwzięciem, spodziewa się Akademia pokryć sposobem gospodarczym bez jakiegokolwiek naruszenia swych żelaznych funduszów. W zakończeniu poruszył prezes cały szereg spraw bieżącycych i podniósł znaczenie dwóch nowych funduszów na nagrody, to jest fundacyi imienia Mikołaja Reja i Włodzimierza Spasowicza.

Sprawozdanie generalnego sekretarza.

Z kolei odczytał prof. dr K. Morawski w zastępstwie generalnego sekretarza prof. dr B. Ulanowskiego sprawozdanie z naukowej działalności Akademii w roku 1910/11.

Na wstępie poświęcił sekretarz gorące wspomnienie żałobne sześciu zmarłym w roku minionym członkom, a mianowicie ś. p. Feliksowi Kreutzowi, Janowi Schiaparellemu, Stanisławowi Kostaneckiemu, Wł. Kretkowskiemu, Jul. W. Brühlowi z Heidelbergu, Władysławowi Gosiewskiemu i Maryanowi Sokołowskiemu. Mówiąc o tym ostatnim, prof. Ulanowski podniósł, że zmarły rozwinął pierwszorzędną znakomitą działalność nie tylko współdziałaniem naukowem, ale i samodzielną kierowniczą pracą w instytucyach. Akademia opłakuje w zmarłym nie tylko oddanego i całą działalnością z nią zespolonego członka, ale z żalem i obawą ogląda się za godnym jego następcą.

Najważniejszą sprawą, która obecnie Akademii dotyczy, jest rozszerzenie gmachu. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, budowa będzie ukończona w jesieni 1913 r.

Stosunki finansowe Akademii rozwijają się normalnie. Dochody z rozsprzedaży wydawnictw i z tytułu odsetek interkalarnych stale się powiększają i stanowią już dzisiaj poważną kwotę w budżecie Akademii. Jest stałem dążeniem zarządu, ażeby powiększyć, o ile możności najprędzej, fundusz żelazny. Ideałem byłoby, ażeby procenty od tego funduszu stanowić mogły kwotę, wystarczającą do utrzymania prac akademickich w ruchu, nawet w tym przypadku, gdyby z nieprzewidzianych powodów nie można liczyć chwilowo na dotacye: państwową i krajową.

Senat uniwersytetu Jagiellońskiego przekazał z dochodów drukarni Uniwersyteckiej kwotę 10.000 koron na pomnożenie funduszu Encyklopedyi Polskiej, która wchodzi obecnie w stadyum zupełnie realne. — Ks. Eugeniusz Lubomirski z powodu uroczystości grunwaldzkich złożył ciepłą ręką w Akademii kwotę koron 40 tysięcy z przeznaczeniem na urządzenie wykładów z zakresu Litewszczyzny w uniwersytecie Jagiellońskim; kwotę tę pomnożył ks. Kazimierz Lubomirski o dwa tysiące koron, a p. Dowgiałło z Litwy o rubli tysiąc. — Wykłady, które szlachetny ofiarodawca miał na myśli, są już zorganizowane i cieszą się znacznym udziałem młodzieży.

W sierpniu roku 1910 zmarł dr Władysław Kretkowski, który za życia cały swój majątek, wynoszący przeszło 400 tysięcy koron, podarował Akademii ze zleceniem urządzenia na uniwersytecie Jagiellońskim dodatkowych wykładów z zakresu czystej matematyki. Część odsetek ma być nadto używana na ułatwienie matematykom polskim kształcenia się za granicą. W celu wprowadzenia w życie szlachetnych i pożytecznych dla nauki intencyj ofiarodawcy, został powołany, w myśl wskazówek ofiarodawcy, osobny komitet.

Ks. Marya z hr. Zamoyskich Lubomirska uzupełniła fundusz ks. Lubomirskich kwotą 30 tysięcy koron. Wpłynął nadto do kasy Akademii legat ś. p. Wilczkowskiego w wysokości 1.000 rb., który włączony został do funduszu żelaznego.

Z początkiem roku bieżącego załatwione zostały wszystkie sprawy, dotyczące Szczawnicy. Wszelkie wiszące jeszcze pretensye w drodze polubownej zostały umorzone. Począwszy od 1 stycznia 1911 roku administracya obu zakładów górnego i dolnego spoczywa w rękach obecnego właściciela hr. Adama Stadnickiego.

W dalszym ciągu sprawozdania omówiono sprawy ruchu naukowego i wydawniczego Akademii, wymieniono prace i przedsięwzięcia wydawnicze, rozpoczęte i zamierzone, wreszcie zdano sprawę z działalności ekspedycyi naukowej w Rzymie, stacyi naukowej i biblioteki polskiej w Paryżu, zostającej pod zarządem Akademii.

Omawiając stan fundacyi stypendyjnej ś. p. Wiktora Osławskiego, zaznaczył sekretarz, że w tym roku po raz pierwszy weszły w życie fundacye: Rejowska i ś. p. Włodzimierza Spasowicza.

Członkowie Akademii.

Nastąpiło ogłoszenie nazwisk nowych członków Akademii. Wybrani zostali:

Na wydziale filologicznym: Członkiem korespondentem:

Dr Kazimierz Nitsch, profesor filologii słowiańskiej na uniw. Jag. w Krakowie.

Na wydziale historyczno-filozoficznym: członkiem czynnym krajowym: Dr Stanisław Krzyżanowski, prof. uniw. Jagiell. Członkami korespondentami: Dr Karol Kadlec, profesor uniw. czeskiego w Pradze Dr Kazimierz Twardowski, profesor filozofii na uniwersytecie we Lwowie.

Z zeszłorocznych wyborów uzyskali zatwierdzenie cesarskie następujący zagraniczni członkowie czynni:

Na wydziale filozoficznym:

Aleksiej Aleksandrowicz Szachmatow, prof. języka rosyjskiego na uniwersytecie w Petersburgu. Dr Ulrych Wilamowitz-Moellendorf, prof. filologii klasycznej na uniwersytecie w Berlinie.

Członek-korespondent: Antoni Meillet, prof. językoznawstwa porównawczego w College de France w Paryżu.

Na wydziale matematyczno-przyrodniczym: Członek czynny zagraniczny: Jacques Loeb, prof. biologii w „Rockefeller Institute for medical research" w Nowym Jorku.

Nagrody.

Nagrody akademickie z fundacyi Probusa Barczewskiego po 2250 koron otrzymali:

a) za dzieło naukowe: prof. Jan Bołoz-Antoniewicz za monografię p. t. „Grottger".

b) Włodzimierz Tetmajer artysta-malarz za obrazy „Przodownica", „Żniwo" i „Portret" oraz całą działalność artystyczną.

Nagrodę z fundacyi ś. p. Włodzimierza Spasowicza za dzieło naukowe 3000 kor. otrzymali po połowie:

Prof. dr Henryk Struve za dzieło „Historya logiki w Polsce".

Prof. dr Józef Tretiak za monografię o Bohdanie Zaleskim.

Nagrodę z fundacyi imienia Mikołaja Reja 4100 kor. i złoty medal przyznał komitet Henrykowi Sienkiewiczowi za ósme wydanie powieści „Ogniem i mieczem" ogłoszone w r. 1908 i za całą jego działalność literacką.

Udzielenie pierwszej nagrody Rejowskiej powyższej wielkiemu powieściopisarzowi spotka się niewątpliwie z najgorętszem uznaniem całego społeczeństwa polskiego, jako zasłużony objaw i należne wyróżnienie dzieła, które zyskało rozgłos europejski, a w ojczyźnie autora dotąd nie spotkało się z zaszczytnem wyróżnieniem.

Nagrodę im. dra Warschauera 2000 kor. otrzymał prof. dr Leon Popielski ze Lwowa za prace z zakresu fizyologii i patologii.

Nagrodę z fundacyi im. K. Simona 900 koron, prof. dr Wacław Sierpiński za ogół prac z czystej matematyki.

W zakończeniu posiedzenia wygłosił prof. dr Maryan Smoluchowski odczyt p. t. „Ewolucya teoryi atomistycznej".

Morderstwo przy ulicy Szlak.

Kraków 20 maja.

Dalsze dochodzenia celem wykrycia zbrodniarzy przyniosły znów wiele nowych poszlak, kierujących się głównie przeciwko stróżom. Zwłaszcza zeznania stróżki, które się wzajemnie zbijają, utrwalają podejrzenia, skierowane w tą stronę. Poważną okolicznością w tym kierunku może stanowić fakt, że była ona we wtorek wieczorem w domu, kiedy dokonano morderstwa. Mieszkanie ich jest przedzielone od kuchni cienką ścianą. Mimoto zeznają, że w krytycznym czasie nie słyszeli żadnego jęku, ani też podejrzanego szmeru. Badania jednak, przeprowadzone na miejscu przez organa śledcze, wykazały, że ściana ta jest niezwykle cienka, tak, że można przez nią słyszeć mowę ludzką, a nawet lekkie stąpanie po podłodze.

Stróżka tłómaczy się, że wówczas, kiedy zapewne zbrodnia została dokonana, prała bieliznę, wobec czego też nie mogła słyszeć szmeru w sąsiedniej kuchni.

Jak wiadomo, sekcya zwłok ś. p. Sienickiej wykazała, że prócz trzech ran na głowie, zadanych siekierą, morderca miał jeszcze jakieś ostre, trójkątne narzędzie, którem znów zadał kilka ran na jednym boku i brzuchu. Natychmiastowe poszukiwania za tem narzędziem nie wydały dotychczas żadnego rezultatu; nie wiadomo też, czy był to pilnik, czy też sztylet.

Rany, zadane tem narzędziem, który przebił ubranie i gorset, wskazują, że zbrodniarz popełnił morderstwo w istocie z zemsty osobistej. Policya przesłuchuje w dalszym ciągu różnych świadków, celem zebrania odpowiedniego materyału, na podstawie którego gromadzi się coraz więcej poszlak.

Dotychczas przesłuchano kilkakrotnie dzieci stróżów, oraz córkę ś. p. Sienickiej, panią Leńkową.

W dniu dzisiejszem odbywają się w dalszym ciągu oględziny komisyi sądowej, która ma zbadać zawartość kufrów, gdzie prawdopodobnie znajdować się będzie gotówka.

Wiadomości artystyczne, naukowe i literackie.

— **Kwartalnika „Więzień polityczny"**, poświęconego sprawom więźniów politycznych w państwie rosyjskiem ze szczególnem uwzględnieniem katorgi i zesłania, wyszedł z druku Nr. 2. Zawiera on następującą treść: 1) „Do wszystkich!", odezwa byłych katorżan nerczyńskich; 2) Reforma katorgi; 3) Sprawa więźniów politycznych w parlamentach Europy; 4) Przyczynek do charakterystyki stosunków więziennych; 5) List Sazonowa; 6) Korespon-

Skazane na śmierć jest wszelkie robactwo. Na karakony proszek indyjski, na pluskwy niezawodna tynktura Ting-Ting, na mole Antymolina, naftalina, papier juchtowy i tynktura. Na składzie w wielkim wyborze: lusterka, grzebienie, perfumy, mydła, toal. od 12 h., sławna z dobroci woda kolońska fl. 30 h. Znana z dobroci esencya sosnowa, rozpylacze wody do ust, artykuły kąpielowe, artykuły hygieniczne dla Pań i t. d. Kobieca dyskretna ekspedycya. Skład apt. „Sanitas" Kraków, ul. Długa 18

dencye z katorgi i zesłania; 7) Kronika; 8) Z organizacyi pomocy więziennej.

Cena numeru 50 hal. Adres redakcyi i administracyi ul. Wiślna 9, I p. Redaktor dr Z. Marek.

— **Dr Bohdan Zahorski.** (O formach życia płciowego ze stanowiska socyologicznego. — Warszawa-Kraków. Gebethner i Sp. 1911.)

Rozprawa dra Zahorskiego zajmuje się zagadnieniem, które w najnowszych czasach również i u nas weszło, że się tak wyrazimy, na porządek dzienny spraw aktualnych, traktowanych niestety często po dyletancku. Z tego też powodu rozprawę dra Zahorskiego powinni przedewszystkiem odczytać ci wszyscy, którzy odznaczają się nie tyle znajomością przedmiotu, ile stanowczością sądu. Dowiedzą się, jak ogromną literaturę posiada za granicą ta kwestya, którą pilnie badają zarówno socyologowie, jak ekonomiści, prawnicy, jak lekarze. Temat olbrzymi, sięgający początków ludzkości. Dr Zahorski w sposób przystępny przedstawił formy współżycia płciowego ze stanowiska socyologii, a jeżeli wykład jest może zbyt skupiony, to należy uwzględnić, że rozprawa była pierwotnie odczytem.

Mówiąc o linii rozwoju tego zagadnienia, dochodzi autor do wniosku, że najdoskonalsza forma współżycia płciowego może być tylko „związek monogramiczny, oparty na zharmonizowaniu i ścisłej spójni uczucia psychicznego z pożądaniem płciowem w każdem indywidyum z osobna i na możliwie pełnym rozkwicie, realizowaniu i dopełnieniu do całości, odmiennych nieco już w istocie swej, znamion, sił, upragnień i wzlotów obu jednostek, stanowiących ów związek".

— **Naszego Kraju Ilustrowanego** numer najnowszy zawiera około 60 ilustracyj, bardzo dobrze wykonanych. Między innemi znajdujemy piękną rycinę „piątków" w salonie paryskim, szereg zdjęć z wystawy hygienicznej w Dreźnie, fotografię ś. p. Baczewskiego, ilustracye sportowe z ubiegłego tygodnia, fotografię ustępującego burmistrza Rzeszowa, dra Jabłońskiego, wybornie redagowany dział mód z najnowszymi modelami i w. i. Bardzo niska cena miesięcznej prenumeraty (1 kor.) uprzystępnia wszystkim zaprenumerowanie tego tygodnika. Adres: Lwów, Bielowskiego 6.

B. Gabryelska, Krzysztofory **Kraków.** Wynajmuje i sprzedaje pierwszorzędnych fabryk fortepiany, pianina, harmonie i pianole za gotówkę lub na spłaty nawet dwudziestomiesięczne. Instrumenty używane od cen najniższych.

Z Rady Narodowej.

(Telefonem).

Lwów, 20 maja.

Rada Narodowa odbyła wczoraj pod przewodnictwem prezesa Tadeusza Cieńskiego i przy udziale wszystkich 30 członków dwa posiedzenia, jedno przed poł., trwające od g. 10 do pół do 2 i od 7 do 11 w nocy. Po przeprowadzeniu dyskusyi nad kandydaturami w poszczególnych okręgach, zatwierdzono wczoraj już podane kandydatury.

Obszerną dyskusyę przeprowadzono nad sprawą kandydatur poselskich żydowskich i uchwalono rezolucyę, że Rada Narodowa trwa przy swej uchwale z dnia 8 maja, przyznającej żydom 9 mandatów i poleca komisyi wykonawczej podjęcie kroków ku zrealizowaniu owej uchwały i przedłożenia na najbliższem posiedzeniu odnośnych wniosków.

Uchwalono dalej uznać okręg miejski 19 (Bochnia-Wieliczka-Podgórze) jako narodowo zagrożony, z tego powodu, że obok dwóch kandydatów narodowych kandyduje tam z całą forsą socyalista.

Poseł Stapiński na zapytanie wystosowane do niego, jakim sposobem dzieje się, że nie zatwierdzeni przez Radę narodową członkowie stronnictwa dalej ubiegają się o mandat poselski, oświadczył, że stronnictwo użyje wszystkich przysługujących mu środków, celem uniknięcia rozbijania jedności narodowej w okręgach zagrożonych.

Sprawę uchwalenia odezwy do wyborców odłożono do następnego posiedzenia i wybrano dla niej referentem dr Rutkowskiego.

W końcu przy sposobności odpowiedzi prezesa Tadeusza Cieńskiego na wystosowane do niego zapytania, wyrażono gorące uznanie dla kierownika biura Rady narodowej Jana Leszczyńskiego za jego pełną poświęcenia pracę.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „Nowej Reformy"

z 19 maja.

Ustawy wojskowe.

Budapeszt. Dzienniki tutejsze donoszą, że nowe ustawy wojskowe przedłożone zostaną Sejmowi węgierskiemu w przyszły wtorek.

Kradzież korony św. Wacława.

Praga. „Narodni Listy" donoszą, że wieść o rzekomej kradzieży korony św. Wacława była przedmiotem obrad na posiedzeniu Towarzystwa budowy kościołów, odbytem pod przewodnictwem namiestnika hr. Thuna. Wiadomość ta wywołała ogólną sensacyę, to też wyrażono zdanie, że byłoby pożądanem otwarcie skarbca, celem przekonania się, czy wszystkie insygnia królewskie czeskie jeszcze się w nim znajdują.

Także praski wydział miejski zajmował się tą sprawą i uchwalił zwrócić się do cesarza z prośbą o zezwolenie na otwarcie skarbca.

Jedno z pism tutejszych donosi, że korona św. Wacława przewiezioną została jeszcze przed rokiem do Wiednia. W przeciwieństwie do tego twierdzenia donosi dziś organ ks. biskupa Skrbenskego „Czech", że wszystkie insygnia królewskie, a więc i korona św. Wacława, znajdują się jeszcze w skarbcu katedralnym nad kaplicą św. Wacława.

Wydalenie robotników.

Greven. (Westfalia). Około 12.000 robotników tkackich z zawodowej organizacyi chrześcijańskich w Ensdetten, będzie wydalonych. — Przedsiębiorcy żądają pisemnego zawiadomienia, że roboty w Kessel będą bezwarunkowo z powrotem podjęte, co jednak robotnicy uważają za niemożliwe.

Odroczenie parlamentu niemieckiego.

Berlin. Konwent seniorów parlamentu niemieckiego uchwalił, ażeby parlament w d. 2 czerwca odroczył się do jesieni. Wskutek tego nowe wybory do parlamentu odbędą się w Niemczech dopiero w styczniu roku przyszłego.

Ustawa o paleniu zwłok.

Berlin. Sejm uchwalił dziś w trzeciem czytaniu ustawę o paleniu zwłok 156 głosami przeciw 155.

Niemiecki następca tronu w Rosyi.

Carskie Sioło. Niemiecki następca tronu wraz z małżonką był wczoraj na obiedzie w wielkim pałacu, na który zaproszono około 500 osób.— Car wzniósł toast na zdrowie gości.

Sabler a Stołypin.

Petersburg. Nominacya Sablera na nadprokuratora Synodu nastąpiła wbrew woli Stołypina. Sabler należy do jego przeciwników, więc z nominacyi tej wnoszą, że przeciwnicy Stołypina uzyskali nad nim przewagę na dworze carskim.

O testament Ogińskiego.

Petersburg. W procesie o testament ks. Ogińskiego oskarżony Michałowski oświadczył, że ks. Ogiński pozostawił 2 testamenty. Oba podpisali, jako świadkowie, Michałowski i Olszewski. Polacy byli niezadowoleni, że posiadłości Ogińskiego mają przejść na Rosyan i dlatego oświadczyli, że Olszewski i Monkowicz są przekupieni, a testament sfałszowany.

Powstanie w Bucharze.

Petersburg. Z Buchary donoszą, że wybuchły tam wielkie rozruchy, które mają charakter powstania zbrojnego. — Wszyscy urzędnicy wzięci zostali do niewoli przez powstańców.

O miliony króla Leopolda.

Bruksela. W procesie o spadek po królu Leopoldzie oświadczył zastępca prawny księżniczki Ludwiki, iż król Leopold pozostawił ogółem 101 milionów franków. Z tej kwoty otrzymały jego córki „tylko" 21 milionów; 54 miliony zabrało państwo belgijskie, a 26 milionów zagarnęła baronowa Vaughan.

Spisek antirepublikański.

Lizbona. Aresztowania za należenie do spisku antirepublikańskiego trwają dalej. Wczoraj aresztowano tu znaczną liczbę policyantów.

Nowe wrzenie na półwyspie Bałkańskim.

Sofia. Rząd bułgarski zabronił urządzania nabożeństw żałobnych i wszelkich manifestacyj z powodu zamordowania na granicy przez Turków kapitana bułgarskiego. Mimo to, przebywający w Bułgaryi Macedończycy zwołują na niedzielę liczne wiece. Rząd obawia się wybuchu poważnych rozruchów nie tylko w Macedonii, ale i w Bułgaryi.

Nowa wyprawa francuska do Maroka.

Paryż. Minister wojny Berteaux odbył wczoraj konferencyę z generałem Damade o sytuacyi w Maroku. „Eclair" dowiaduje się, że w najkrótszym czasie Francya wyśle jeszcze 15.000 żołnierzy do zachodnich wybrzeży marokańskich.

Hiszpania i Maroko.

Madryt. Stanowisko prezydenta gabinetu Canalejasa ma być poważnie zachwiane, ponieważ sprzeciwia się on żądaniom partyi wojskowej i dworskiej, ażeby zorganizowano silną wyprawę do Maroka, celem dokonania nowych zdobyczy. Z drugiej strony przywódcy socyalistów grożą, że na wypadek takiej wyprawy wywołają w Hiszpanii strajk generalny i rozruchy.

Rewolucya w Meksyku.

Nowy Jork. Z południowego Meksyku donoszą, że tamtejsi powstańcy nie chcą złożyć broni i walczą dalej z wojskami rządowemi.

Burze i wylewy.

Praga. Prezes komitetu wykonawczego czeskiej partyi agrarnej zwrócił się do hr. Thuna z prośbą, aby wdrożył akcyę zapomogową, z powodu obecnych burz i wylewów, które w wielu okolicach Czech wielkie wyrządziły szkody.

Wiedeń. Z Zurychu w Szwajcaryi donoszą tu o wielkich wylewach, spowodowanych tam kilkodniowemi ulewnemi deszczami. Prawie wszystkie rzeki i potoki w kantonie zurychskim wystąpiły z brzegów.

Katastrofa kolejowa.

Petersburg. Z gubernii Tomskiej donoszą o wielkiej katastrofie kolejowej w pobliżu stacyi Tisul. Zderzył się tam pociąg pospieszny z towarowym, przyczem 22 wagony uległy rozbiciu. Liczba zabitych i rannych ma być bardzo wielka.

Perski następca tronu.

Teheran. Rosyjski i angielski poseł wręczyli szachowi odpowiedź swoich monarchów na zawiadomienie o zamianowaniu presumptywnym następcą tronu Mahomeda Hassana, brata szacha.

Po zamknięciu numeru.

Kraków, 20 maja.

Pożar w piwnicy. Dzisiaj nad ranem wybuchł w Krakowie w piwnicy domu przy Nowym Placu pod l. 4 pożar, gdzie zapaliły się rupiecie i stare sprzęty, od dłuższego czasu tam składane. Natychmiast przybył na miejsce trzeci pluton straży pożarnej z naczelnikiem Nowotnym na czele i wkrótce pożar ugasił.

Przyczyną pożaru było nieostrożne obchodzenie się z ogniem, skonstatowano bowiem, że w piwnicy tej spał od dłuższego czasu jakiś bezdomny żebrak i zapalił rupiecie. Znaleziono też tam świecę i zapałki.

Aresztowanie uczniów w Warszawie. Korespondent nasz donosi nam z Warszawy pod datą 19 maja:

Do objawów systematycznego prześladowania polskiego szkolnictwa prywatnego przybywa fakt nowy. Oto nocy wczorajszej agenci ochrany policyjnej dokonali rewizyi w kilku uczelniach polskich zarówno męskich, jak żeńskich. Nadto podobne rewizye zostały dokonane w kilkudziesięciu mieszkaniach uczniów i uczennic. Pewną liczbę chłopców i dziewcząt odwieziono do aresztu przy ul. Spokojnej.

Jest to węszenie za jakąś organizacyą patryotyczną, mającą podobno związek z urządzonemi zbiorowemi wycieczkami uczniów do różnych miejscowości w kraju. Równocześnie bowiem ogłoszono zakaz podobnej wycieczki do Łowicza i Łodzi. Możliwość jakiejbądź konspiracyi rewolucyjnej, podług opinii osób kompetentnych, musi być najzupełniej wykluczoną. Zachodzi tu niewątpliwie jakiś piekielny prowokatorski pomysł, wywołania nowych represyj względem prywatnego szkolnictwa polskiego.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

NADESŁANE.

Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi).

Proszę spróbować KORFFA KAKAO Anno 1811 AMSTERDAM Smakuje bowiem najlepiej! Gwarancya: 100 letnie doświadczenie.

Dr Stefan Kramsztyk
b. asystent berlińskiej kliniki chorób dzieci, ordynuje latem w Kołobrzegu, Promenada 26.
3811 1 6

Lwów, ul. Akademicka 21, I. p.
Zakopane
Dr. Tadeusz Kasprzycki
dentysta
ordynuje 9 — 1 i 3 — 6 ulica Przecznica L. 6 willa pod „Wrotkami". 3908 1 ?

Instytut lekarsko-dentystyczny
Plac Dominikański 4.
prowadzony według najnowszych wymagań wiedzy i techniki dentystycznej.
Instytut zaopatrzyliśmy we wszystkie najnowsze przyrządy elektryczne. Plombowanie, jako też rwanie i extrakcya nerwów bez bólu. Sztuczne zęby bez podniebienia, korony, mostki itp. wykonują pierwszorzędni technicy specyaliści. — Porady lekarsko-dentystyczne udziela się bezpłatnie.
Radca Rządu Dr Sopiński i dentysta Ehrlich, odznaczony dyplomem i złotym medalem wyst. Uniwersytetu dentystycznego w Paryżu. — Godziny od 8—1 i od 3—6, w niedzielę od 8—1. Honoraryum przystępne. 4027 1 24

Znak ochronny krzyż w gwieździe
MAGGI^EGO przyprawa
jedynie prawdziwa
z krzyżem w gwieździe

przewyższa
wszystkie naśladownictwa.

Kissingen
Woda naturalna w specyalnym handlu WÓD MINERALNYCH firmy N. TRAUMA SYN, ulica św. Gertrudy L. 23, telefon 1469. 3625 4 5

ZAKOPANE Zakład Wodoleczniczy Dra A. Chramca :: :: :: !!! Tow. akc.
Najtańszy sezon: kwiecień, maj, czerwiec.
PROSPEKTA NA ŻĄDANIE. — — 3723 8 10

MATTONIEGO GIESSHÜBLER naturalna szczawa alkaliczna

Dr Władysław Kluger
b. asystent c. k. klin. chor. wewn. Uniw. Jagiell. i b. aspirant I. kliniki med. (Prof. Noordena) w Wiedniu, ordynuje od 15 maja b. r. w Maryenbadzie, Stadt Hannover, Kirchenstrasse.
3743 3 ?

Dr Stanisław Flaschen
ordynuje, jak lat ubiegłych, 3829 3 3
w Krynicy. Willa „Gwiazda".

Krynica willa pod „Trąbką" **Dr Stanisław Anatol Lewicki** b. as. kliniki chorób kobiecych we Lwowie, ord. jak zwykle.
3798 1 12

Modele 1911.
12/14 HP 4 cylindrowe
18 HP 4 cylindrowe
20/25 HP 4 cylindrowe
35/40 HP 4 cylindrowe
45/50 HP 4 cylindrowe
Automobile Laurin et Klement Tow. akc.
Mladá Boleslav
Zastęps. S. T. A. R., dawniej E. Rudawski i Ska, Kraków.
2688 5 ?

Lekarz chorób wener., skórnych i włosów :::: **Dr Baschkopf**
mieszka obecnie ulica Floryańska 35, wejście ulica św. Marka L. 20, II. piętro — (stacya tramw.) 2846 7 10

SPECYALISTA 3580 5 20
CHOROB SKORNYCH I WENERYCZNYCH
Dr. J. Stopczański
b. Asystent Kliniki chorób skórnych i wenerycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, ordynuje od 11—12 i od 3—5. Kraków, Szewska Nr 12. I. p.

Dr Ignacy Better
ordynuje, jak w latach ubiegłych, w Krynicy, Willa „Trzech Róż". 3887 3 16

ARCHITEKT-BUDOWNICZY
Piotr Kozłowski
Kraków, Starowiślna L. 10
podejmuje się wykonania wszelkich budowli, jak również planów, kosztorysów i kierownictwa
3958 2 5

DRUGI SKOROWIDZ
Przemysłowo-Handlowy
LIGI POMOCY PRZEMYSŁOWEJ.
znajduje się w opracowaniu, i wyjdzie z końcem roku.
Kto z kupców i przemysłowców sam nie dostarczy Lidze Pomocy przemysłowej (Pańska 11), lub upełnomocnionym Towarzystwom Pomocy przemysłowej i agentom skorowidzowym, swego adresu i szczegółów produkcyi lub handlu, narazi się na zupełne pominięcie lub błędne zamieszczenie w Skorowidzu.
1660 13 15

Dr Emil Münz
mieszka obecnie Szewska 9, ordynuje od maja w Cieplicach Trenczyńskich, Węgry.
3883 3 8

„Sanatoryum Maryówka"
sezon zaczynam od 1 maja. Zgłoszenia do 1 maja, Lwów, M. Reja 9, od maja Lwów 14, Maryówka.
3073 8 12 Dr Józef Zakrzewski.

Koncesyonowany Dom handlowy i Biuro pośrednictwa
Adama Bilińskiego w Krakowie, ulica Szewska L. 11, wejście od ul. Jagiellońskiej 6, Telef. 1004. Pośredniczy w sprzedaży i kupnie majątków ziemskich, kamienic, realności, parcel budowlanych, produktów rolnych, fabrycznych i t. p. posiada największy wybór różnych objektów. 3141 13 ?

Dr med. Wilhelm MOLKNER
z Krakowa 3336 8 10
b. długoletni asystent w „Allgemeines Krankenhaus" w Wiedniu
osiadł na stałe w Karlsbadzie i ordynuje tamże „Mühlbrunstrasse 17" Maltheser-Ritter.

Dr Kazimierz Wilusz
otworzył 4064 1 3
kancelaryę adwokacką w Rzeszowie.

BENZ
Marka światowej sławy!
!! Automobile
luksusowe, ciężarowe i omnibusy.
!! MOTORY !!
stało dla wszelkich materyałów popędowych i gałęzi przemysłu.
Krakowska Filia austryackiego Towarzystwa motorowego
BENZ.
Biura i wystawa: Kraków, Grand Hotel. Garage i warsztaty reperacyjne: ulica św. Filipa L. 9.
3251 9 0

Towarzystwo budowlane
Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką
Kraków, Gołębia Nr 5, Tel. 447
podejmuje się 3998 3 10
opracowania planów i kosztorysów, wykonywania wszelkich budowli, przeprowadzania dla tychże operacyj finansowych, pośredniczenia i udzielania porad w kupnie, sprzedaży gruntów oraz domów, załatwiania pomiarów i oszacowań realności tak w Krakowie, jak i na prowincyi

W Krynicy rozpoczął swą coroczną praktykę **Dr. Julian Aronsohn.**

DLA CHORYCH PIERSIOWO
SANATORYUM w ZAKOPANEM
POD KIEROWNICTWEM
Dra K. DŁUSKIEGO
OD 11 KOR. WZWYŻ
WRAZ Z OPIEKĄ LEKARSKĄ

Nałęczówka w Krynicy
PENSYONAT Drowej A. Wąsowiczowej
Komfort, wodociągi, kanalizacya — oświetlenie elektryczne. Kuchnia wytworna. Ceny przystępne. Panienkom bez rodziców zapewnia się troskliwą opiekę. — —
Telefon mm. Nr 11.
3290 4 10

Dr Stanisław Przybylski
b. asystent klin. chirurg. i położn.-ginek. Un. Jag., ordynuje, jak dotąd, w sezonie w Franzensbadzie (Palace-Hotel, wejście od Kirchenstrasse).
3318 4 18

ADWOKAT 3606 8 10
DR. S. D. STRAUCH
przeniósł kancelaryę do Oświęcima.

DR TABOR, dentysta
Szewska 15.
Ordynuje od godziny 9—12 i od 3—6. Dla P. p. Akademików zniżki. Ambulatoryum dla ubogich od 8—9. Dla służby ceny względne. 3369 12 0

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 20 maja. (Giełda południowa.)
Marki 117·35. Renta majowa 92·35. Renta koronowa węgierska 91·25. Akcye austr. zakł. kred. 641·50. Akcye węg. zakł. kred. 810·50. Akcye Anglobanku 323·50. Akcye Unionbanku 613·50. Akcye Bankvereinu 541·75. Akcye Länderbanku 530·50. Akcye kolei państwowych 751·50. Lombardy 109·—. Akcye fabryki broni 760·—. Akcye tytoniowe 330·—. Alpiny 811·50. Rima-Muranyi 674·75. Akcye praskiego Tow. żelaznego —·— Losy tureckie 250·—. Ruble 254·—. Skoda 524·50. Akcye galic. Banku hipotecznego 0—·—.
Usposobienie: spokojne.

Berlin, 20 maja. (Giełda poranna.)
Akcye kredytowe 201·50. Tow dyskontowe 188·87.
Usposobienie: silne.

Giełda warszawska.

Warszawa, 20 maja
4-procentowa renta rosyjska 94·20 rb.; premiówka z 1864 roku —·— rb.; premiówka z 1866 roku —·—; 4½-proc. obligacye m. Warszawy 92·35; 5-proc. pożyczka rosyjska I emisyi 96·10 rb.; 5-proc. pożyczka II emisyi 370·50; szlacheckie 330·—; 4-proc. listy ziemskie 86·95; 4½-proc. listy ziemskie 92·40 rb.; 5-proc. listy miasta Warszawy 96·15 rb.; 4½-procentowe listy miasta Warszawy 91·35 rub.; 4½-procent. listy łódzkie 88·45 rub.; akcye miasta Łodzi 88·80 rb.; akcye Banku handlowego warszawskiego 438·— rub.; Cukrownie 375·— rb.; Starachowice 267·— rb.; Lilpop 144·— rb.; Rudzki 111·—; Zawiercie 385·— rb.; Żyrardów 297·50 rb.; Putiłów 156·— rb.; 5-proc. piotrkowskie 92·— rb.; Borman-Szwede 380·—; Berlin 46·26

Giełda zbożowa.

Budapeszt, 20 maja. — Targ zbożowy.
Pszenica na kwiecień 12·26 do 12·27; pszenica na maj 11·30 do 11·31; pszenica na październik 0·— do 0.—; żyto na maj 9·30 do 9·31; żyto na październik 0·— do 0·—; owies na maj 7·70 do 7·71; owies na październik 6·35 do 6·36; kukurudza na lipiec 6·51 do 6·52; kukurudza na sierpień 6·62 do 6·68; rzepak na sierpień 14·05 do 14·15.
Oferty mierne, chęć kupna mierna, usposobienie słabe, pochmurno.

Hygieniczne mydła przetłuszczone toaletowe M. MALINOWSKIEGO są przygotowane według najnowszych wymagań nauki (Prof. Dra Unna i t. d.) o hygienie i pielęgnowaniu skóry.
Wystrzegać się naśladownictw! Cena począwszy od 60 h

Perfumerya krajowa i zagraniczna. Extrakty i essencye bezalkoholowe. Mydła kwiatowe krajowe, francuskie i angielskie. **Mydła glycerynowe w dużych laskach po 60 h. za szt.** Grzebienie do włosów, do czesania, szczotki do zębów, rąk, włosów i sukien. Wody do ust, do mycia głowy, shampoon, pudry etc. po najniższych cenach u firmy

Porębski & Zimler, Kraków, Rynek 8. 3764 2 0

Rybakom

Poradnik dla miłośników sportu wędkowego, cena kor. 3·50, oraz wszelkie książki z zakresu rybactwa, ogrodnictwa, gospodarstwa wiejskiego, sportów i turystyki, poleca

Księgarnia S. A. Krzyżanowskiego

3374 **Kraków, Rynek, A-B.** 4 5

Kazimierz Ossowski
INŻYNIER i OBROŃCA PATENTOWY
BIURA PATENTOWE
PETERSBURG-Wozniesienskij Prospekt Nr. 20.
1881 BERLIN-Postdamerstr. Nr. 5. 12 0

Sprzedam

tanio maszynę stabilkę najnowszego systemu Schnelllaufer, 6 koni i kocioł stojący, 6 atmosfer, 10 m. powierzchni, zupełny, mało używany, za 3000 kor. Krzanowski, architekt, Lwów, ul. Kurkowa 38. 3864 3 3

RABKA willa „Anna"

Pensyonat warszawski naprzeciw zakładu położony, w najzdrowszem miejscu. Kuchnia hygieniczna wydaje obiady do domów i na miejscu. Pensyonat otwarty od 20 maja. 3845 4 4

Ogłoszenie.

Mam zaszczyt donieść, iż mój

MAGAZYN MÓD

istniejący od **lat 30 przy ul. Floryańskiej l. 13,** przeniosłam **do tego samego domu na I. piętro w oficynie,** zaopatrzywszy takowy **bogato w najświeższe modele wiedeńskie i paryskie,** utrzymując stale na składzie wielki wybór przyborów modniarskich, jakoteż **krepy angielskiej.**

Zmniejszywszy przez zmianę lokalu w znacznej mierze wydatki, jestem w możności **obecnie** sprzedawać znany mój towar doborowy po **znacznie zniżonych cenach,** zadowalniając się jak najskromniejszym zyskiem. 2854 10 10

Polecam się przeto nadal łaskawej pamięci, z poważaniem

Leonora Weisslitz.

Tylko wprost

z naszej wysyłane fabryki

materye na ubrania męskie i damskie

najlepszej jakości kupują prywatni po najniższych cenach fabrycznych.

Odcina się każdą ilość! **Resztki za bezcen! Zażądać próbek.** Pierwsza śląska fabryczna wysyłka sukna **„SUDETIA" Karniów (Jägerndorf) Nr 90** Śląsk austr. 68 43 50

Dom piętrowy, murowany, narożnik, o 15 oknach frontu, a 29 ubikacyach, w tem 3 duże sale (obecnie szkoła), w dzielnicy IX (Ludwinów), dobrze się rentujący, nadający się na **fabryczkę** lub **zakład przemysłowy,** do sprzedania. Wiadomość w **Magazynie robót ręcznych „Iris", Kraków, ul. Floryańska 32.** 3217 14 0

Sklep

obszerny z mieszkaniem przy ul. Zwierzynieckiej l. 10 do wynajęcia od 1-go czerwca b. r. Wiadomość u stróżki. 3943 2 3

KONIAK Impérial
* koron 12·—
** koron 14·50
*** koron 17·—
za 5-kg. baryłeczkę (około 4 litrów) wysyła pocztą za zaliczką opłatnie do wszystkich miejscowości. 2032 20 20
R. Maiti, Capodistria.

Kamienica

dwupiętrowa z ogródkiem, w pobliżu rynku w Podgórzu, do sprzedania. — Zgłoszenia bez pośrednictwa pod literami **U. K. 6.** poste rest. **Podgórze.** 3953 2 5

Adwokat Dr Geschwind w Suchej 3935 2 3

poszukuje od 1 czerwca b. r. **rutynowanego pisarza,** piszącego na maszynie. Uprasza o zgłoszenia wraz z podaniem kwalifikacyi i warunków.

NAJLEPSZA REKLAMA

mego salonu gorsetów polega nie tylko na ich eleganckiem wykończeniu, lecz najnowsze modele

„Cosmos H. P."

są, co się tyczy ich trwałości, dobroci i niskich cen, niezrównane.

Przeglądnięcie i przekonanie się na miejscu jest polecenia godne.

Specyalista gorsetów Herman Piesen
Kraków ul. Grodzka 4.
Filie: Lwów, ul. Halicka 13, ul. Jagiellońska 5.
Wiedeń, VI., Mariahilf. 51.

Gorsety na zamówienie wykonuje się ściśle według figury. Proszę żądać najnowszego katalogu luksusowego gratis i franco. 1669 26 30

KTO CHCE PIĆ DOSKONAŁĄ HERBATĘ CEYLOŃSKĄ NIECH Z ZAUFANIEM NABYWA TAMTAM Z RĄCZKĄ
TAMTAM czarny K. 1.20
TAMTAM złoty (GOLDENTIP) K. 2.— za ¼ funta.
Wszędzie do nabycia, albo wprost z magazynu **JULIUSZA GROSSEGO w KRAKOWIE.** 406 10 0

Zakopane.

Pension „Liliana"

przeszła na własność

W. Drzewieckiej.

Poleca pokoje z całym utrzymaniem **od 7 koron,** wśród lasów świerkowych z pięknymi widokami na góry i na całą dolinę zakopiańską. 3687 4 10

Konrad Ściborowski

Kraków, Floryańska 13, obok Skórczewskiego & Polakiewicza

magazyn nowości i strojów damskich

poleca wielki wybór

bluzek, halek, szlafroczków, kostyumków, spodniczek, żabotów, boa strusich, kołnierzyków damskich, woalek, pasmanteryi, tiulów, gaz, torebek skórzanych i pompadurek etc. etc. 9730 18 0

Po cenach umiarkowanych.

„Lawn-Tennis" „Football" „Krokiet"

Kręgle i kule — Rybołowstwo

Balony gumowe — „Diabollo" — Hamaki — Krzesła składane — Przybory sportowe i turystyczne — **poleca po cenach niskich**

Sporn i Sp., Floryańska 14

10 procent opustu dla członków „Związku Ekonomicznego". 2719 6 0

Koński ząb amerykański

z ostatniego zbioru, dostarcza najtaniej:

Syndykat Rolniczy .. Kraków .. Lwów. 3987 2 3

Panna

do praktyki biurowej, może się zgłosić pod **„S. S. 3."** poste restante **Kraków,** za okazaniem kwitu inserat. 3986 2 3

Podszewki

szare płótna, organtyny, oraz wszelkie inne przybory do szycia i haftu, poleca najtaniej

Maryan KRÓL

Kraków, ulica Długa l. 10. 3225 4 10

Specyalny magazyn mebli kuchennych

i przedpokojowych, patentowane paki na węgle, zmywalnie najnowszego stylu.

M. PETZENBAUM

2096 **33 Starowiślna 33.** 10 10

Na raty maszyny

do szycia i haftu — poleca **największy skład w kraju**

1175 firmy 18 0

R. Pawłowski w Krakowie, Rynek 18.

Cenniki z historyą maszyn darmo i opłatnie

Pani dystyngowana

poszukuje pokoju dużego, słonecznego, na 1. p., przy rodzinie intel. Zgłoszenia pod **M. B. 101.** poste restante **Kraków.** 3985 2 2

Handel żelaza Józefa Fertiga w Krakowie, ulica Szewska 8,

poleca po cenach zniżonych wielki wybór kompletnych urządzeń kuchennych:

50 przedmiotów naczynia niebieskiego marki „Austria" za **45 kor.**
50 przedmiotów naczynia „Sphinx" za **60 kor.**
50 przedmiotów naczynia aluminiowego za **90 kor.**
Lodownie pokojowe pierwszej jakości, oryginalne Eschebach od **40 K** wyżej.
Maszyny do prania bielizny „pełną parą" po **80 kor.**
Prymusy szwedzkie Nr 30 po **9 kor,** Nr 0 **K 10·50,** Nr 1 **K 11·50.**
Żelazka spirytusowe podróżne do prasowania po **5·—.** 3407 7 8

Nauka języków
niemieck., franc., angielsk. i t. d.
Początki. — Konwersacya. — Gramatyka. Korespondencya. Literatura. Historya
THE BERLITZ SCHOOL, ul. św. Jana 3. 3432 14 0

Biuro pisania na maszynie i pomnażania

przyjmuje wszelkie roboty w językach: polskim, francuskim, niemieckim i angielskim. Helena Frydowa. Batorego 10. parter. Przyjmuje od 9-3. 3447 7 10

Bluzki

szlafroki, halki, kostyumy płócienne ostatniej nowości, z powodu małych wydatków, sprzedaję po niższych cenach 3573 8 8

E. STERN, Szeroka 10.

Do wynajęcia

mieszkania od 1 lipca z komfortem urządzone, składające się z 4 pokoi, kuchni, przedpokoju, na II piętrze; 3 pokoje, przedpokój, kuchnia na parterze i I. piętrze, oraz 2 pokoje kawalerskie frontowe, z elektryką na II. p. Wiadomość na miejscu przy ulicy Kilińskiego l. 19. 3597 6 6

KILIMY

gotowe i na zamówienie, dostarcza pracownia, Kraków, Pędzichów 15. 3751 4 4

Pożyczki osobiste

na 4 do 6% od 200 kor. począwszy, bez poręczycieli, na raty miesięczne po 4 kor. dla osób każdego stanu, szybko i dyskretnie przeprowadza Filip Feld, Dom bankowo-giełdowy, Budapest VII., Rákoczi-ut. Nr. 71. 3721 7 8

Do ulokowania

na hipoteki koron 60.000, koron 20.000, i 3 razy po po koron 10.000, na niski procent. Wiadomość **w kancelaryi adw. Dra Franciszka Mussila, ul. Karmelicka 15.** 3948 2 3

Przy kupnie roweru proszę żądać tylko

Wspaniałe przyozdobienie i najdoskonalsze techniczne wykończenie. Okazały katalog za darmo. Wyłączna sprzedaż **u Arnolda Weismanna w Krakowie, u Leona Blondera w Chrzanowie.** 2446 5 5

HELENA FILOCHOWSKA.

W prosektoryum.

— Pan pyta o tę pannę, co to ją niby wczoraj zabili na Mostowej? — ziewnął niedbale dozorca, nie racząc spojrzeć na nieznajomego, który drżał lekko w wytartem palcie i coraz głębiej zatapiał zsiniałe ręce w wyplamionych kieszeniach.

Lecz duży, srebrny rubel, podany tą szczupłą, ziębłą ręką, wygiął natychmiast plecy stróża w uprzejmy ukłon.

— Proszę za mną do sali sekcyjnej — przemówił, potrząsając wesoło pękiem kluczy. Przywieźli ją wczoraj po południu, koło piątej... Była podobno nauczycielką i tak jej się nagle, biedaczce, dostało... Musiał być fuszer w strzelaniu ten, co zamach wykonał. Toć w tego policmajstra i dziecko trafiłoby... taki był grubas. A ten nie... No, ale uciekł przynajmniej — zauważył z uśmiechem.

Nagle przystanął i odwracając się ku nieznajomemu, zapytał przyjaźnie:

— A pan może krewny, czy znajomy tej panny?

Smorzycki dźwignął powieki i spojrzał na pół przytomnie na dozorcę.

— Nie — odrzekł i uśmiechnął się również jakimś głupim, zalęknionym uśmiechem. — Tylko tak... ot, chciałbym zobaczyć... Wie pan...

— Aha, rozumiem... Dobrze, proszę.

Przy końcu ogromnego korytarza, w którym głuchy odgłos kroków potęgowała zupełna pustka, zamajaczyły w półmroku drzwi. Była w nich jakaś potężna groza i straszliwa tajemnica. Te wielkie, brunatne drzwi przykuły wzrok Smorzyckiego.

Zamarła w nim nagle wszelka świadomość. Zapomniał poco tu przyszedł, czego chciał od tego stróża, który lekkim, ohydnie wesołym krokiem szedł przed nim, dźwięcząc kluczami i odwracając ku niemu niekiedy twarz — fatalną, czerwoną twarz nałogowego alkoholika o oczach jakby z czarnego szkła. Wiedział, że tam, przy końcu korytarza, są drzwi wielkie, brunatne, ciężkie, straszliwe w swej tajemnej grozie.

Nagle drzwi te rozwarły się cicho, z lekkim zgrzytem klucza w zamku.

Smorzycki przymknął powieki.

Tam — po za temi drzwiami było biało. Biało od wysokich, nagich ścian, od masy światła, powoli już szarzejącego dnia zimowego, od białych stołów z marmuru i kamienia, ustawionych rzędem na środku sali i od trupów leżących rzędem na tych stołach. Jedyną czarną plamą była postać dozorcy, który błądził między stołami pochylając swą czerwoną twarz nad nagiemi ciałami i czytał głośno nazwiska, wypisane niedbale ołówkiem.

Smorzycki szedł za nim i patrzył.

Mijał szereg nagich, męskich ciał o głowach i piersiach skrwawionych, poszarpanych kulami, o rysach zastygłych w ostatnim spaźmie, w ohydzie agonii.

Były tam umęczone, bolejące głowy z zamarłym krzykiem konania na białych, pełnych stygłej krwi ustach. W rozchylonych powiekach szkliły się zasnute bielmem oczy. I głowy marmurowo spokojne, o skamieniałych, imponujących liniach, pełnych śmiertelnej ciszy i ukojenia. I potworne, zmiażdżone głowy, z których na kamienną posadzkę ciekła wolno, z monotonnym szelestem spadających kropli zimna, ciemna, niegdyś żywa i purpurowa, krew.

Były tam głowy bohaterów i zbrodniarzy, szpiegów i wzniosłych szaleńców. A wszystkie te głowy miały w sobie jakąś niepojętą wspólność, która tchnęła nieopisanym tragizmem z ich nieco wzniesionych, bladych profilów, tak plastycznych w zimnem, martwem świetle styczniowego dnia.

Dozorca uśmiechnął się do Smorzyckiego.

— Niechno pan popatrzy — mrugnął cynicznie obrzękłemi powiekami w stronę trupa młodej dziewczyny o cudownych blado-złotych włosach, które opadły za stołu ku posadzce płomienną kaskadą, nurzając się w czarnej krwi. — To była taka — — — o — nawet tu pod jej nazwiskiem dopisałem, że była taka; stoi wyraźnie: Julia Belkówna, prostytutka. — I otruła się. Wie pan... to już koniec świata... z miłości... Taka i z miłości, proszę pana...

Zaśmiał się cicho z pogardą i z równą pogardą spojrzał na przedziwną nagość, zastygłą w pysznych, bladych liniach, dwudziestoletniego ciała.

— A tu Anastazya Leszek... lat dwadzieścia jeden — odczytał uroczyście i wykonał jakiś ohydny, wprost teatralny gest w kierunku następnego stołu, na którym pod szarem, grubem płótnem rysowały się nikłe kontury kobiecych kształtów. — I to, proszę pana, taka sierota, porządna dziewczyna, doczekała się po śmierci miejsca przy jakiejś tam łajdaczce — machnął wzgardliwie ręką w kierunku rozwianych, prześlicznych włosów samobójczyni i dzwoniąc wciąż kluczami, oddalił się dyskretnie ze znaczącem chrząkaniem.

Smorzycki wpatrzył się tępo w płótno kryjące zmarłą. Lękał się je odsłonić. On, który widział tyle trupów, tyle krwi, tyle zgrozy — lękał się.

Pomyślał o tej chwili, w której, schyliwszy się nieco, strzelił do zatrzymanej dorożki. Odrzuciwszy natychmiast po strzale rewolwer, zobaczył w przeciwległej bramie czarno ubraną panienkę, która dziwnym, okropnym gestem podniosła rękę do piersi. Szła jeszcze parę kroków chwiejąc się, cicho bez krzyku. Twarzyczka jej wśród jasnych włosów bladła, bielała, pod oczami występowały sine cienie. — I nagle rozkrzyżowała ręce krótkim, urwanym ruchem... bez krzyku... bez ostatniego jęku... Padła na twarz w śnieg i błoto. —

Uniósł bezświadomie brzeg płótna i skurczył się w zgrozie i lęku.

Z szeroko rozwartych powiek patrzyły przez szklistą mgłę martwoty te same duże, przerażone, dziecięce oczy, które widział w chwili konania utkwione w czemś pozaziemskiem, dalekiem, niematerjalnem... Te same oczy przeczyste, bez winy, które nagle wypełniła zgroza śmierci...

Podniósł trzęsącemi się rękami ciężką głowę, tonącą w jasności płowych włosów i pochylił się nad nią nisko, wpatrzony nieruchomemi oczyma w błękitne źrenice zmarłej. Usta mu zadrżały tkliwym, bezbrzeżnie litościwym szeptem:

— To ja zabiłem cię, panienko... ja... I nawet nigdy z tobą nie mówiłem i w niczem mi nie zawiniłaś... Widziałem cię tylko parę razy, jak w rozwianiu twych jasnych pukli biegłaś zdyszana na lekcye, a w lazurowych oczach grała ci czysta, promienna radość życia. I oto zabiłem cię, panienko. Patrzysz we mnie wciąż niebieskiemi oczyma z takiem śmiertelnem przerażeniem... Nie patrz tak! Może lękasz się tu sama wśród zimnych, nieruchomych trupów? A może ta ruda dziewczyna, która wciąż szczerzy zęby w swym okropnym trupim uśmiechu, zwierzyła ci bolesną historyę swego spodlonego, psiego życia? A może ci żal, że stara matka, którą masz gdzieś daleko, nie przyjdzie zapleść ci do trumny jasnych warkoczy i ucałować twych białych, rozchylonych ust? Widzisz — płaczę nad tobą... Moje gorące łzy ściekają ci wprost w te okropnie, szeroko otwarte oczy, któremi tak nieruchomo patrzysz we mnie... Płaczę pierwszy raz... Zabiłem tylu złych ludzi, którzy musieli zginąć i nie spojrzałem nawet na nich. — A tu — ścigany, tropiony, jak zwierzę, przywlokłem się do ciebie i płaczę, bom zabił ciebie, coś żyć powinna — wiosno, kwiecie, ciebie, panienko... Wiesz, panienko, że i moja śmierć blisko? Stąpa za mną oddawna i czai się, zagląda czasem w oczy — mija i znów jest blisko — blisko. — A wiem, że twoje oczy, te dziecięce, zalęknione oczy widzieć będę w godzinie konania. — — Wokół mnie rozwieje się dym stu strzałów... Trup mój będzie się walić martwo na brukowany podwórzec, otoczony wysokim, czerwonym murem, piers ma bluźnie krwią stu ran śmiertelnych, a jeszcze, jeszcze będę widzieć twe nieruchome, błękitne oczy, w które spływają me pierwsze męskie łzy — Bo ja cię zabiłem, panienko — — —
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —

Smorzycki drgnął.

Był już zmierzch szary, lekko fioletowy. Pod oknami błękitniał śnieg i czerniały pawilony szpitalu.

A w drzwiach sali, w żółtym blasku latarni czerwona twarz dozorcy gorzała parą latających czarnych źrenic, wpatrzonych czujnie i zwycięsko w Smorzyckiego.

— Proszę pana...

— Idę już.

Ciężkim ruchem zasłonił płótnem białą twarz dziewczyny i wolnym, obojętnym krokiem szedł ku drzwiom.

Wiedział już, że za temi drzwiami czekają dwie, szare sylwetki ludzkie, które go schwycą, zamkną w ciasnej karetce i powiozą przed gwarne, jasne, śmiejące się ulice na ów podwórzec brukowany. Powiedziało mu o nich szklane spojrzenie dozorcy, który w tajemniczym gościu wyczuł jednego z „tych"...

Gdy minął próg, od ścian tonących w zmroku, odlepiły się dwie szare postacie i w obawie rewolweru, przeszukawszy mu kieszenie, powiodły go przez ciemne, długie korytarze.

Odwrócił się raz tylko i raz spojrzał na drzwi wielkie, czarne i prawie w gęstym mroku, za nim i przed nim była śmierć.

Warszawa.

FABRYKI SUKNA i wyrobów wełnianych **w Kętach** — firmy **Zajączek i Lankosz** polecają swoje składy: **w Krakowie** Rynek, Linia A-B l. 47. **we Lwowie** ulica Jagiellońska l. 3.

Dostarczają: Sukna i koców dostawowych dla Instytucyj autonomicznych rządowych, dla klasztorów i t. p. Materye modne na ubrania męskie kostyumy damskie, kocyki na łóżka, dereczki, powozowe i pledy

Próbki wysyłają na prowincyę opłatnie.

Realność

jednopiętrowa w Półwsiu-Zwierzyńcu do sprzedania. Wiadomość: Józef Krawczyk, Kraków, Fabryka tytoniu, lub ul. Czarnowiejska l. 4. 3885 3 3

Księgarnia S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie

poleca dzieła pedagogiczne Rousseaua do bardzo prędkiej i najłatwiejszej nauki Obcych Języków w Szkole i w Domu, bez nauczyciela, z objaśnieniem wymowy i kluczem p. t.:

SAMOUCZEK

Polsko-Niemiecki kurs I-szy K 2·40 — kurs II-gi K 4·80. — **Polsko-Francuski** kurs I-szy K 3·60 — kurs II-gi K 9·60. — **Polsko-Angielski** kurs I-szy K 2·30 — kurs II-gi K 3·60. **Polsko-Rosyjski** kurs I-szy K 4·20 — II-gi kurs K 5.40. 805 10 26

Najlepsza, najtańsza i najsmaczniejsza herbata jest z marką

„Dzwon"

1/4 f. okruchów z herbat 70 hal.
1/4 f. liściowej herbaty 1 kor.
1/4 f. Ceylon. herbaty 1·20 kor.
u firmy - - - - - A. Lisowski
149 **„Fortuna"** 17 25
Kraków - - - - Sukiennice 23.

Meble kuchenne

przedpokojowe, paki na węgle patentowe, zmywalnie najnowszego stylu, poleca

E. Plessner, Kraków
826 Szewska 21, I. piętro. 48 48

Miejski
zakład wodoleczniczy
Schärding nad Innem, Górna Austrya (chem. zakład Ebenhechtowski)

leczenie metodą Kneippa, wszelkie zabiegi wodolecznicze i wszystkie fizykalno-dyetyczne sposoby leczenia. Ceny umiarkowane, zastosowane do stanu średniego. Schärding jest uroczą miejscowością graniczną w zdrowem położeniu, ze wspaniałemi przechadzkami i przepiękną okolicą; kąpiele rzeczne, sport, tanie pomieszczenie i wyborne zajazdy. Sezon od maja do końca września. Kierujący lekarz: Dr Frod. Rodler. (zimą lekarz zakładu w Meran-Obermais „Hygiea"). Prospekty i wyjaśnienia z wszelką gotowością. 1324 15 20

Munka mydło

specyalne do prania w zimnej wodzie, jest doskonałe. Paczka pocztowa 5 kg. brutto K 4·50 franko. **Szymon Munk, fabryka mydła w Żywcu l. 108.** — Założona w roku 1846. 156 32 50

I. wiedeński koncesyonowany zakład używanych pojazdów i uprzęży

ma zawsze na sprzedaż w bardzo wielkim wyborze bardzo piękne, od zamożnych osób pochodzące landa, półkryte jedno i dwukonne kuczerbetony wszelkiego rodzaju, lekkie kabryolety, browno i t. d. — Kupuje też wszystko ze zwiniętych stajen za gotówkę lub przyjmuje w komis Karol Fleober Wiedeń, II. Praterstrasse 72, Hotel Nordbahn. Tel. 12107. 131 60 0

ARGUS

pierwsze galicyjskie koncesyonowane
Przedsiębiorstwo detektywów prywatnych
pod dyrekcyą Wiktora Kowalskiego w Przemyślu, Rynek 10. Telefon 205,

ustala fakty i szczegóły, sprawdza zeznania i zapodania, inwigiluje osoby, wyśledza sprawców i zaginione osoby, bada majątek, posagi i t. p. zlecenia szczegółowo i dyskretnie. 1899 33 0

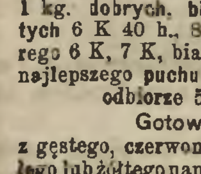
Ważne!! S. Katzner, Dietla 77.

kupuje po najwyższych cenach używaną garderobę męską i damską, jakoteż futra, meble i t. p. Zawiadomienie korespondentką wystarczy. 1500 38 40

Dowodnie urzędownie zebrane **Adresy** wszelkich stanów i krajów do przesyłania ofert z poręczeniem porta w **Internat. Adressen-Bureau Josef Rosenzweig und Söhne, Wien,** I., Sonnenfelsg. 17. Telefon 18881. **Budapest,** V., Nador utcza 20. — Prospekty franco. 24 25 25

Najlepsze czeskie źródło nabycia.

Tanie pierze na pościel!

1 kg. szarych, dobrych, dartych 2 K, lepszych 2 K 40 h., na półbiałych 2 K 80 h., białych 4 K, białych, puszystych 5 K 10 h. 1 kg. dobrych, białych jak śnieg dartych 6 K 40 h., 8 K, 1 kg. puchu, szarego 6 K, 7 K, białego, wybornego 10 K, najlepszego puchu z piersi 12 K. Przy odbiorze 5 kg. opłatnie.

Gotowa pościel z gęstego, czerwonego, niebieskiego, białego lub żółtego nankingu, pierzyna 180 cm długa, 120 szeroka, wraz z 2 poduszkami, po 80 cm. długimi, 60 cm. szerokimi, ze świeżych, szarych, bardzo trwałych, puszystych pierzy 16 K, z półpuchu 20 K, z puchu 24 K, osobne pierzyny po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, poduszki 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Pierzyny 200 cm. długie, 140 szerokie, 13 K, 14 K 70 h, 17 K 80 h, 21 K; poduszki 90 cm. długie, 70 cm. szerokie, 4 K 50 h, 5 K 20 h, 5 K 70 h; pierzaty z mocnej dymki w prążki, 180 cm. długie, 116 cm. szerokie, 12 K 80 h, 14 K 80 h. Wysyłka za zaliczką wyżej 12 K opłatnie. Wymiana dozwolona. Za nieodpowiednie zwrot pieniędzy. Cennik obszerny za darmo opłac. **S. Benisch w Deszenicach (Deschenitz) Nr. 803.** Czechy. 119 37 50

Kto chce mieć białe i zdrowe zęby
będzie używać tylko

„KREM PERŁOWY"

Jana Ihnatowicza 1736 13 0
Kraków, Sukiennice 20.
Tuba kremu perłowego 50 halerzy.

!! Zmiana lokalu !!

Znany konc. zakład instalacyi wodociągów, pracownia wyrobów metalowych i budowlano-blacharskich

Władysława K. Stopińskiego

przeniesioną została z dniem 1 kwietnia b. r. z ul. Sławkowskiej

na ulicę Jagiellońską l. 7

o czem mam zaszczyt zawiadomić Szan. moich Odbiorców i P. T. Publiczność. 3401 7 8

Ostrzeżenie.

W handlu pojawiły się liczne wódki pod nazwą **„Kraftbitter"**, celem podkopania sławy znanego od szeregu lat likieru:

„Dra Otto v. Trnkoczego-Kraftbitter".

Ostrzega się przeto P. T. Odbiorców, że prawdziwy likier **„Kraftbitter"** jest jedynie wtedy, jeżeli na oryginalnej flaszce wyciśnięty jest napis wytwórcy: ::

„Dr Otto v. Trnkoczy-Kraftbitter".

Wyłączny skład: 3833 2 6
L. Stein & Robitschek, Wiedeń 3/II.
Zastępca dla Galicyi i Bukowiny:
MAURYCY LUSTIG - - Lwów.

IWONICZ

ZAKŁAD ZDROJOWO-KĄPIELOWY i KLIMATYCZNY.

(Stacya kolejowa Iwonicz w Galicyi).

Najsilniejsza Szczawa słono-jodowo-bromowa. Oddawna stwierdzona jej skuteczność we wszystkich postaciach zołzów (scrofuloza), w chorobach kości, jamy nosowej, uszu, skóry i wogóle we wszystkich chorobach, wymagających przyspieszenia odnowy materyi. Leczenie ortopedyczne i masażowe. Inhalacya systemu „Clara". Kąpiele w gorącem powietrzu systemu „Polana", tudzież sztuczne kąpiele gazowe.

Lekarze zakładowi: **Docent Dr Antoni Gabryszewski ze Lwowa i Dr Grzegorz Turzański z Jarosławia**, tudzież 6 lekarzy wolno praktykujących.

W sezonie I. od 1 maja do 15 czerwca i w III. od 20 sierpnia do 15 października, mieszkania znacznie tańsze. — Uwolnienia od taksy na podstawie świadectw ubóstwa udziela się tylko w I. i III. sezonie.

Urządzenie zakładu wzorowe, oświetlenie elektryczne, wodociągi, kaplica zakładowa, w której odprawia się codziennie Msza św.

Zamówienia na mieszkania, wodę mineralną, sól i muł tudzież ług **przyjmuje i wszelkich wyjaśnień udziela** 3159 3 6

Dyrekcya Zakładu zdrojowo-kąpielowego w Iwoniczu.

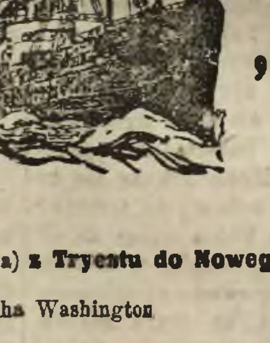
B.S.A

W angielskich B. S. A. pracowniach wyrabiane

B. S. A. ROWERY

są wyrobami angielskiej fabryki broni „The Birmingham Small Arms Co. Ltd. w Birmingham" i są znane w świecie jako wyroby nie mające konkurencyi.

2553 Zastępca: 9 12
Arnold Weismann, Kraków, Szewska 13.

Zjedn. austr. akcyjne towarzystwo żeglugi parowej

„AUSTRO-AMERICANA"

Regularna i bezpośrednia komunikacya z Austryi do Ameryki, Kanady i t. d.

Rozkład jazdy:

a) z Tryestu do Nowego Jorku:		b) z Tryestu do Argentyny przez Rio de Janeiro:	
Martha Washington	27 maja	Columbia	27 maja
Laura	8 czerwca	Sofia Hohenberg	8 czerwca
Argentyna	10 „	Francesca	29 „
Eugenia	24 „		

Informacyj udzielają, oraz sprzedaż kart okrętowych uskuteczniają:

Dla zachodniej Galicyi i Bukowiny:
Kraków: Generalna Agencya Austro-Amerykany Goldlust i Ska (Biuro spedycyjne-komisowe **ul. Lubicz 7** (naprzeciw dworca kolejowego).
Dla Galicyi wschodniej:
Lwów: Biuro pasażerskie Austro-Amerykany, **ul. Na Błonie l. 2,** jakoteż wszystkie prowincyonalne agencye, następnie
Tryest: Dyrekcya Austro-Amerykany, **via Molin Piccolo 2.**
Wiedeń: Biuro pasażerskie Austro-Amerykany **I. Kärtnerring 7.**
Wiedeń: Biuro pasażerskie Austro-Amerykany, **II. Kaiser Josefstrasse 36.** 34 16 0
Wiedeń: Generalna Agencya Austro-Amerykany, **Schenker i Ska.**

Z dniem 1 maja b. r. został otwarty pierwszorzędny

Zakład krawiecki sukien męskich

przy ul. Szpitalnej l. 32 (obok Hotelu Pollera).

W zakładzie moim znajduje się wielki wybór materyałów angielskich i krajowych. Zamówienia wykonuję starannie i punktualnie podług najnowszych żurnali.

Kreślę się z poważaniem
3441 7 15 **Lazar Knoller.**

Kąpiele żelazne i zakład wodoleczniczy
JOHANNISBRUNN
Śląsk austr.

Cierpienia nerwowe. Cierpienia sercowe. Choroby kobiece.
Najsilniejsze naturalne kąpiele z kwasem węglowym.
Lekarz kier.: **Dr Maks. Wickhoff.** :-: :-: Prospekty w Zarządzie kąpielowym.
3245 5 12

HOTEL SANS-SOUCI

Lwów, Szajnochy 5 (róg Sykstuskiej)

w centrum miasta, z wszelkiemi wygodami, podług nowoczesnych wymogów urządzony.
Pedantyczna czystość. **Ceny umiarkowane.**
1071 34 0 **Henryk Kaufman,** właściciel.

„ZENIT"

Najtrwalszem, najlepszem, najpiękniejszem i naprawy niepotrzebującem pokryciem dachu teraźniejszości jest z fabryki azbestowo-łupkowej wyrób

„ZENIT"

Używajcie sami lub żądajcie od architektów, przedsiębiorców budowlanych do pokrycia swoich domów wyłącznie „Zenitu". Jest różnica między zenitem a eternitem. **„Zenit"** nie eksploduje w ogniu, eternit zaś eksploduje. Potrzebni zdolni, kaucyę złożyć mogący agenci miejscowi. — Generalna reprezentacya: **Schwarz i Süssmann, w Krakowie, ulica Dietlowska 21 i w Chrzanowie, Aleja Henryka.** 3926 2 8

Czy czytał kto

już kiedy tak korzystną ofertę? Gdzieżby gdzieindziej, jeżeli nie u mnie można otrzymać **40 metrów** sortowanych resztek, między tem — — — — — —

17·— K?

Delén bardzo mocne desenie na suknie damskie i bluzki.
Zefir ang. gustowne wzory, na koszule, bluzki i t. d.
Dymka w żywych barwach na pościel.
Oksford na mocne koszule męskie, b. trwały
Płótno białe, wybornej jakości.
Peplia na suknie i bluzki.
Druk niebieski na zapaski kuchenne i suknie domowe.

Wszystkie resztki zupełnie bez skazy i z poręczeniem nie pełznące. Długość resztek 3—10 m. Niema ryzyka. Za niestosowne zwrot pieniędzy. Próbek, resztek nie wysyła się. **Proszę zamówić zaraz!** Nadto: **40 metrów dobrego płótna na bieliznę i pościel 19·50 K.**

Prześcieradła bez szwu z poręczeniem płócienne, niedoścignionej jakości, 150 cm. szerokie, 225 cm. długie, po 2·65 K. Wysyła się najmniej 6 sztuk. **Wysyłka za zaliczką.** 1117 17 0

Tkalnia Juliusza Kantora, Baby pod Nachodem (Czechy).

Wielokrotnie premiowane! Najwyższe odznaczenia! Założone 1876 r. **Wielokrotnie premiowane! Najwyższe odznaczenia!**

Pierwszy Zakład wytworów owocowych w Misslitz

Parowa fabryka esencyj i olejków eterycznych, Śliwowicy i Borowiczki

Józ. Spitzer

Fabryka: Misslitz Morawy - - - Biuro Centralne: Morawska Ostrawa

Olejki eteryczne zupełnie skoncentrowane, **najlepsza esencya rumu.** Esencye likierów intenzywne i nie mętniejące. Farby i tynktury. — **Śliwowica i Borowiczka** własnego wyrobu, prawdziwie pod gwarancyą. — **Marmolady** ze świeżych owoców na cukrze krystalicznym pierwszej jakości. — **Sok z górskich malin** prawdziwy i naturalny pod gwarancyą na najlepszym cukrze krystalicznym.

Sok malinowy Ph. Austria VIII. dla aptekarzy i droguistów. Konserwy owocowe czyste i naturalne pod gwarancyą do **lodów.**

3442 **Wyborne słodkie wino borówkowe.** 4 4

Zastępca na Kraków: Salo Zimet, Kraków, ul. Dietla l. 25.

MÖDLINGSKA FABRYKA MASZYN I RUR

przedt. Dürr, Gehre i Sp., Tow. Akc. Mödling koło Wiednia

Oddział dla maszyn budowlanych
dostarcza — wypożycza

pat. mieszadła do betonu i zapraw, windy i wyciągi budowlane, rozdrabiacze kamieni, maszyny do sortowania żwiru etc., oraz kompletne instalacye maszynowe dla przemysłu budowlanego nowoczesnej konstrukcyi.

Zastępstwo na Galicyę i Bukowinę:

E. Giełdziński

2394 fabryka kolei wązkotorowych i wagonów 10 10
Lwów, pl. Maryacki 7. Tel. 1200.
Informacye, katalogi i kosztorysy darmo i opłatnie. Spłaty amortyzacyjne

Prawdziwe
Berneńskie materye
na porę wiosenną i letnią 1910.

ODCINEK 3·10 metra długi, dający całe męskie ubranie (tużurek, spodnie, kamizelka) kosztuje **tylko** odcinek 7 K, odcinek 10 K, odcinek 12 K, odcinek 15 K, odcinek 17 K, odcinek 18 K, odcinek 20 K.

Odcinek na czarne ubranie salonowe **20 K,** tudzież materye na zarzutki, lodeny dla turystów, czesanki jedwabne itd. itd. wysyła po cenach fabrycznych znany z rzetelności 1414 30 40

Fabryczny skład sukna
Siegel-Imhof w Bernie (Mor.)
Próbki za darmo opłacone.

Przez bezpośrednie zamówienie materyj u firmy Siegel-Imhof na miejscu fabryki **korzyści są znaczne.** Wskutek olbrzymiego zbytu zawsze bardzo wielki wybór zupełnie świeżych materyj. Stałe, bardzo niskie ceny. Wykonanie nawet najmniejszych zleceń bardzo staranne ściśle podług próbek.

Do sprzedania

folwark obejmujący 32 morg. gruntu wraz z łąkami, jeden klm. od granicy W. Krakowa oddalony, budynki przeważnie nowe, dom mieszkalny wygodny, murowany, przystanek kolei w miejscu, obciążeń hipotecznych niema żadnych. Wiadomość z grzeczności w handlu W. Olszowskiego, Mały Rynek. 2398 6 6

Konkurs.

Towarzystwo „Żyd. szkoły ludowej i średniej" w Krakowie rozpisuje konkurs na posadę **nauczyciela ludowego.** Reflektanci mają się wykazać przepisaną kwafilikacyą i kilkuletnią praktyką w szkole publicznej. Zgłoszenia pisemne przyjmuje Joachim Weindling, ul. św. Gertrudy 29. 3917 3 3

Administrator

rutynowany, z 20-letnią praktyką, obeznany z ustawą administracyjną, załatwia samodzielnie wszelkie podania i rekursy w zakres zarządu wchodzące, przyjmie administracyę 2 większych lub kilku mniejszych realności. Kaucya może być złożona. Adres: **Administrator III.** poste rest. **Kraków,** za okaz. kwitu inserat. 3931 3 3

Glosin
najlepsza pasta

Zastępca: Maurycy Vorzimmer, Kraków.
3065 4 15

Do wynajęcia

w nowo budujących się domach przy ul. Krupniczej 14, i Kremerowskiej 1, (róg Karmelickiej) od 1 października 1911 lub wcześniej, mieszkania o dowolnych ilościach pokoi, z nowoczesnym komfortem. Przy wcześniejszych zgłoszeniach uwzględnione będą życzenia co do wielkości i podziału poszczególnych ubikacyj. Zgłoszenia przyjmuje Dr Weiner, Straszewskiego 12, od 1—3, oraz Biuro Z. Schragera, Straszewskiego 10, od 4—6 po południu. 2343 11 0

L. 6644. 3937 2 3

KONKURS.

Magistrat w Jarosławiu rozpisuje z terminem do **10 czerwca b. r.** konkurs na posadę **inżyniera miejskiego** I klasy.

Płaca pierwsza 3400 K, kwaterowe 600 K.

Warunki: studya techniczne, praktyka zawodowa. Z egzaminem na budowniczych mają pierwszeństwo. Wyjaśnień udziela Burmistrz w Jarosławiu.

Dr Dietzius.

PIEGI

usuwa całkowicie w przeciągu 7 dni

Ambra-crême Dra Christoff'a

Najlepszy nieszkodliwy środek do utrzymania czystości i upiększenia cery. — Prawdziwy tylko w oryginal. słoikach, których opakowanie zaopatrzone jest zarejestrowanym znakiem ochronnym.

Cena K. 1·60, odpowiednie mydło 70 h.

Główne składy w **Krakowie: Wiktor Redyk,** apt. pod barankiem; **H. Bartmański i Sp.,** apt. pod złotym słoniem. **Reder,** apt. ul. Karmelicka 23. Składy prócz tego we wszystkich aptekach i drogueryach.

2105 20 25

!! Baczność cykliści !!

Zamiast K 120 — tylko K 80!

Dla reklamy celem rozpowszechnienia mej firmy w Galicyi wysyłam w tym sezonie 200 nowych rowerów styryjskich modeli 1911 z dzwonkowymi łożyskami eleganckiej budowy ze świeżemi gumami z 3letnią gwarancyą w komplecie zamiast K 120 — po K 80 — z wolnobiegiem „Torpedo" K 95. Lampy acetylenowe K 3, para pedałów K 3, łańcuchy K 2·90, świeże silne płaszcze K 5, 6, 7, 8, węże K 3·50, 4, 5. Wszelkie inne dodatki po cenach hurtownych. Reparacye, emaliowanie i niklowanie we własnych warsztatach sumiennie i tanio. Wysyłka za zaliczką. Na rowery zadatek K 20. Sprzedaż na raty wykluczona. Wymiana starych rowerów na nowe. Specyalny katalog darmo i opłatnie! Skład fabryczny firmy polskiej **A. Weissberg, Wiedeń, II, Untere Donaustrasse 23 B.** 2835 7 0

Pani dbająca o swą płeć

używa tylko „mydła macierzankowego Bracha i kremu Odalisek"; Kosmetyki te usuwają **piegi, plamy wątrobiane,** opalenie, pryszcze, liszaje, szorstkość, wydelikacają i nadają śnieżnej białości. — **Przeciw łupieżowi i wypadaniu włosów** najskuteczniejszą jest woda „Nina" Bracha. Proszę zawsze uważać na firmę Brach i tak wszędzie żądać, ponieważ istnieją nieudolne naśladownictwa. Do nabycia: **Skład apt. „Sanitas", Kraków ul. Długa 18.** Drog. Mr. Link Sławkowska, Reim i Sp. Rynek, L. Weindling ul. Grodzka, Drog. Zopoth i Ska Sienna, Sporn i Sp. Foryańska. Drog. Reifer Grodzka, Drog. Karmelicka 15, Apteka Reder Karmelicka.

Na prowincyi wszędzie.

Kosiarki i Żniwiarki nadeszły Syndykat Rolniczy

Deering Chicago Kraków.

3088 1 3

Zgubiono

d. 18 maja srebrną papierośnicę z napisem wewnątrz po rosyjsku: K. S. Sadowskomu-ot G. S. 1893, przejeżdżając na rowerze przez ulicę: Garncarską, Dolnych Młynów, Czystą, Żabią w stronę Studyum Rolniczego. Z powrotem Żabią, Swoboda, most na Wiśle, Dębniki, ul. Pocztową do domu l. 12. Łaskawy znalazca raczy zwrócić za wynagrodzeniem 10 koron na ulicę Studencką l. 14. — Sadowski. 4021 2 2

Zakopane - Zimajerówka

nal ato do wynajęcia. Wiadomość: Zyblikiewicza 8, od 10—12 przed połud., 3—5 po południu. 4019 1 3

Starszy wiekiem, energiczny, rutynowany

handlowiec

kawaler, znajdzie zaraz posadę jako zarządca działu restauracyjnego. Zgłoszepod „4049“ przyjmuje Administracya „N. Reformy“. 4049 1 5

Zdolna praczka

do pensyonatu, przychodnia stała, potrzebna zaraz. Floryańska 44, I. p. 4038

Garnitur

staroświeckich dębowych mebli, w doskonałym stanie, bardzo pięknych, z lustrem, jest do sprzedania. Służyć może do salonu, biblioteki lub męskiego pokoju. Wiadomości zasięgnąć i oglądać można przy ul. Garncarskiej 24, I p. (klasztor) od godz. 10—5 po poł, 4040 1 3

Do sprzedania zaraz pod korzystnemi warunkami z powodów familijnych dobrze prosperująca **droguerya.** Wiadomość bliższa pod: Droguerya w Dębicy. 4037 1 6

Pretensye

hipoteczne, spadkowe i wierzytelności sądowe kupuję i ściągam pod dogodnemi warunkami. Zgłoszenia wraz z marką na odpowiedź pod: „Cesyonaryusz“ poste rest. Kraków-Podwale. 4024 1 2

Do wynajęcia

niedrogo, mieszkanie narożne, piękne, słoneczne, z balkonem, składające się z 5 pokoi, przedpokoju, kuchni, łazienki, pokoju służbowego, oświetlenie elektryczne, na II p. przy ul. Straszewskiego 2. 4046 1 0

Czereśnie

5 kg. czereśni . . . . K 3·80
5 kg. grubych szparagów . . . K 5·20
5 kg. średnich szparagów . . K 4·20

4050 1 2 opłatnie za zaliczką

Giov. Spanghero, Tryest.

Pensyonat w willi alpejskiej

w Krynicy.

Willa pięknie położona, pokoje bardzo ładne i schludne, umeblowanie przyzwoite, ceny umiarkowane.

Wiadomość na miejscu u właścicielki pensyonatu. 4048 1 5

Młyn motorowy

pędzony ropą, o dwu kamieniach francuskich, z perlaczem, w Galicyi (pow. Bocheński) **do sprzedania** na dogodnych warunkach. Zgłoszenia pod: **R. H.** przyjmuje Gł. Agencya Dzienników i Ogłoszeń J. Hopcasa i A. Salomonowej w Krakowie. 3930 2 3

Pieniądze i dobry byt

nadarzają się kazdemu zaraz na stałe bez osobliwych wiadomości, w łatwy sposób, w każdej siedzibie po przesłaniu dokładnego adresu do firmy **L. Schaechter,** Wiedeń, XVI/2., Postamt 104. 4045

GOGOL

wspaniałe mydło piękności światowej sławy. **Zupełnie nieszkodliwe.** Usuwa wszelkie **piegi,** zmarszczki, pryszcze, plamy i t. d. i nadaje cerze świeżość, gładkość. — Cena za puszkę z opisem K 1·50, pocztą 20 h więcej. Główny skład wysyłkowy: **Apteka XIIII, Kraków,** ul. Lubicz. 4003 1 10

LOSY TURECKIE

6 ciągnień rocznie 6

najbliższe losowanie 31 maja i 1 czerwca b. r.

Główna wygrana

Fr. 200.000 w złocie

bez wszelkich potrąceń — poleca po kursie dziennym ewentualnie **w ratach miesięcznych po 7, 8, lub 10 K.**

Dom bankowy i kantor wymiany

Karola Gottlieba w Krakowie

Rynek gł. 17.

Bezwarunkowo taniej i korzystniej niż wszędzie. 4033 1 2

Fabryka pieców kaflowych pod firmą Maurycy Baruch

w Łagiewnikach przy Podgórzu

poleca P. T. swoje piece kaflowe w różnych kolorach i deseniach, kominki, kuchnie zwyczajne, wiedeńskie i restauracyjne. — Towar doborowy. — Ceny umiarkowane. — Na żądanie kosztorysy bezpłatnie. 4049 1 3

Adres dla listów: Maurycy Baruch — Podgórze.

Zdolny pomocnik handlowy

poszukuje posady od 15 czerwca. Wiadomość: **P. G.** poste rest. **Gilnnik Maryampolski.** 3922 3 3

KRYNICA

Pensyonat pod Góralem

3989 otwarty 20 maja. 2 10

Drowa Anna Krzykowska.

Uzdolniona korespondentka

dzielna w stenografii polskiej i niemieckiej i w pisaniu na maszynie „Ideal“, obeznana z manipulacyą biurową, znajdzie natychmiast umieszczenie w większem biurze w Krakowie. Oferty z odpisami świadectw, fotografią i podaniem warunków wnosić należy pod **„Inteligencya“** do biura wszelkiej reklamy „Principia“, ul. św. Marka 21. 4025 1 3

Kilka obszernych sklepów

odpowiednich na wytworne interesy, lub biura przemysłowe z galeryami i składami podziemnymi w śródmieściu w Krakowie do wynajęcia. Wiadomość w Zakładzie przemysłu budowlanego ul. Basztowa Nr. 17. Nr. telef. 173. (od godz. 10 do 11 rano i od 5 do 6 po poł.) 4020 2 3

Lüftingera

tępiciel pluskiew

prawnie chroniony, działa natychmiast. Zabija wszelkie robactwo. Cena szarego we flaszkach 40 h, białego nie plamiącego 60 h, 1 K 40 h, 2 K 80 h, 4 K, 5 K 60 h. Zażądać tylko jednej flaszki, Lüftingera w drogueryi **Józefa Hanaka i Sp.** jako składzie głównym w Krakowie, ul. Szewska l. 5. 3924 1 10

L. 468. 4043 1 3

Konkurs

Dyrekcya Krajowej Szkoły Mleczarskiej w Rzeszowie rozpisuje niniejszem konkurs na posadę **instruktora serkarza.** Obowiązkiem instruktora będzie w pierwszym rzędzie praktyczne prowadzenie techniki serowarskiej, jakoteż wyszkolanie kandydatów (uczniów) na samoistnych serkarzy.

Płaca instruktora wyniesie w pierwszym roku 1800 K rocznie wraz z mieszkaniem w naturze, lub też ewentualnie odpowiednim dodatkiem na mieszkanie. Posada będzie nadana na razie prowizorycznie z odpowiednim terminem wypowiedzenia.

Kandydaci, którzy mają zamiar ubiegać się o tę posadę, winni wnieść podanie do Dyrekcyi zakładu najdalej do **15 czerwca b. r.** z dołączeniem następujących alegatów.

Metryki chrztu, świadectwa ukończonej szkoły mleczarskiej, serowarskiej, świadectw praktyki zawodowej, sprawozdanie z dotychczasowego zatrudnienia, a w szczególności praktycznych zajęć w zawodzie serowarskim, dowodu znajomości języka polskiego — w słowie i piśmie.

Ściślejsze obowiązki instruktora poda na życzenie Dyrekcya szkoły.

Równocześnie zaznacza się, że będą brane pod rozwagę tylko podania takich kandydatów, którzy rzeczywiście posiadają warunki na dobrych instruktorów, podania kandydatów posiadających krótką praktykę zawodową lub też za małe wyszkolenie będą stanowczo nie uwzględniane.

Z Dyrekcyi krajowej szkoły mleczarskiej w Rzeszowie.

Instalacye wodociągowe

zaprowadza z gwarancyą, przeciw pęknięciu, zamarznięciu rur

W. Kosydarski, Kraków, Rynek 24.

3322 8 10

Niema kurzu | **Oszczędzicie wiele pieniędzy** | Niema robactwa

przez zakupno **materaca**

„POLONIA“

4009 **c. k. patent.** 1 10

Materac **„Polonia“** przewyższa swoją elastycznością i trwałością wszystkie dotychczasowe wyroby, jest przeto obecnie

najtańszym materacem.

Pierwsza galicyjska fabryka patent. sprężynowych materaców

„Polonia“ w Podgórzu, ul. Kalwaryjska 34

Spółka zar. z ogr. odp.

Niema kosztów naprawy | Do nabycia we wszystkich większych handlach. | Długoletnia gwarancya

MEBLE w WIELKIM WYBORZE

posiada na składzie i wykonuje takowe według życzenia z najlepszego materyału i po cenach niskich, za które gwarantuje

Wystawa Nieustająca Związku krakowskich stolarzy

Kraków, róg Floryańskiej i Pijarskiej, I. piętro. 2336 10 10

Jedyna wyborna sposobność do kupna dla kupców jakoteż i dla prywatnych.

40—45 mtr. pięknie sortowanych resztek tylko za 16 K, Ia Ia resztek za 18 K, obejmujących flanelę na bluzki i koszule, ryps modny, zefir, oksford na koszule, materye na pościel, na zapaski, białe płótno na koszule i na kalesony.

Resztki mają 6—15 m. długości, w praniu nie pełzną, za co się ręczy, i są najlepszej jakości. Wysyłka za zaliczką. **Tkalnia płótna, KAROL KOHN, Nachod Nr.** Na życzenie wysyłam próbki wszelkich swych wyrobów za darmo, opłacone. 3886 1 6

MARXA emalia i glazura do podłóg

2392 10 12

znakomity wyrób, prędko schnący, którym zapuszczania podłogi może dokonać każdy

Skład fabryki lakierów Ludwika Marxa ma w Krakowie: Fr. Lenert, Reim i Ska, R. Drobner, Sporn i Ska.

CLIMAX

motory i lokomobile do ropy. Najtańsza siła ruchu.

BACHRICH & Co.

fabryka motorów **Wiedeń, XIX., RZ**

Lwowskie biuro sprzedaży 840 19 26

Inż. Emanuel Klausner, Brajerowska 8. NN.

CHOROBY KOBIECE

cierpienia kości i stawów, wysięki, ischias, gościec, reumatyzm, skrofuły leczą

KĄPIELE SOLANKOWE GOCZAŁKOWICE

pod Pszczyną (G. Śląsk), stacya kolei Wrocław-Dziedzice.

Naturalne zdroje solankowe, zawierające jod, brom i rad.

Wyposażone we wszelkie nowoczesne urządzenia lecznicze

296 6 **Chirurg. lecznica i prywatna ochronka dla dzieci.** 2 4

Lekarze kąpielowi: Tajny radca san. **Kratzert** i radca san. **Dr Lasker.** Sezon od **1 maja do 30 września.** Wysyłka wody, zgęszczonych solanek, soli i mydła solankowego. Prospekty zadarmo przez wszystkie biura Rudolfa Mossego Międzynarodowe publ. biuro ruchu, Berlin W. 8. pod lipami 14 i **Zarząd kąpielowy.**

Elektromonterów

samodzielnych zdolnych, do światła i przenoszenia siły poszukuje się. Zgłoszenia listowne pod: **„4008“** przyjmuje administracya „Nowej Reformy“. 4008

Panna z akademią handlową, pisząca na maszynie, władająca językiem niemieckim i polskim, poszukuje posady biurowej. Zgłoszenia: Kraków, Staszica 4, **M. W.** 3991 2 3

2 pokoje umeblowane

z osobnem wejściem zaraz lub od 1-go czerwca do wynajęcia. Ul. Zacisze 7, p., na lewo. 3984 2 3

Sklep korzenny

przy ruchliwej ulicy jest do sprzedania. Wiadomość: **L. P.** poste rest. **Kraków.** 3993 2 3

2 lub 3 pokoje

frontowe, z przedpokojem i kuchnią, na III p., front od ul. Grodzkiej, wejście Senacka 9. zaraz do wynajęcia. Świeżo odrestaurowana. Wiadomość u właśc. Senacka 9, II p. 3999 2 3

Koncypient adwokacki

poszukuje posady u adwokata na prowincyi. Posadę może objąć **natychmiast.** Zgłoszenia przyjmuje: adw. **Dr Wł. Wędrychowski w Mszanie Dolnej.** 4012 2 3

Powozik

amerykański, z budą automobilową. na jednego lub dwa konie. Wiadomość Szlak 35, I piętro, u właśc., oglądać można od godz. 12 lub po 6. 4016 2 5

Jak od słońca

na trawniku, tak bieleje w kotle bielizna po półgodzinnem gotowaniu jej środkiem

Persil

Lśniąco biała bielizna!

Bez tarcia w rękach! Bez tarcia szczotką!

„Persil“ mimo swego zdumiewającego działania nie zawiera wcale chlorku ani wogóle żadnych składników dla bielizny szkodliwych, na co daje się zupełne poręczenie.

Fabryka **Gottlieb Voith, Wiedeń III/1.**

Dostać można wszędzie!

3705 3 13

Panna

starsza (sierota), z dobrej rodziny, wykształcona, praktyczna, oszczędna, znająca się na gospodarstwie domowem, mająca wyprawę i całe urządzenie mieszkania, nie mając znajomości, pragnie tą drogą poznać mężczyznę od lat 40, na dobrem stanowisku, z prawym charakterem, w celu matrymonialnym. Miejscowi mają pierwszeństwo. Dyskrecya zapewniona pod słowem honoru. Na listy anonimowe nie odpowiada się. Listy uprasza się przesłać najdalej do 25 maja pod literami **J. M. A.** poste rest. **Kraków,** za okazaniem kwitu inser. 4017 2 2

Poszukuję administracyi

kamienic, złożę odpowiednią kaucyę. Zgłoszenia: **„Administrator“** poste rest. **Kraków,** za okaz. kwitu inserat 3983 2 5

Kamienica

2 piętrowa z 2 piętrową oficyną, nowoczesnem urządzeniem, gazowe oświetlenie, w VI Dz. w okolicy plant, jest do sprzedania. Zgłoszenia pod: **M. Z. 387** poste restante **Kraków.** 413 1 6

Pomocnik z działu papierowego szuka posady zaraz lub później. Zgłoszenia: H. R. przyjm. Admin. „N. Reformy“. 4007 2 2

Koncypienta

katolika, z egzaminem adwokackim lub prawem do substytucyi, poszukuje adwokat w Krakowie. Pensya 200 kor. Posada do objęcia w maju, czerwcu lub od września. Zgłoszenia pisemne pod S. 6. przyjmuje Gł. Agencya Dzienników i Ogłoszeń, Kraków, Sławkowska 2. 4004 2 4

Pomocnik księgarski starszy, posiadający kilkuletnią praktykę, obeznany również w dziale papierowym. szuka posady. Zgłoszenia: L. W. przyjmuje Administracya „N. Reformy“. 4006 2 2

Do sprzedania

hełm i pancerz francuskich kirasyerów, jatagan japoński kościany. karabela, klarynet obój, iodownia mała i obrazy. Handel mebli i różnych rzeczy, ul. św. Jana 14, sklep. 4022 2 3

Aparat piwny

na 2 wiadra używany do sprzedania w restauracyi Leuchtera, Kraków, ul. Bożego Ciała 1. 3981 2 2

Sklep masarski

filia w ruchliwej ulicy jest do sprzedania. — Wiadomość w „Informatorze“, ul. Wiślna 2. 3871 7 10

Poszukuje się

wielkiego pokoju z mniejszym obok, na I piętrze w Rynku lub w najbliższych Rynku ulicach od 1 lipca. Wiadomość i zgłoszenia w Czytelni Polskiego Związku Niewiast katolickich, Pałac Spiski, I piętro. 3919 3 5

Rutynowany pomocnik drogueryjny

znajdzie posadę w Krakowie. Wiadomość w drogueryi Fr. Zopotha i Ski w Krakowie. 3952 3 3

W Bronowicach Wielkich

(poczta Łobzów)

są dwa pokoje z kuchnią w osobnym domu w ogrodzie **do wynajęcia.** — Wiadomość we dworze. 3932 2 4

Korzystny interes

przedsiębiorstwo fabryczno-handlowe we Lwowie, dobrze prosperujące, jest do odstąpienia. Potrzebna gotówka około 40.000 K. Informacyj udziela: **Dr Wiktor Kulikowski, adw. kraj. Lwów, Wałowa 3.** 3771 5 6

KUFRY, WALIZY

torby, necesery, pledy, torebki damskie

najtaniej poleca

ANASTAZY FRONCZ - - KRAKÓW

Floryańska 17. 3375 3 5

CHEMIA i MIKROSKOP

są dziś najpotężniejszą bronią w ręku fabrykanta tutek i bibułek cygaretowych.

Już dziś nadszedł ten czas, że wyrób tutek cygaretowych nie może być jakibądź, jak to dawniej bywało. Dziś, chcąc palaczom dostarczyć wyrobu o ile możności jak najmniej szkodliwego, konieczną jest dokładna znajomość chemii, mikroskopu i odnośnych ulepszeń technicznych. To też **na podstawie mych własnych rozbiorów chemicznych i badań mikroskopowych,** oraz na podstawie wyrobionego smaku i fachowych mych wskazówek, mam zrobioną bibułkę cygaretową, znaną ogólnie pod nazwą:

„Salvesol-Noris“

Nie wyliczam zalet, jakie posiadają owe tutki cygaretowe **„Salvesol-Noris“** z watą w ustnikach tejże samej nazwy, gdyż są powszechnie znane i ulubione tak w kraju jak i zagranicą 3439 2 0

Do nabycia we wszystkich trafikach.

Mr W. BEŁDOWSKI

Fabryka tutek i bibułek cygaretowych w Krakowie.

HALKA najprzedniejsza czekolada deserowa gorżka z fabryki **ADAMA PIASECKIEGO W KRAKOWIE.**

Naturalne wody mineralne

tegorocznego czerpania

Sole do picia. Sole do kąpieli.

Rabczańska, Iwonicka, Karlsbadzka, Morszyńska, Morska, Vichy, Franzensbadzka, odebrał Główny skład 3758 6 9

J. Wentzla w Krakowie.

Pensyonat „KRÓLEWIANKA“

Dunajewskiego 6.

Pokoje hygienicznie i elegancko umeblowane, kuchnia nadzwyczaj zdrowa, ceny przystępne. 3620 3 4

WINO!

dostarcza w beczkach po 50 litr. począwszy, silnego, najlepszej jakości, starego, czerwonego wina litr po 56 hal., łagodnego, aromatycznego, czerwonego wina litr po 62 hal., 3-letniego, czystego, kryształowego białego wina, litr po 60 hal., ze stacyi Fiume, wielkie 5-cio kg. próbki do wyboru po 3 kor. franco do każdej poczty. — **Edm. Pauk,** Skład win, Rjeka (Fiume). 2548 20 30

Nowo otwarty

warsztat ślusarsko-mechaniczny

ul. Długa l. 44.

przyjmuje wszelkie reperacye maszyn rolniczych młocarń, lokomobil, żniwiarek, pomp i t. p. — L. Czerwiński i T. Kościółek. 3774 4 4

Zdolni robotnicy zawodu malarstwa pokojowego, jakoteż lakiernictwa budowlanego, mogą otrzymać natychmiast stałe i dobrze płatne zajęcie. Bliższych informacyj udziela Przełożeństwo stow. przem. Lwów, Sykstuska 10. 3773 4 5

Kapelusze damskie

Jadwiga Pollerowa

Kraków, ul. Grodzka 3, I. p.

3787 (dom p. Sobolewskiego). 4 12

Zakopane.

Pokoje słoneczne, jeden na piętrze z werandą, drugi na parterze, każdy na jedną lub dwie osoby, z utrzymaniem do wynajęcia. — Przecznica 5. 3808 3 0

Kilka głębokich parcel

lub całość około 1200 sążni, z uchwaloną jej regulacyą i do niej ulicy, za przystępną cenę do sprzedania. Wiadomość: *Półwsie Zwierzyniec,* ul. Mickiewicza 9, piętro. 3848 5 5

Do wynajęcia na lato

w Janowicach, 4 klm. od Wieliczki, we dworze 4 pokoje bez mebli. Zgłoszenia: Dwór Janowice, p. Wieliczka. 3870 4 5

Pensyonat wiejski

pod Krakowem.

Pokoje słoneczne, wygodnie urządzone, z pościelą i całem utrzymaniem do wynajęcia od 1 czerwca do końca września. — Stacya kolejowa i poczta w miejscu.

Bliższa wiadomość ul. Szczepańska l. 9, II p. między godz. 11—12 i 2—4. 3854 4 4

Potowi nóg

odparzeniom i woni potu zapobiega najniezawodniej i bez następstw

Pasta Panax

w tubkach po 70 hal.

Zaprowadzona w c. k. **armii.**

Dostać można w aptekach i drogueryach.

Jedynie prawdziwa firmy

Fr. Vitek i S-ka

Praga, II., ul. Wodna 19.

Składy w Krakowie: W. Grabowski, aptekarz; Lwów: K. Düll, apteka pod srebrnym orłem; Przemyśl: M. Schwarz, apt. 3456 2 10

Niebywała okazya!!

Sprzedam kinematograf, ze wspaniałym rzeźbionym frontonem i komfortowem urządzeniem. Wagon mieszkalny 8 m. długi, z komfortem urządzony. Wagon operacyjny wraz z kinomaszynerya, a mianowicie: aparat marki „Ganmott“ wraz z lampą, stół pod aparat, motorek do pędzenia aparatu, opornica stojąca, i wielka ilość kabli i t. p. Ponadto blaszana kabina składana. 12.000 m. film najnowszych artystycznych zdjęć. 1.200 m. film Pasyj czyli życia Jezusa Chrystusa. Wagon do ładowania (tak zwany Packwagon) wraz z przyrządami do wozów. Wielki koncertowy „Pathefon“ (szafa) wraz z płytami. Nadto sprzedam dynamo maszynę do wytwarzania światła elektrycznego, o sile 6—12 HP. na 110 Volt 80 amper, wraz ze wspaniałą klatką rozdzielnicową, dającą 300 do 400 świateł żarowych, tudzież parę transmisyj. Wszystko znajduje się w bardzo dobrym stanie. Powyższe przedmioty mogą być sprzedane razem lub oddzielnie. — Zgłoszenia pod: **E. K.** poste rest. **Kraków,** za okazaniem kwitu inseratowego. 3914 2 2

Na wszystkich dworach u znawców i krytyków znajduje się gramofon z „aniołkiem“ uznany za najlepszy w świecie, co zadokumentować mogę rozlicznemi uznaniami. Także i wysoką szlachtę zaliczam do mych odbiorców, a ile też zadowoloną jest z gramofonów z „aniołkiem“, świadczy mnóstwo podziękowań z tej strony. — Gramofony i płyty z marką „aniołek piszący“ otrzymać można li tylko u firmy

we Lwowie ul. Syktuska 2. Tel. 1560. **JÓZEF WEKSLER** w Krakowie ul. Grodzka 71. Tel. 1241

Demonstracya bez przymusu kupna! Cenniki wysyłam darmo i opłatnie. Ulgi w spłatach ratalnych. Przeróbki Pathéfonów na gramofony. Wszelkie płyty prócz „aniołkowych po K 2·—. Gramofon koncertowy z 10-ma podwójnymi płytami K 50·—. **Najnowsze zdjęcia słynnych śpiewaków profesorów MYSZUGI i RESZKI wzbogaciły nasz repertoar.** 3044 11 70

Marka ochronna „GRAMOFON“ Demonstracya bez przymusu kupna!

Bergera lecznicze i hygien. mydła

wyrobu firmy

G. Hell & Comp.

są

od roku 1868

w powszechnem użyciu przeciw wyrzutom skórnym i nieczystościom twarzy i skóry. Sposób użycia: mycie i kąpiele. Z pośród czterech głównych gatunków: Bergera 40 proc. mydło smołowcowe, Bergera mydło smołowcowo-siarczane, Bergera mydło glicerynowo-smołowcowe, Bergera mydło boraksowe, jest tu pierwsze i trzecie odbite w oryginalnym wyglądzie. Cena **70 h.** — Świeżo zaprowadzone

Bergera płynne mydło smołowcowe

w użyciu przeciw chorobom skórnym, łuskom głowy i brody i jako środek na porost włosów; jest łatwiejsze do użycia. Cena flaszki **1·50 K.**

Na 15 wystawach i na wystawie powszechnej w Paryżu 1900 roku odznaczone złotym medalem.

Hurtownie: **G. Hell et Comp., Opawa i Wiedeń. I., Biberstrasse 8.** **W każdej aptece, drogueryi i w handlach tego rodzaju.**

W Krakowie mają apteki: Bartmańskiego i Spółki; W. Grabowskiego; K. Jarra; S. Marcoina; B. Masłowskiego; Fr. Ks. Mikuckiego; M. Pronia; Maksa Redera; L. Rosenberga; Ed. Schneidra; K. Wiszniewskiego Spadkobiercy; Droguerye: Fr. Zopotha i Sp.; A. Pachuckiego; A. Reifera; Hanaka i Sp.; Handel Reima i Spółki. 3243 4 15

Nasze obuwie!!!!

zyskało światową sławę dla swych wielu zalet, jakie posiadą, i jest uznane za najlepszy wyrób po niezrównanie niskich cenach

Alfred Fränkel

sp. kom. 3266 3 5

Kraków, Rynek główny l. 14.

Zastępca: L. Steigler.

Katalog darmo i opłatnie. 130 filij w kraju i zagranicą.

Filie w Galicyi i Bukowinie: Czerniowce, Jarosław, Kołomyja, Lwów, Nowy Sącz, Przemyśl, Rzeszów, Stanisławów, Stryj, Tarnów.

KWIZDY Fluid

Fluid dla turystów

znak wąż.

Oddawna znane aromatyczne nacieranie w celu nadania siły i jędrności ściągnom i mięśniom- jako środek przeciw gośćcowi, reumatyzmowi, ischias, postrzałów itd. — Przez turystów, myśliwych, kolarzy i jeźdźców ze skutkiem używane w celu nabrania siły po większych trudach. Cena 1 flaszki 2 K, ½ flaszki 1·20 K. Kwizdy Fluidu prawdziwego dostać można w aptekach. Ilustr. katalogi za darmo opłacone wysyła Skład główny:

Franciszek Jan Kwizda, c. i k. austr.-węg., k. rumuński i książ. bułg. dostawca nadw. Aptekarz obwodowy w **Korneuburgu** pod Wiedniem. 3192 1 20

Kąpiele morskie Cranz pod Królewcem w Pr.

Najsilniejsze uderzanie fal. Wspan. lasy. Elektr. oświetl. gaz., kanalizacya i wodociągi. Frekw. 1910 r. 14.277 kuracyuszów. Podczas feryj osobne pociągi z 25% zniżeniem ceny jazdy, ważnem na 2 miesiące do powrotu, z Berlina 2 lipca i 3 sierpnia o godzinie 7·04 przed południem, z Wrocławia 2 lipca, 6 lipca i sierpnia o godzinie 8·21 przed południem przez Poznań. **Prosp. za darmo. Dyrekcya kąpielowa** 2899 6 9

Nie należy nigdy używać równocześnie dwu rozmaitych przetworów do pielęgnowania twarzy, gdyż składniki, z których one powstały, często się nie znoszą i przez to złe skutki wywołać mogą. Tosamo dotyczy też wyboru pudrów, z których nie wszystkie harmonizują z **Crême Simon,** przeto polecenia godną jest rzeczą, aby do **Crême Simon** używać też zawsze tylko **poudre Simon** z zapachem fiołków lub heliotropu. 153 11 12

ŻEGIESTÓW-ZDRÓJ

(Nad Popradem — przed Krynicą).

Zakład zdrojowo-kąpielowy i klimatyczny

położony śród cudownej przyrody górskiej. 600 m. nad pow. morza, śród wspaniałych lasów z klimatem podalpejskim.

Kąpiele mineralne o najsilniejszej szczawie żelezistej i o bardzo wielkiej zawartości kwasu węglowego, **kąpiele borowinowe** o pierwszorzędnych własnościach, **zabiegi hydropatyczne, kąpiele w rzece Popradzie, oraz słoneczne.**

Wskazania lecznicze: niedokrewność, choroby kobiece, blednica, osłabienia nerwowe, zimnica, przemiana materyj, choroby serca i naczyń krwionośnych, choroby wysiękowe i t. p.

Wody mineralne, silnie radioaktywne.

We wszystkich domach wodociągi i kanalizacya. Oświetlenie elektryczne. Poczta, telegraf, oraz **stacya kolejowa na miejscu.** Uprawiać można sport wędkarski na Popradzie; polowanie na kilku tysiącach morgów. Trzy dobre restauracye, oraz pensyonat. Wodę żegiestowską otrzymać można w aptekach lub w Zakładzie. Paczka (25 flaszek) kosztuje 12·50 K.

Zakład otwarty od 15 maja do końca września.

W I. sezonie do końca czerwca, oraz we wrześniu 30% opustu przy mieszkaniach, oraz opust przy kąpielach mineralnych. — Bliższych wyjaśnień udziela natychmiast Zarząd zdrojowy w Żegiestowie. Również przesyła na żądanie opłatnie prospekty. 3800 5 20

Telefon Nr. 232. **Telefon Nr 232.**

Biuro dla spraw rolniczych

Spółka z ograniczoną poręką

Lwów, ulica Sykstuska l. 43.

Adres telegraficzny: Rolnictwo. Lwów.

Dyrekcya:

Wacław Boski. *Dr Wiktor Klein*

Syndyk:

Adwokat Dr Ludwik Roehr. 3834 4 6

Najlepiej jedzie

kto na WAFFENRAD jedzie!

Austryackie Tow. fabryk broni w Steyr

Wyborne, mocne, lekko biegnące, eleganckie pierwszorzędne **ROWERY**

Ilustrowany katalog 1911 za darmo, opłacony.

Zastępcy w Galicyi zachodniej w Białej: Adolf Kapellner; Bochia: Szymon Kapellner; Nowy Sącz: N. Nussbaum; Mielec: M. Landes; Rzeszów: Szymon Kappelner; Sanok Hermann Sobel; Tarnów: Iz. Kapellner; Tarnobrzeg: O. Silber. 3278 3 6

Spółka maszynowa i kredytowa

Stowarz. zarejestr. z ogr. poręką

Lwów, ulica Akademicka l. 12.

FILIA:

Kraków, ul. Straszewskiego 28.

dostarcza na kredyt na dogodne długoletnie spłaty (do lat pięciu) wszelkich maszyn, motorów i narzędzi z pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych, i urządza:

KOMPLETNE PRACOWNIE i FABRYKI we wszelkich gałęziach przemysłu.

Plany i kosztorysy bezpłatnie! Instalacya i nadzór dostarczanych urządzeń przez własnych techników i monterów. 3237 5 12

Dostarcza także wszelkich surowców!

Parowy zakład stolarsko-budowlany i fabryka posadzek dębowych

M. Grünberga, Kraków-Zwierzyniec

(tuż obok stacyi tramwajowej na Zwierzyńcu).

Zakład ten, od szeregu lat istniejący, przeniesiony obecnie na Zwierzyniec, został powiększony i zaopatrzony we wszelkie możliwe maszyny najnowszej konstrukcyi, tudzież w przestronne suszarnie parowe, tak, że obecnie jest pierwszorzędnym w naszym kraju. Wykonuje w najkrótszych terminach wszelkie roboty w zakres stolarstwa budowlanego wchodzące, jak również urządzenia biurowe, sklepowe, wystawowe i t. d. Fabryka posadzek dębowych wyrabia deszczułeczki podłogowe, pod gwarancyą zupełnie suche na maszynach patentowanych łańcuchowych i nie ulega kwestyi, że wyroby te zadość czynią i najwybredniejszem wymaganiom. Odpowiednie zapasy zawsze na składzie i poleca się takowe łaskawej P. T. Publiczności. 3865 3 3

Mieszkania letnie do wynajęcia: 2 razy po pokoju z meblami, z balkonami i kuchni, trzeci pokój z werandą oszkloną, która może służyć za drugi pokój. 4 minuty od stacyi kolejowej Chabówka blisko Rabki. Bliższej informacyi udzieli A. Lorenz, Nowy Sącz 2, ul. Nowojowska, lub w Krakowie, ul. Helclów 5, II p., u p. Maryi Sochorz. 3246 5 8

Zapytać się swego lekarza

czy

Lowakryna

woda do włosów nie jest jedynym najlepszym środkiem pośród istniejącymi kosmetykami do pielęgnowania włosów głowy i brody!

Lovacrin

popiera porost włosów, głowy i brody, zapobiega wypadaniu włosów i powstawaniu łupieżu. — Przez tysiące osób uznana za dobrą. Flaszka wystarczająca na kilka miesięcy, 5 K, 3 flaszki 12 K. **Mydło lowakrynowe,** kawałek 1 K, 3 kaw. 2·50 K, 6 kaw. 4 K. Wysyła **Ludwik Pollak,** dawn. **M. Feith, Wiedeń, VII., Seidengasse 43. Nadto do nabycia prawie w każdej drogueryi, perfumeryi i aptece w państwie. Prospekty za darmo opłacone.** 2785 2 3

Buchalterka

stenografistka i pisząca na maszynie, potrzebna zaraz na wieś. Zgłoszenia pod **A. B. 500** do biura ogłoszeń Sokołowskiego, Lwów, pasaż Hausmana. 3905 6 6

Willa w Zakopanem

4 pokoje, kuchnia, piwnica, komory, strych, duży ogród, w bliskości kościoła, do wynajęcia na sezon letni lub rocznie. — Wiadomość w Aptece w Zakopanem. 3906 3 4

Posada.

Młody człowiek, władający językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, znajdzie umieszczenie w biurze asekuracyjnem. — Piszący na maszynie mają pierwszeństwo. — Pisemne oferty nadesłać pod adresem: **G. 5.,** Kraków, skrytka pocztowa 58. 3911 3 3

NA WYBORY

PIECZĄTKI

kauczukowe z nazwiskiem kandydata wykluczające unieważnienie głosu skreśleń lub dopisków, wykonuje najpr. fabr. piecz. JÓZEFA TRĘBACZA Kraków Rynek L. A-B 46. I. P.

3715 3 6

Na letnie mieszkanie do wynajęcia:

W Babicy koło Rzeszowa **dwór** z parkiem i kąpielą rzeczną w bardzo ładnem położeniu, 2 klm. od stacyi kolejowej oddalony, 9 do 14 ubikacyj, osobno dla służby; kompletnie umeblowany, z pościelą. Cena 800 do 1000 koron, zależnie od ilości zajmowanych pokoi, za sezon do 1 października.

W Nowej Wsi pod Czudcem 1 klm. od kolei **2 mieszkania** po 3 pokoje i kuchni z ogrodem spacerowym, umeblowane, cena po 300 koron za sezon do 1 października. 3904 6 10

Zgłoszenia uprasza się nadsyłać pod adresem: Zarząd dóbr Czudec (p. loco).

Majątek Płaszów

pod Krakowem, 370 morgów, **zaraz do wydzierżawienia.** Wiamość: **Zarząd dóbr Bierzanów.** 3880 4 4

ROWERY

Przybory do dzwonków elektrycznych i rybołowstwa. 2969 13 0
Naczynia kuchenne,
Wyroby nożownicze,
Łyżki i łyżeczki Alpacca,
Drut kolczasty, narzędzia i t. p.

po cenach przystępnych, oraz na **spłaty ratalne,** poleca

J. Fiałkowski

Nowy Sącz, Rynek.

Popłatny wyrób likierów

urządzi słynna firma fabryczna podług **praktycznej metody** takim reflektantom, którzy mają zarówno lokal na to, jak i rozporządzają odpowiednim kapitałem. **Wysoki zysk znany.** — Bezpłatna informacya, zgłoszenie wyrobu, jakoteż gruntowne wyćwiczenie przez doświadczonego fachowca na miejscu.

Będą rozważane tylko poważne zgłoszenia, które pod **„Spirituosen 90453“** przyjmuje **M. Dukes Nachf., Annoncen-Expedition,** Wiedeń, I., Wollzeile 9. 2737 8 15

LAWN-TENNIS

Rakiety i Piłki Slazingera — Piłki nożne „Football“ — Piłki gumowe — Amerykańskie łyżwy na kółkach do jazdy na asfalcie — **Hamaki i huśtawki** i inne przybory sportowe poleca najtaniej

L. WEINDLING, Kraków

ulica Grodzka L. 26 (dom W. P. Suskiego).

Figol Naturalny, nader przyjemny środek przeczyszczający.

Wyrób i główn. skład: **Apteka Fort. Gralewskiego w Krakowie.** Żądać wyraźnie „Figolu Jahra". Innych wyrobów nie przyjmować. Składy we wszystkich aptekach. 1799 34 50

SKŁADY „TRANZYTO"

KRAJOWE SKŁADY PUBLICZNE w KRAKOWIE

połączone ze składem

WOLNYM „TRANZYTO" przy ul. Warszawskiej l. 19

przyjmują w przechowanie wszelkie krajowe i zagraniczne towary oclone lub nieoclone „tranzyto", obliczając składowe jak najtaniej. — Towary wysłane pod powyższym adresem lub przepisane na takowy zostają na życzenie reekspedyowane. 3660 5 8 Na żądanie specyalna oferta.

Ważne dla Pań!!

Zapobieganie łupieżowi, wypadaniu i rozdwajaniu się włosów. Mycie głowy płynem antyseptycznym, natychmiastowe suszenie, czesanie i ondulacya. Cena 3 kor. Wykonuje wszelkie dodatki do włosów jak: postiże tkane, postiże na wałkach, upięcia turbanowe, grzywki, „karé", loki, peruki, tupety dla pań i panów, warkocze, sploty, wałki, turbany i t. p. Wypożycza peruki do teatrów amatorskich, przyjmuje charakteryzacye w miejscu i na prowincyi. 3893 2 3

Zakład fryzyerski J. Hałatek Kraków, ul. Długa 4.

STANISŁAW BRZOZOWSKI

LEGENDA MŁODEJ POLSKI K 7, w ozdobnej oprawie K 8·20.
IDEE Wstęp do filozofii dojrzałości dziejowej K 7, w opr. K 8·20.
KULTURA I ŻYCIE K 4, w ozdobnej oprawie K 5.
PŁOMIENIE Z papierów po Michale Kaniowskim. Powieść 2 tom K 7·50, w ozd. oprawie 9·50
SAM WŚRÓD LUDZI. Powieść K 7, w ozdobnej oprawie K 9·20. 8654 4 5

Wydawnictwo KSIĘGARNI POLSKIEJ Bernarda Połonieckiego we Lwowie.

Znaczny zysk

osiągnęli nasi komitenci **interesami premiowymi.** Obecnie znów jesteśmy w stanie wskazać pierwszorzędny, wielkie widoki dający papier wartościowy, na którym można osiągnąć wielki zysk, i wysyłamy na żądanie nasze specyalne **informacye.** Dajemy także wyczerpujące objaśnienia co do interesów premiowych (transakcye z ograniczonem ryzykiem, a zupełnie nieograniczoną szansą zysku) bezstronnie i gratis. Najtańsze wkłady premiowe. 3754 2 3

Effektenbank J. Rotter, Budapest V.

Za 1 koronę będziesz Pani najpiękniejszą!

Używając przyjemnej i jedynie skutecznej, z poręczeniem nieszkodliwej, med. Dra Rixa oryg. pasty Pompadour straci Pani, za co się najlepiej ręczy, piegi, wypryski, opalenie, nerwowość nosa i twarzy, jakoteż wszelką nieczystość skóry, a nawet znikną fałdy i zmarszczki, a Pani będzie mieć cerę bez skazy piękną. Dawka 3 K. Na próbę 1 K. Dra A. Rixa krem perłowy jedyne i dotąd najlepsze zastąpienie pudru, tłuszczu niezawierający krem na dzień, nadaje twarzy słynny, matowy połysk, zdumiewające działanie, nieszkodliwy, za co się ręczy. Nie jest to szminka, biały, kremowy i różowy. Dawka na próbę 1 K. Piekne, białe gładkie ręce ma się, używając med. Dra Rixa mydła Pompadour. 3 kawałki w pudełku 1·80 K.

Kosmet. med. Dra A. Rixa Laboratoryum, Wiedeń, IX., Berggasse 17/V.

Składy w Krakowie: Apteka następ. Kostantego Wiszniewskiego; Józef Hanak i Ska.

4002

L. 511/11.
I. 3857

Ogłoszenie konkursu.

Niniejszem rozpisuje się konkurs na posadę kontrolora kasy Wydziału powiatowego, do której przywiązane są następujące pobory:

1) płaca roczna 2000 K;
2) dodatek aktywalny 200 K (po stabilizacyi);
3) prawo do trzech pięcioleci po 200 K.

Warunki:

1) wiek życia najmniej 24, a nie wyżej jak 40 lat;
2) prawo obywatelstwa austryackiego;
3) życie nieposzlakowane;
4) uregulowane stosunki majątkowe;
5) świadectwo zdrowia;
6) ukończone szkoły średnie z egzaminem dojrzałości;
7) egzamin z rachunkowości państwowej i ogólnej;
8) znajomość ustaw administracyjnych;
9) najmniej dwuletnia praktyka w dziale rachunkowym przy władzach autonomicznych, państwowych lub w służbie prywatnej;
10) biegłość w władaniu językiem polskim, ruskim i niemieckim w słowie i piśmie.

Posada będzie nadaną prowizorycznie. Stałe nadanie posady może nastąpić dopiero po jednorocznej zadowalniającej służbie i przy dobrej aplikacyi.

Objęcie posady powinno nastąpić w czasie między 1 a 15 lipca 1911.

Emerytura zapewniona na mocy statutu zatwierdzonego przez Wydział krajowy.

Termin do wnoszenia podań, do których dołączyć należy opis życia z wyszczególnieniem rodzaju dotychczasowej praktyki, potwierdzony przez przełożoną władzę ubiegającego się, tudzież oryginalne dokumenty, stwierdzające wyżej podane kwalifikacye, upływa z **dniem 30 czerwca 1911 r.**

Wydział powiatowy

Żydaczów, dnia 9 maja 1911.

Prezes: *Dzieduszycki* m. p.

Sekretarz: *Tokarski* m. p.

OBUWIE

oryginalne amerykańskie

z najlepszych firm

Męskie: Hanan & Son, New-York, The Barry Shoe, Brockton Arnold, King Quality Boston.

Damskie: Hanan & Son, New-York, Smaltz-Goodwin Co.

Dla młodzieży: Thayer Shoe Boston.

Do polowania nieprzemakalne: Hanan i Barry.

Poleca w wielkim wyborze:

Magazyn Nowości A. Skórczewskiego i Polakiewicza

Kraków, Floryańska 13. 2767 4 4

DACHY NIE WYMAGAJĄCE REPARACYI • POKRYCIE MURÓW OD STRONY WIATRU

Eternit-

ŁUPEK AZBESTOWY

ZAKŁADY ETERNITOWE, LUDWIK HATSCHEK LINZ, VÖCKLABRUCK, WIEDEŃ, BUDAPESZT, NYERGES-UJFALU. 18 20 0

Zastępca na Galicyę zach.: Salomon Rittermann w Krakowie, ul. Wrzesiańska ll. Zastępca na Lwów i okolicę: Henryk Eber, Lwów, ul. Mickiewicza 5

M. Beyer i Spółka

Kraków, Sukiennice 12-14.

Skład płócien i bielizny damskiej, męskiej i dziecięcej...... Całe wyprawki dla młodzieży szkolnej są gotowe na składzie. 3101 11 0

Wiktor Czaplicki

jubiler

3837 3 12

Kraków, Sukiennice, l. 6.

Największy wybór pierścionków zaręczynowych, srebro do wypraw ślubnych i obrączki gotowe na składzie. **Magazyn znajduje się tylko w Sukiennicach l. 6.**

Zasobna fabryka przyborów do podróży poszukuje wyrobionego, zdolnego

zastępcy miejscowego.

Zgłoszenia z podaniem płacy, poleceń i dołączeniem fotografii pod znakiem: **„Grosser Verdienst T. 8073"** przyjmuje **Haasenstein et Vogler A.-G. Wieden, I.** 3902·3 3

Herbata z Brodów

Herbata z Brodów!

Od dawien dawna z swej dobroci i zapachu znaną prawdziwą

Herbatę rosyjską

1 zbioru majowego, poleca **handel** 40 100

W. ADAMOWICZA

w Brodach na pograniczu rosyjskiem

1 funt „Familijnej" bardzo dobrej	K 2·80
1 funt „Melange de Moskou" w oryg. opak., najlepszej	5·—
1 funt „Imperial" cesarskiej, w oryginalnem opakowaniu	7·—
1 funt „Okruchów„ z najlepszych herbat kwiatowych	2·40
Kawa Ceylon gruboziarnista, franco 5 kg.	K 18·—
Bulion wołyński, hygieniczny, 1 kilo	K 6·40

Browar **Polgari**

PIWO ŚWIATOWEJ SŁAWY

WĘGIERSKIEGO

BROWARU POLGARI

BUDAPESZT-STEINBRUCH.

Reprezentacya dla Krakowa i okolicy (zachodniej Galicyi): **Bernard Monderer, Kraków ul. Mostowa 6. Telefon Nr 1334.** — Piwo jasne i ciemne w beczkach i flaszkach. — Eksport do wszystkich części świata. **7 Grand Prix: Budapeszt 1896, Paryż 1900, Florencya 1904, Neapol i Palermo 1905, Wiedeń 1906, Londyn 1908.**

Specyalność: Piwo podwójne słodowe (Doppelmalzbier) z marką ochronną „Św. Szczepan", polecone jako piwo lecznicze przez największe powagi lekarskie. 3944 2 3

Filie dla częściowej sprzedaży w Krakowie:

E. Schwimmer, Floryańska. — I. Soldinger, Grodzka 71. — S. Löffler, Mostowa 6.

Skład fortepianów i pianin

oraz wypożyczalnia

Zygmunta Raby

Kraków, ul. św. Jana 13.

Wyłączne zastępstwo fabryki **Braci Stingl,** 942 c. k. nadwornych dostawców. 44 0

Nowy zakład wodoleczniczy

ROŻNOV

pod Radhostem.

Najstarsze klimatyczne uzdrowisko słynne w świecie.

Sezon od 15 maja do 15 września.

Prospekty za darmo i opłatnie wysyła, oraz bliższych szczegółów udziela najchętniej

3638 3 3 **Komitet.**

ZAKOPANE

Willa „MARYA"

Pensyonat Buchowieckich

cały rok otwarty. Pokoje słoneczne, kuchnia doskonała. 3688 5 10

Rowery Janus

3-letnie poręczenie.

Najlepsze źródło nabycia dla kolarzy. Maszyny do szycia, pneumatyki i przybory. Rowery **Janus** z trzechletniem poręczeniem, począwszy od 95 K, płaszcze od 4·50 K, węże, prima, nie z kawałków, od 3 K, lampy acetylenowe od 2 K, dzwonki na kole od 1 K, dzwonki ręczne od 30 h., rączki od 80 h., łańcuchy prima od 8 K, pedały prima od 2·70 K w górę. Piasty do kół wolnobiegnących, siodełka, torby, osi i otoki do wszelkich systemów, nasady, rury we wszystkich rozmiarach itd. itp. bardzo tanio. Własny zakład do naprawy, nikiowania i emaliowania. Codzienna wysyłka pocztą. Żądać wspaniałego katalogu 1911 za darmo, opłaconego. Dom importowy dla przemysłu rowerowego **Max Skutezky,** Wiedeń, I, Stubenring Nr. 6. 1640 13 54

Rymanów Zdrój

Pensyonat pod Matką Boską

otwarty od 15 maja

50 pokoi, dwupiętrowa hala, kuchnia wzorowa. Specyalny dział **Odżywianie dzieci i wątłych.** — Ilustrowane prospekta z planami i cennikiem wysyła bezpłatnie właścicielka **Walterowa, Lwów,** ul. hr. Potockiego 28. 3075 16 50

Potrzebna panna

starsza, rutynowana, do ekspedycyi. **Cukiernia Adama Piaseckiego w Krakowie, Długa 10.** 821 20 0

Zegarmistrz genewski J. Plonka w Krakowie, Szewska 4, wykształcony za granicą, były wieloletni współpracownik w Paryżu i we fabryce zegarków Badolleta w Genewie, poleca Szan. P. T. Publiczności swój skład zegarków genewskich, zegarów pendułowych wszelkich stylów, budzików paryskich i amerykańskich. Wykonuję wszelkie naprawy. Przyjmuję zamiany. Posiadam także zegarki Omega, Schaffhausen, Longines, Mermod, Roskopf, Patek Philippe, Badollet 254 67 100

Na letnie mieszkanie

jest do wynajęcia 1, 2 lub 3 pokoje zaraz, na wsi w ładnej okolicy. Adres Stacya kol. Zabierzów koło Krakowa, dwór Brzezie. Bliższych wiadomości udzielam na miejscu lub listownie. 3782 2 2

Korki i kapsle

do piwa, win i wódek we wszystkich gatunkach, poleca fabr. korków **Reich, Kraków,** Skawińska 12 3928 2 2

Willa pod Nowym Sączem

w górzystej, lesistej okolicy, z pięknym ogrodem i małem gospodarstwem i inwentarzem żywym i martwym, do sprzedania, względnie zamiany na realność w Krakowie. Adresować: Baron Lipowski w Nowym Sączu. 1945 23 0

Pianino

Reslera czarne, nowe; drugie Kochet i Kerselt palisand.; fortepian Małecki et. Szreder mah.; urządzenie biurowe mah., inkr.; sypialnie dębowe, mah. orzech., nowe i używ.; jadalnia barok i inne; stoły Bidermajer, ant.; wózek dla chorego; sekretarki ant.; biblioteki dęb.; Serwantki ant.; dywany; lampy; świeczniki i t. p. do sprzedania tanio **w Zakładzie sprzedaży i kupna M. Telesznickiej, ul. św. Jana 2, I. piętro.** 850 6 0

Rządcy kontrolora gospodarczego

poszukuję od 1 lipca. Wymagana średnia lub wyższa szkoła rolnicza i conajmniej 3 lata praktyki samoistnej w postępowych gospodarstwach; wiek nie powyżej 35 lat. Pensya 2400 K; posada dla kawalera lub żonatego. — Zgłoszenia tylko piśmienne adresować: **W. Uznański, Czudec.** 3903 2 10

Zęby

piękne, zdrowe, kto chce mieć, niech używa znakomitego warszawskiego proszku **„AGATOLU",** wyrobu **St. Górksiego** w Warszawie. Skład główny w Drogueryi Magistra farm. J. HANAKA i Sp., Kraków, Szewska 5. Pudełeczko à 60 hal. i 1 K. 2700 7 10

L. 651. 4018

Ogłoszenie licytacyi.

Podaje się niniejszem do powszechnej wiadomości, że **dnia 20 czerwca b. r.** o godzinie 4 po południu odbędzie się w Urzędzie gminnym w Płaszowie ofertowa licytacya dzierżawy prawa polowania Spółki łowieckiej w Płaszowie. Obszar okręgu polowania wydzierżawić się mającego, wynosi 260 ha. i dotychczas wydzierżawione było na nim prawo polowania za czynszem rocznym w kwocie 52·40 K.

Cena wywołania będzie 100 koron. Mający chęć przystąpić do licytacyi, mają przed tejże rozpoczęciem ewentualnie przy wnoszeniu oferty złożyć wadyum w wysokości ceny wywołania, bądź w gotówce bądź też w książeczkach kas oszczędności, w których bezpieczeństwo wkładek poręczone jest przez gminy, powiaty lub kraj

Osoba ofiarowująca najwyższy czynsz dzierżawny, uważaną będzie za dzierżawcę i w razie zatwierdzenia licytacyi, winna w przeciągu dni 14 uzupełnić wadyum do wysokości rocznego czynszu jako czynsz dzierżawny za rok pierwszy, nadto na dotrzymanie warunków złożyć ma kaucyę w wysokości jednorocznego czynszu, tudzież pokryć koszta licytacyi, a to pod rygorem rozwiązania dzierżawy.

Prawo polowania wydzierzawia się na lat 6.

Oferty pisemne wraz z wadyami wnosić należy na ręce przewodniczącego Wydziału Spółki łowieckiej p. Ignacego Felczera w Płaszowie Nr d. 160 do dnia 20 czerwca b. r. godziny 10 przed południem, poczem w tymże dniu o godzinie 4 po południu nastąpi otwarcie ofert i rozstrzygnięcie licytacyi.

Płaszów, dnia 18 maja 1911.

Przewodniczący Wydziału Spółki łowieckiej

Ignacy Felczer.

Tapety, sztukaterye, listewki, linkrusta i papiery przeciw wilgoci poleca - - -

Z. KUTRZEBA, Kraków, Wiślna 11.

Wzory tapet wysyła się odwrotnie — opłacone.

PALMA 2356 19 0

Nosząc **KAUCZUKOWE OBCASY PALMA**

wypełnia się przez to ważne przykazanie nowoczesnej hygieny, nie mając większego wydatku ani o halerza.

Lato 1911. Lato 1911.

MAGAZYN HENRYKA SCHWARZA

Kraków, ul. Grodzka l. 13. - - - - Telefon 43.

Adres telegr. „HASCHWARZ", Kraków.

Nowości na lato: Etaminy, popeliny, fulary, płótna na suknie i kostyumy. — Gotowe płaszcze od kurzu i deszczu, kostyumy wełniane i płócienne od K 39·—, bluzy itd.

Własne pracownie. 2231 20 88 Przy zakupnie korzystna wymiana rubli!

KAROLA KRONSTEINERA

wpływom powietrza nie :: ulegające, wapienne ::

FARBY FASADOWE

prawnie ochronione

w 50 odmianach, począwszy od 24 h za kilogram.

Od dziesiątek lat okazały się jak najlepszemi i przewyższają wszelkie naśladownictwa. — Jedynie celowi odpowiadający materyał do powlekania fasad, które były już farbowane. 2968 4 10

Emaliowe farby fasadowe, nie puszczające, pokrywające za jednem pociągnięciem, bez poprzedniego podkładu, trwałe jak emalia, tylko zimną wodą rozrobione do użytku gotowe. Antyseptyczne, trucizny nie zawierające, porowate. Wymarzone wewnętrzne powleczenie ścian, fasad jeszcze nie farbowanych, budowli drzewianych, jak: szop, pawilonów, parkanów itd. Można dostać we wszystkich odcieniach. Kosztują 5 h na m². Książka z wzorkami i prospekty za darmo opłacone.

KAROL KRONSTEINER, Wiedeń, III., Hauptstrasse 120.

Skład: Reim i Spółka, Kraków.

Na sezon podróżny:

Flaszki podróżne.
Kubki do podróży papierowe, gumowe i metalowe składane
Necessery podróżne.
Rzemyki podróżne.
Poduszki do wydymania satynowe, pluszowe i skórzane.
Wanny i miednice gumowe podróżne do składania.

Na sezon podróżny dla P. T. Artystów i Amatorów sztuk pięknych:

Stalugi polne składane, z siedzeniem, z pasem do założenia przez ramię.
Parasole polne.
Laski składane do przyczepiania jakiegokolwiek parasola.

Kasetki kompletne do malowań olejnych i akwarel. — Farby olejne i akwarelowe z różnych fabryk.
Palety z drzewa i porcelanowe.
Pendzle we wszyst. gatunkach.
Werniksy i inne środki do mal.
Aparaty do wypalania.

Płótna malarskie na miarę i na bleitramach naciągnięte.
Bloki do szkicowania.
Papiery. Kartony i deszczułki do malowania.
Wyroby z drzewa jaworowego do pomalowania.

Wiórka do robienia kapeluszy.
Lakiery w różnych kolorach do kapeluszy słomkowych — **polecają**

Na sezon kąpielowy:

Czapki i kapelusze do kąpieli.
Pantofelki do kąpieli, Aparaty.
Rękawiczki i gąbki do nacierania ciała.
Wyskok ze szpilek sosnowych.
Pastylki boraksowe perfumowe Dra Sedlitzky'ego do mycia codziennego i kąpieli.
Kule żelazne, sól, siarka do kąpieli. Kule do masowania.

Rynek 37, Kraków, Linia A-B. Reim i Spółka, Rynek 37, Kraków, Linia A-B.

Szczotki, Grzebienie, Lustra i różne inne przybory toaletowe. — Plasterki na nagniotki. — Szczoteczki do zębów „Ideal".

Aparaty i Krem „Zaza" do upiększenia twarzy. — Perfumy, Mydła i Pudry. — Moccarette środek celem odzwyczajenia się od palenia. Wypożyczalnia wszelkich wzorów do malowania.

Przybory do turystyki, krzesła polne składane. Płaszcze gumowe. Środki do czyszczenia plam. 3583 2 0

PATENTY

wszystkich krajów wyrabia inżynier 483 39 80

M. GELBHAUS

przez władzę autor. i zaprzysiężony rzecznik patentowy w Wiedniu

VI., Mariahilferstrasse Nr 27.

NAJZNAKOMITSZA MARKA

JAS. HENNESSY & Co. COGNAC

TYLKO ORYGINALNE NAPEŁNIANIE

3539 2 0

3532 1 0

Dla młodzieży książki z zakresu:

nauk przyrodniczych
kolekcyonowania i hodowli
historyi naturalnej (atlasy)
botaniki (atlasy)
zoologii (atlasy) 3372 5 10
biologii
pogadanek przyrodniczych
anatomii i fizyologii (atlasy)
geologii i mineralogii
fizyki i chemii
technologii
astronomii i kosmografii
krajoznawstwa i geografii
mapy, globusy i zbiory naukowe

katalogi na żądanie — poleca

S. A. Krzyżanowskiego księgarnia

Kraków, Rynek A-B.

Na lato

do wynajęcia pokój jeden lub dwa, w miejscu zdrowo żadnem i zdrowem, z utrzymaniem. — Wiad.: Kraków, Strzelecka 17, parter na lewo. 4031 1 4

SALON SZTUKI

w salach magazynu fortepianów firmy:

B. Gabryelska

Rynek główny 35 (Krzysztofory).

Dzieła najwybitniejszych malarzy polskich.

Salon otwarty od godziny 9—7 wieczór. W niedzielę i święta zamknięty.

3971 **Wstęp bezpłatny.** 3 0

Sprzedaż także na spłaty do 20 miesięcy.

Dom

II. p., w dzielnicy Kaźmierz, z wolnej ręki zaraz do sprzedania, pod korzystnemi warunkami, z powodu wyjazdu. Potrzebny kapitał 10.000 kor. Wiadomość u M. Kleinmanna, Kraków, ul. Grodzka l. 46. 4023 1 3

Wiktor Barabasz

Skład fortepianów, pianin i harmonium

Kraków, Rynek gł. 39, Linia A-B.

Poleca instrumenta doborowe z pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych. Wyłączne zastępstwo L. Bösendorfera.

Wielki wybór w instrumentach 284 przegranych. 62 0

Do wynajęcia

3 pokoje, kuchnia, trzy kilometry od Krakowa, blisko stacyi kolejowej. Wiadomość — Kraków, ul. św. Sebastyana 19. 4089 1 2

Firma Brüll poleca na pobyt letni i na wycieczki

w Zawoi

swoje przy lasach świerkowych położone i dobrze urządzone mieszkania; takasamo poleca swoją wszelkim wymaganiom odpowiadającą restauracyę, piwo żywieckie oraz porter żywiecki i skład towarów spożywczych itd. po przystępnych cenach.

Nowe omnibusy doskonałej konstrukcyi oczekują Szan. gości na stacyi kolejowej Kraków. 4001 1 2

Podziękowanie.

Poczuwam się do miłego obowiązku wyrażenia publicznego podziękowania Szanownemu Gronu Oficyalistów w dobrach JW. Hrabstwa Branickich w Suchej i innym łaskawym uczestnikom, którzy mi z powodu obchodu 50-letniej służby w Skarbie Suskim w dniu 1-go maja b. r. okazali bardzo wiele życzliwości i sympatyi, i nadmieniam, że serdeczne przemówienia Wnych Dra Gawlika i Jaxy Rożena wzruszyły mię do głębi serca. 4042

Sucha, dnia 7 maja 1911.

Edmund Borzęcki, kasyer dóbr.

Maszynista egzaminowany

znający się dobrze na instalacyi oświetlenia elektrycznego, z egzaminem operatorskim, poszukuje posady. Wiadomość: Franciszek Richter, Ludwinów. 4057 1 3

Pieskowa-Skała pod Ojcowem. Najpiękniejsze letnisko w Królestwie: góry, groty, las, rzeka. Pensyonat Inżynierowej Szokalskiej. 4010 1 11

OGRÓD

z kręgielnią i restauracyą na Prądniku Czerwonym l. 39, u H. Landesdorfera

wspaniale urządzony i odnowiony. — Najlepsze miejsce wycieczek. Mleko i masło od własnych krów. Wszelkie napoje, piwo okocimskie i różne przekąski. Usługa szybka i rzetelna. O łaskawe liczne odwiedzanie upraszam i kreślę się z poważaniem

3949 1 3 **H. Landesdorfer.**

Bruksela 1910. Grand Prix.

Dra Dralle'go Brzozowa woda do włosów.

W działaniu niezrównana.

Cena K 2·50 i 5.

Jerzy Dralle Podmokły n. L.

3730 1 3

Poceniu się nóg i pachwin

zapobiega radykalny i niezawodny środek

„Stielin"

Cena wraz ze sposobem użycia 1 K. — Do nabycia: w aptece J. Kalickiego w Przemyślu Zasaniu, w aptece Grotowskiego (w Starym Samborze, Laksbergera w Krakowie, Mostowa, oraz we wszystkich aptekach.

Laboratoryum chem.-kosmet. J. Stiela w Samborze. 3954 1 3

Antoni Lange:

Stypa. Powieść . . . . K 2·60

Atylla. Tragedya (odbitka w 200 egzem.) . . . . . K 7·80

Do nabycia we wszystkich księgarniach. — Skład główny w księgarniach G. Gebethnera i Sp. w Krakowie i Gebethnera i Wolffa w Warszawie i Lublinie. 3915 2 3

Bazar Krajowy

Lwów Akademicka 14.

Kraków Rynek 20.

poleca w największym wyborze:

Meble ogrodowe i leżaki.

2932 7 35

Wyprzedaż amer. Urządzeń biurowych.

Z powodu zmiany lokalu, odbywa się od dnia 1 kwietnia do końca czerwca b. r. względnie **jak długo zapas starczy**, sprzedaż całego zapasu oryg. amer. urządzeń biurowych z pierwszorzędnych fabryk, **z opustem 20%** z cen dotychczasowych, ewent. także na spłaty miesięczne. — Bardzo duży wybór dęb. biurek żaluzyowych lub płaskich w różnych rozmiarach, registratur, szafek na akta, bibliotek, foteli i t. d. 2908 8 8

Skład amer. Urządzeń biurowych

p. f. **Zygmunt Lauer, Kraków, Rynek gł. l. 34 (Pałac Spiski) I. p.**

Restauracya

po gruntownem odnowieniu, otwartą została

w hotelu „Pod Różą"

przy ulicy Floryańskiej (róg św. Tomasza) pod kierownictwem

3283 5 0 **Władysława Bogackiego.**

Największy i najstarszy w kraju skład maszyn do szycia i haftu

Józefa Iwanickiego

w Krakowie (Hotel Pollera)

poleca maszyny do robót wszelkiego rodzaju jako to: krawieckich, szewskich, kuśnierskich, trykotowych itp. Dogodne spłaty ratalne. Wielki wybór jedwabiu, nici, bawełny, igieł, oliwy i części składowych. We wzorowo urządzonej pracowni mechanicznej wykonują się wszelkie naprawy z ścisłą dokładnością. Co 50-ty szczęśliwy odbiorca otrzymuje maszynę gratis, zaś co 100-na maszyna idzie dla T. S. L.

Józef Iwanicki, mechanik, Kraków, Szpitalna 32, Hotel Pollera. 61 94 104

Wycieczki zbiorowe zagranicę

prowadzone pod fachowem kierownictwem, z objaśnieniami historycznemi danej miejscowości, muzeów i. t. p. przy najtańszem i najlepszem utrzymaniu dziennem **urządza specyalne biuro.** Komplety minimum z 25 osób. Wszelkich bliższych objaśnień udziela biuro wycieczek zbiorowych Kraków, Pędzichów 11.

Najbliższa wycieczka 3-tyg. do Szwajcaryi 3 lipca.

następna: Wybrzeża Dalmacyi, Wenecya, północne Włochy, wystawa w Turynie, Rzym, Neapol i wiele innych. Każdorazowa wycieczka miesiąc wcześniej ogłoszona będzie. 4032

Główna wygrana **600.000 franków** złotem z ciągnienia **losów tureckich**, które się odbyło 1 grudnia 1908, przypadła pewnemu porucznikowi w Gracu.

LOS TURECKI

6 ciągnień na rok — najbliższe już **1 czerwca 1911**

główna wygrana na przemian franków

400.000 i franków **200.000**

złotem, bez potrącenia.

1 los za gotówkę około 250 K lub na 51 rat mies. po 6 K. 3 losy tylko na 45 raty miesięczne po 20 K.
2 losy tylko na 43 raty miesięczne po 14 K. 6 losów tylko na 44 rat miesięcznych po 34 K.

Każdy los musi być wyciągnięty.

Natychmiastowe wytaczne prawo gry już po złożeniu pierwszej raty na prawne potwierdzenie kupna. — Zamówienia przekazem pocztowym. 903 6 6

Wiedeński dom wymiany Robert Reitler, Wiedeń IV., Hauptstrasse 20A. — Tylko Paulanerhof.

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10. Rządca drukarni L. K. Górski.